

Довідник водія Саскачевану

Посібник з безпечного керування автомобілем

2007

Державна Страхова Компанія Саскачевану
Щасливої дороги

UKRAINIAN CANADIAN CONGRESS
Saskatchewan Provincial Council

Government of Saskatchewan ADVANCED EDUCATION
Saskatchewan AND EMPLOYMENT

Подяка

Провінційна Рада Саскачевану Конгресу Українців Канади висловлює щирю подяку за допомогу у підготовці Довідника Водія наступним організаціям:

Київський молодіжний центр праці, Saskatchewan Lotteries, Saskatchewan Advanced Education and Employment

A Sincere Thank-you

The Ukrainian Canadian Congress - Saskatchewan Provincial Council express its sincere thanks to the following for their assistance in the preparation of this Driver's Handbook translation:

Kyiv Youth Labour Centre (Kyiv, Ukraine), Saskatchewan Lotteries, Saskatchewan Advanced Education and Employment.

Disclaimer

This Ukrainian language translation of the SGI Driver's Handbook is the property of the Ukrainian Canadian Congress – Saskatchewan Provincial Council and was not produce or endorsed by SGI. In the event of a difference in interpretation between this manual and the laws and legislation governing drivers and vehicles in Saskatchewan, the laws and legislation prevail.

SGI disclaims all liability for the use of the information contained in this manual. Under no circumstance shall SGI be liable for any direct, indirect, special, exemplary, punitive, aggravated, incidental or consequential damages arising out of the use of the information contained in this manual.

Правозахисний аспект

Цей переклад Довідника водія українською мовою є власністю Провінційної Ради Саскачевану Конгресу Українців Канади, і SGI (Державна Страхова Компанія Саскачевану) не причетна до його друку та авторства.

У випадку відмінностей у змісті між цим посібником та легітимними урядовими законами для водіїв та транспорту Саскачевану, які можуть виникнути під час перекладу, право лишається на стороні закону.

SGI (Державна Страхова Компанія Саскачевану) не несе жодної відповідальності за інформацію, подану у цьому посібнику.

Техніка економного керування автомобілем (Fuel Efficient Driving Techniques)

Коли Ви сідаєте за кермо, то перш за все маєте дбати про безпеку. Слід зауважити, що техніка економного керування автомобілем не лише покращує безпеку дорожнього руху, а й зменшує споживання пального та викиди газів, що викликають зміни клімату та смог. Залежно від Вашої манери керування та від того, як часто Ви сідаєте за кермо, ці основні прийоми та корисні поради допоможуть Вам заощадити на пальному й експлуатаційних витратах сотні доларів щороку.

- Дотримання стабільної швидкості на дорозі сприяє як безпеці, так і економії пального. Розганяйтесь поступово, обганяючи або примикаючи до транспорту, і уникайте різкого гальмування. Європейські тести показали, що агресивне керування автомобілем – постійне різке збільшення швидкості й різке гальмування можуть збільшити споживання пального приблизно на 40 відсотків.
- Рухайтесь зі швидкістю лише у встановлених межах. Зниження швидкості пересування по магістралі з 120 км/год. до 100 км/год. знизить споживання пального до 20 відсотків.
- Плануйте поїздки таким чином, щоб комбінувати свої потреби й уникати заторів, крутих пагорбів, ремонтних робіт тощо. Об'єднання декількох коротких поїздок в одну більш довгу дозволить двигуну й приводу трансмісії досягнути максимальної робочої температури, що не можливо за подолання відстаней менших ніж 5 км. Уникнення небезпечних ділянок скоротить Ваш час в дорозі й непотрібний неробочий хід двигуна.
- Якщо Ви керуєте транспортним засобом з механічною коробкою передач, навчіться користуватися нею належним чином, щоб заощадити пальне. Тахометр допоможе Вам правильно перемикаєти передачі на тій швидкості роботи двигуна, яка дозволяє максимальне заощадження пального (ці швидкості визначені в посібнику з експлуатації автомобіля).
- Якщо Ви маєте автомобіль з автоматом постійної швидкості, використовуйте його для підтримання постійної швидкості руху по магістралі. Винятком може бути лише горбиста місцевість, де доцільно злегка зменшувати швидкість на підйомі і потім, використовуючи силу гравітації, знову набрати швидкість (до безпечного рівня) при спуску.
- Влітку обмежуйте користування кондиціонером, оскільки в спекотну погоду, це збільшує споживання пального більш як на 20 відсотків під час руху по місту. Якщо Ви просто відкриєте вікно для охолодження салону, це допоможе заощадити пальне. Однак під час руху по магістралі використовуйте прямоточну вентиляцію авто, оскільки відкриття вікон та люків збільшить аеродинамічний опір, що змусить двигун працювати більш потужно і споживати багато пального. Якщо Вам необхідно використати систему кондиціонування, уникайте постійної роботи кондиціонеру. Вимикайте його, коли в салоні досягнута прохолодна температура чи налаштуйте його на рівень комфорту, який дозволить системі працювати циклічно.

- Перевіряйте тиск в шинах не рідше одного разу на місяць в холодному стані (тобто коли транспортний засіб нерухомий не менше трьох годин чи проїхав не більше 2 км.). Якщо Вам потрібно проїхати додатково більше 2 км, щоб докачати шини, перевірте тиск перед від'їздом, а потім додайте різницю у кількості повітря. Накачайте шини до рекомендованого тиску, як у правилах, вказаних на дверцятах авто, бардачку чи в посібнику з експлуатації. Своєчасне накачування шин забезпечить менше спалювання пального та безпеку руху. Транспортний засіб з недокачаними більш ніж на 10 фунтів на квадратний дюйм шинами споживає на 5 % більше пального.
- Використовуйте центральне опалення зимою для розігріву оливи в двигуні й забезпечення легкого запуску двигуна з холодного стану. Олива у авто не замерзає за температури нижче нуля, але стає набагато густішою. Це означає, що двигунові приходится працювати більш потужно й використовувати більше пального. Використовуйте таймер для вмикання централізованого опалення за декілька годин до того, як Ви плануєте їхати. Належне використання централізованого опалення дозволить Вам заощадити пального на 10% більше. Однак, не залишайте централізоване опалення ввімкнутим на цілу ніч, бо тоді економія пального буде малою в порівнянні з високим рахунком за оплату за електроенергії.
- Дотримуйтесь рекомендацій виробника, наведених у Вашому посібнику з техніки експлуатації. Регулярне технічне обслуговування, таке як заміна оливи та фільтрів,

не тільки запобігатиме негативному зворотному зв'язку, але й буде сприяти роботі деталей Вашого авто в режимі найбільшого заощадження пального. Засмічений повітряний фільтр може збільшити споживання пального до 10%. Регулярний технічний огляд забезпечить надійну роботу Вашого транспортного засобу, заощадить Вам гроші та, в то й же час, сприятиме навколишньому середовищу.

- Дистанційний запуск авто зручний в зимовий час, але не заводьте Ваше авто надто швидко. В більшості випадків сучасним двигунам не потрібно багато часу на розігрів, навіть холодного ранку. Також, дозволяючи авто працювати у неробочому ході надто довго, Ви витрачаєте пальне й сприяєте непотрібним викидам газів.
- Неробочий хід двигуна довше ніж 10 секунд, за винятком вимушених зупинок під час руху, спричиняє більшу витрату пального, ніж зупинка двигуна і його повторний запуск. Не зловживайте неробочим ходом двигуна без потреби. Це буде корисним для навколишнього середовища і заощадить Вам гроші.

Зміст

1. ВСТУП	1
2. ПРОГРАМА ПІДГОТОВКИ ВОДІЇВ В САСКАЧЕВАНІ	2
2.1 Посвідчення водія	3
2.2 Реєстрація транспортних засобів	4
2.3 Ступенева програма підготовки водіїв	5
2.4 Тимчасове посвідчення	8
2.5 Зміна імені або адреси	8
2.6 Система посвідчення водія за категоріями транспортних засобів	8
2.7 Медичні вимоги	12
2.8 Обов'язкове навчання водіїв	12
2.9 Перед іспитом	13
2.10 Іспити	13
<i>Перевірка знань</i>	13
<i>Перевірка зору</i>	14
<i>Період навчання</i>	14
<i>Іспит з керування автомобілем</i>	14
<i>Вам буде відмовлено в іспиті якщо</i>	15
<i>Ви провалите іспит якщо</i>	15
3. ОСНОВНА ІНФОРМАЦІЯ ТА ПРАВИЛА ДОРОЖНЬОГО РУХУ	16
3.1 Швидкість	16
3.2 Обережність та увага	17
3.3 Зупинка та стоянка	17
3.4 Участь в дорожньому русі поруч з іншими транспортними засобами	18
<i>з вантажівками</i>	18
<i>з вантажівками</i>	18
<i>з снігоочисником</i>	20
<i>з мотоциклами</i>	20
<i>з велосипедами</i>	21
<i>з сільськогосподарськими машинами та іншою габаритною технікою</i>	21
<i>з снігоходами</i>	21
<i>зі шкільними автобусами</i>	22
<i>зі спецмашинами</i>	23
<i>з буксирними тягачами</i>	24
<i>з похоронними процесіями</i>	24
3.5 Концепція «ніш»	24
3.6 Мертві зони	26
3.7 Дорожня розмітка напрямку руху	27
3.8 Смуги руху	28
3.9 Розміщення на смугах руху	28
3.10 Вибір смуги руху	29
3.11 Сигналювання	29
<i>Сигнали повороту</i>	30
3.12 Зміна смуг руху	31
3.13 Обгін	32
3.14 Смуги для руху автобусів та велосипедів	33
3.15 Поворот	34
<i>Поворот направо</i>	34
<i>Поворот наліво</i>	36

3.16	Осьові смуги руху для здійснення повороту.....	40
3.17	Переваги руху.....	41
3.18	Положення зупинки.....	44
3.19	Ділянки дороги з круговим рухом.....	46
3.20	Магістралі.....	47
	<i>Рух з лівого боку від осьової</i>	47
	<i>Магістралі з одностороннім рухом</i>	47
	<i>Магістралі з контрольованим в'їздом</i>	47
3.21	Пішоходи.....	47
3.22	Перетинання міських вулиць.....	47
3.23	Інвалідні візки та медичні скутери.....	48
3.24	Мотоцикли.....	49
3.25	Розподільна смуга автостради.....	49
3.26	Стоянка автомобілів.....	50
3.27	Фари.....	51
3.28	Керування автомобілем в нічних умовах.....	52
3.29	Вибір правильної швидкості.....	53
3.30	Коли слід перейти на ближнє світло фар.....	53
3.31	Правила, що стосуються транспортних засобів.....	54

4.	ДОРОЖНІ ЗНАКИ І СВІТЛОФОРИ.....	55
4.1	Дорожні знаки.....	55
4.2	Шість основних форм дорожніх знаків, які має знати кожен водій.....	55
4.3	Стандартні кольори знаків.....	57
4.4	Знаки регулювання.....	57
4.5	Знаки паркування.....	59
4.6	Знаки пішохідного переходу.....	60
4.7	Знаки напрямку руху по смугах.....	60
4.8	Знаки регулювання поворотів.....	62
4.9	Попереджувальні знаки.....	63
4.10	Знаки ведення дорожніх робіт.....	67
4.11	Перетин залізничного переїзду.....	68
	<i>Ніколи не застрягайте на переїздах</i>	68
	<i>Ніколи не обганяйте поїзд</i>	68
	<i>Уникайте перемикання передач на переїздах</i>	68
	<i>Слідкуйте за транспортними засобами, що мусять зупинитися перед переїздом</i>	68
	<i>Переїзди з автоматичним регулюванням</i>	68
	<i>Проблискові вогні</i>	68
4.12	Дороговкази.....	69
4.13	Вказівні дорожні знаки.....	69
4.14	Інформаційні знаки.....	70
4.15	Сигнали світлофору.....	71

5. ОСНОВНІ НАВИЧКИ КЕРУВАННЯ

АВТОМОБІЛЕМ	73
5.1 Джерела небезпеки	73
Реальна й потенційна небезпека	73
5.2 Метод IPDE (Identify Predict Decide Execute).....	74
Перший крок - визначити становище (identify)	75
Другий крок – передбачити ситуацію (Predict).....	75
Третій крок – прийняти рішення (Decide)	76
Четвертий крок – здійснити маневр (Execute)	76
5.3 Час – ключ до прийняття рішення.....	77
Мова часу	77
Використання часу для визначення відстані	79
5.4 Використання зору.....	83
Зір визначає напрям руху.....	83
Огляд дороги на магістралях.....	84
Огляд великого відрізка дороги.....	84
Огляд проїжджої частини	86
Уважний огляд великого відрізка дороги.....	87
Уважний огляд «12-секундного відрізка».....	87
«Ніші»	87
Перевірка показань приладів.....	87
Огляд дороги в межах населеного пункту	87
Огляд великого відрізка дороги в межах населеного пункту.....	87
Огляд проїжджої частини в межах населеного пункту	88
Уважний огляд дороги в межах населеного пункту	88
Уважний огляд «12-секундного відрізка» в межах населеного пункту.....	88
«Ніші»	88
Перевірка показань приладів.....	88
Огляд проїжджої частини в нічний час	88
Огляд проїжджої частини в надзвичайних ситуаціях	89
Управління автомобілем в умовах інтенсивного руху	89

5.5 ПЕРЕД ТИМ ЯК ЇХАТИ	90
Ознайомлення з автомобілем	90
Елементи автомобіля, що забезпечують безпеку....	91
Підголівники.....	91
Ремені безпеки	92
Ремені безпеки для дітей	93
Повітряні подушки безпеки	93
Положення водія.....	94
Регулювання дзеркал.....	95
Підпора лівої ноги	96
5.6 Управління кермом	97
Положення рук	97
«Швидкий поворот керма» («Hand over hand»)	98
5.7 Прискорення	99
5.8 Нейтральне положення.....	99
5.9 Перемикання передач	100
5.10 Рух на малій швидкості	101
Маневри на малій швидкості	101
Рух заднім ходом	101
Техніка керування при русі заднім ходом.....	102

6. ДОСКОНАЛІСТЬ ВОДІННЯ	103	6.10 Управління автомобілем у надзвичайних ситуаціях .	124
6.1 Паркування автомобіля	103	Куди необхідно дивитися	124
Паралельне паркування.....	103	Гальмування в надзвичайних ситуаціях	124
Кутове паркування	105	Керування в надзвичайних ситуаціях	125
Паркування у місцях з нахилом	106	Техніка поєднання гальмування з керуванням	126
6.2 Розворот на 180 градусів	106	Нейтральне положення коробки передач	126
Розворот в 2 прийоми.....	108	Занос автомобіля	126
6.3 Рух по автомагістралі	110	Занос автомобіля в результаті гальмування.....	126
Круїз-контроль	110	Занос автомобіля в результаті надто сильного	
Автомагістралі з обмеженим доступом	110	натиснення на педаль газу	127
В'їзд на автомагістраль	110	Занос автомобіля в результаті	
Рух по автомагістралі	111	різкого повороту керма	127
Виїзд з автомагістралі	111	Якщо автомобіль занесло надто сильно	127
Якщо Ви проїхали виїзд (EXIT)	111	Як уникнути заносу автомобіля	127
Надзвичайні ситуації на автомагістралях.....	112	Не перетворюйте незначну проблему в трагедію..	128
6.4 Обгін.....	112	Знесення авта на ґрунтового узбіччя	128
Час, необхідний для здійснення обгону	112	Кювети, канави	129
Визначення часу ближження із зустрічним автом ...	114	Розрив шини	130
Оцінка небезпеки/безпеки обгону	115	Відмова гальм	130
Якщо Вас обганяють	115	Відмова гідравлічного підсилення керма та гальм	130
6.5 Рух по кривій	116	Якщо заклинило педаль газу	130
6.6 Рух по гірських дорогах	117	Якщо відмовили фари	130
6.7 Польові, приміські та інші дороги	117	Тварини на дорозі	131
Техніка керування автомобілем на дорогах з		6.11 Правильне розуміння причин ДТП	131
ґравійним покриттям.....	117	6.12 Ваші дії у разі ДТП	132
6.8 Управління автомобілем у зимовий час	118	Забезпечте безпеку на місці аварії.....	132
Підготовка автомобіля до зимового сезону	118	Огляньте травми	132
Бачити і бути побаченим	119	Викличте поліцію	132
Рух по слизькій дорозі	119	Запишіть імена свідків ДТП	133
Початок руху.....	121	Напишіть звіт для поліції.....	133
Зупинка на слизькій дорозі	121	ДТП з участю транспортних засобів,	
Помилки, яких необхідно уникати	121	що перевозять небезпечні вантажі.....	133
Біла імла	122	Обмін інформацією з іншими водіями	133
Перші снігопади	122	Повідомте SGI	133
Виживання	122	6.13 Обтяжливі обставини.....	134
6.9 Гальмування	123	Факти про їзду в нетверезому стані	134

<i>Студенти проти керування автомобілем в нетверезому стані (SADD)</i>	136
<i>Що необхідно знати про лікувальні засоби</i>	136
<i>Заборонені наркотичні засоби</i>	136
<i>Втома</i>	136
<i>Стреси і хвороби</i>	137
<i>Агресивне водіння</i>	137
<i>Туман, пил, дощ і погана видимість</i>	138
<i>Мобільні телефони</i>	138
<i>Тютюновий дим</i>	138

7. ЮРИДИЧНИЙ АСПЕКТ	139
7.1 Закон про безпеку дорожнього руху	139
<i>Дію законів забезпечує поліція</i>	139
<i>Зупинка по сигналу поліції</i>	139
<i>Посвідчення водія і свідоцтво про реєстрацію автомобіля</i>	139
<i>Небезпечні транспортні засоби</i>	139
<i>Вилучення автомобіля</i>	139
<i>Позбавлення права керування автомобілем</i>	140
<i>Обмеження та Попередження</i>	140
<i>Арешт</i>	140
7.2 Карний кодекс Канади	141
<i>Керування автомобілем у нетверезому стані</i>	141
<i>Грубі порушення</i>	141
<i>Перебування в авто у стані алкогольного сп'яніння</i>	141
<i>Невиконання вимог інспектора</i>	142
<i>Злочинна недбалість</i>	142
<i>Небезпечна їзда</i>	142
<i>Полишення місця аварії</i>	142
<i>Позбавлення посвідчення водія</i>	143
7.3 Протоколи	143
7.4 Програма покращення якості керування автомобілем	143
7.5 Заохочення обачних водіїв	143
<i>Зона Безпеки</i>	143
<i>Штрафна Зона</i>	144
<i>Вихід зі Штрафної Зони</i>	144

UKRAINIAN CANADIAN CONGRESS
Saskatchewan Provincial Council

Introduction

1. Вступ

Метою цього довідника є допомогти Вам стати обізнаним і вправним водієм. Однак, це лише довідник, який містить основні правила дорожнього руху та методи керування автомобілем. Необхідно також брати до уваги відповідні законодавчі акти, правильно їх тлумачити й дотримуватися.

Вправні водії завжди контролюють свої дії, реакцію і транспортний засіб. Контролювати – значить залишатися спокійним та впевненим за кермом під час дорожнього руху. Мета обачливого водія – звести порушення дорожнього руху до мінімуму.

Ви повинні навчитися уважно визначати ситуації, передбачити те, що можуть вчинити інші водії, приймати рішення і брати на себе відповідальність за їх виконання. Переконайтеся, що у Вас достатньо знань та вміння для того, щоб керувати транспортним засобом, щоб найменша помилка

не спричинила небезпечної ситуації. Ви повинні вміти керувати транспортним засобом в аварійних ситуаціях, в різних погодних умовах, а також на різних дорожніх покриттях, на слизькій від води чи льоду поверхні.

Керування автомобілем – одна з дій, яку постійно виконує майже кожен з нас. За Вами вибір, чи бути неуважним водієм, чи таким, котрий їздить безпечно, з точністю і контролем. Якщо Ви будете постійно застосовувати основні навички на практиці, то поєднаєте приємність їзди з гарантуванням безпеки собі та іншим.

Цей довідник створений з метою допомогти Вам отримати посвідчення водія, і, що є ще важливішим, розвинути відповідні якості безпечного та впевненого керування автомобілем. Зміст цього довідника доступний також на сайті www.sgi.sk.ca.

2. Програма отримання посвідчення водія у Саскачевані

Програма навчання та іспитів розроблена для підготовки обережних та вправних водіїв, які знають і розуміють правила дорожнього руху. Керування автомобілем – це відповідальність і привілей, а не право. Існують відповідні місцеві правила, які є запорукою ефективного та безпечного руху транспортних засобів.

Для того, щоб керувати автомобілем в Саскачевані, Вам необхідно мати посвідчення водія тієї категорії транспортних засобів, якими Ви збираєтесь керувати. Система посвідчення водія за класами транспортних засобів встановлює мінімальний стандарт навичок, знань, фізичних та розумових здібностей для безпечного керування різними видами транспортних засобів. Права водіїв видаються відповідно до категорії транспортного засобу.

Щоб отримати посвідчення водія, Ви мусите вміти керувати транспортним засобом безпечно і належним чином, розуміти значення всіх дорожніх знаків і знати правила дорожнього руху.

Вам потрібно скласти іспит на керування автомобілем, якщо:

- Ви ніколи не мали посвідчення водія;
- Ви не отримували посвідчення водія провінції Саскачевані протягом останніх п'яти років;
- Ви хочете змінити категорію Вашого посвідчення водія чи отримати підтвердження; або
- Ви є новим резидентом, і посвідчення, яке Ви отримали в іншій провінції, в іншому штаті чи країні, не визнається в провінції Саскачеван (визнається посвідчення континентальної частини США, Німеччини, Швейцарії,

Південної Кореї, Об'єднаного Королівства Великобританії і Північної Ірландії та Австрії). Однак, проходження дев'ятимісячного курсу навчання (і практичного керування автомобілем) не вимагається, якщо Ви можете надати підтвердження свого досвіду керування автомобілем шляхом пред'явлення дійсного посвідчення водія англійською чи французькою мовою, чи іншою мовою, в супроводі документу перекладу, який приймає SGI (Державна Страхова Компанія Саскачевану) (наприклад, міжнародне посвідчення водія).

Нові резиденти, які бажають отримати посвідчення водія у провінції Саскачеван без складання іспитів, мають виконати ряд вимог:

- Якщо особа є колишнім резидентом Канадської провінції чи території, він/вона повинен(-на) мати дійсне посвідчення, видане органом влади тієї провінції чи території. Прострочене посвідчення, видане органом влади того регіону не більше 5 років тому, вважається дійсним. Нові резиденти можуть їздити з дійсним посвідченням водія, виданим не в провінції Саскачеван протягом 90 днів з дня переїзду.
- Якщо особа є колишнім резидентом США, Німеччини, Швейцарії, Південної Кореї, Об'єднаного Королівства Великобританії і Північної Ірландії та Австрії, йому необхідна копія посвідчення водія, виданого органом влади тих країн в супроводі документу перекладу, що приймається SGI (Державна Страхова Компанія Саскачевану) (наприклад, міжнародне посвідчення водія).

2.1 ПРАВА ВОДІЯ

Термін дії Вашого посвідчення водія закінчується в останній день місяця Вашого народження.

Ви зобов'язані пред'являти посвідчення водія на вимогу поліцейського. Якщо у Вас не виявилось з собою посвідчення, поліцейський може Вам дозволити пред'явити їх протягом 48 годин.

Якщо у Ваших правах вказані якісь обмеження, Ви маєте їздити, дотримуючись їх. (див. коди обмежень на наступній сторінці)

Якщо Ви перебуваєте в Саскачевані на правах туриста, Ваші звичайне посвідчення дає Вам всі ті привілеї, які Ви маєте у Вашому місті чи штаті. Як турист в Саскачевані Ви не зобов'язані міняти своє посвідчення чи реєструвати свій транспортний засіб поки не станете резидентом.

Якщо Вам будуть потрібні посвідчення водія Саскачеванського зразка, Вам необхідно буде перескласти іспити, але все буде залежати від категорії посвідчення водія, виданого Вам іншим органом влади. Узгодьте це питання з особою, що видає посвідчення водія. Студенти, що відвідують відповідні освітні установи, а також їх найближчі родичі не зобов'язані міняти посвідчення водія протягом часу навчання. Якщо Ви стаєте резидентом провінції Саскачеван, Ви можете їздити, використовуючи наявне посвідчення водія й номерні знаки протягом 90 днів з дня поселення.

	Коди обмежень
A	– Керування в прописаних лікарем контактних лінзах
B	– Керування вночі заборонене
C	– Керування в радіусі до 40 км від адреси, вказаної в посвідченні
D	– Керування в радіусі до 80 км від адреси, вказаної в посвідченні
E	– Керування за межами міст, за винятком керування автомобілем в якості учня
F	– Транспортний засіб обладнаний двома зовнішніми дзеркалами
G	– Водій має мати картку з обмеженням G чи спеціальне посвідчення водія з обмеженням
H	– Керування триколісними мотоциклами тільки 6 класу чи з підтвердженням M. Керування двоколісними мотоциклами в якості учня
J	– Керування мотоциклами тільки 6 класу з об'ємом двигуна до 50 см ³ з підтвердженням M. Керування мотоциклами з більшим обсягом двигуна тільки в якості учня.
L	– Керування транспортними засобами 2 чи 4 класу заборонене
M	– Керування транспортними засобами 1 – 3 класів з автоматичною коробкою передач. Керування транспортними засобами з механічною коробкою передач тільки в якості учня.

	Коди підтверджень
A	– пневматичне гальмо
M	– мотоцикл
	Номери 1, 2, 3, 4 чи 6 в полі підтвердження означають, що водій має право керування транспортними засобами даного класу в якості учня

2.2 РЕЄСТРАЦІЯ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ

Всі транспортні засоби мають бути належним чином зареєстровані і на їх номерних знаках має бути відображений правильний номер.

Номерні знаки мають бути надійно закріплені і ясно видимі. Це значить, що не має бути перешкод для їх прочитання чи фотографування камерою червоного світла (red light camera).

Номер чи автентичність номерних знаків не повинні змінюватися.

На задніх номерних знаках має бути наклейка, що підтверджує термін їх дійсності.

Нові резиденти мають 90 днів для реєстрації своїх транспортних засобів в Саскачевані. Необхідне основне транспортне страхування.

Всі дозволи на керування автомобілем повинні мати медичне підтвердження

2.3 СТУПЕНЕВА ПРОГРАМА ПІДГОТОВКИ ВОДІЇВ

Що таке Ступенева програма підготовки водіїв?

Ступенева програма підготовки водіїв – це програма, розроблена для підвищення безпеки дорожнього руху, яка наражає водіїв на зростаючий рівень ризику, внаслідок чого вони отримують більший досвід керування автомобілем. Новим водіям, незважаючи на їхній вік, забезпечується підтримка, знання і досвід під час роботи над тим, щоб стати кваліфікованими водіями.

Ця програма підготовки водіїв складається з трьох ступенів – учень, водій-початківець 1, водій, водій-початківець 2. Після проходження всіх трьох даних етапів водії матимуть деякі обмеження в керуванні автомобілем до тих пір, поки не стануть досвідченими водіями 5 класу. Статус учня, водія-початківця 1, водія-початківця 2 позначається у посвідченні водія.

Етапи ступеневої програми підготовки водіїв

1. Отримання посвідчення водія учня.
2. Практика керування протягом 9 місяців під наглядом водія-опікуна.
3. Закінчення обов'язкового курсу навчання водіїв.
4. Складання іспиту з керування автомобілем.
5. Практика керування у якості водія-початківця 1, 5-го класу протягом 6 місяців.
6. Керування автомобілем у якості водія-початківця 2, 5-го класу протягом 12 місяців без дорожніх пригод (тобто, без звинувачення в зіткненні, засудженні і призупиненні дії прав). У випадку дорожньої пригоди водій-початківець 2, повинен почати новий відлік 12-місячного керування без дорожніх пригод.
7. Закінчення терміну навчання, отримання посвідчення водія класу 5.

Ступенева програма підготовки водіїв

	Клас 7 – учень 9 місяців	Клас 5 – водій-початківець 1 6 місяців	Клас 5 – водій-початківець 2 12 місяців	
Вимоги	Вік: 16 років (15 років при навчанні у середній школі)	Вік – 16 років		ви закінчили навчання для отримання водійського посвідчення
	Письмовий екзамен	Іспит з керування автомобілем 5 класу		
	9 місяців безперервного стажу (без заміни посвідчення відмови, припинення терміну дії)	6 місяців безперервного стажу (без заміни посвідчення, відмови, припинення терміну дії)	12 місяців безперервного стажу (без заміни посвідчення, відмови, припинення терміну дії)	
	Обов'язкове навчання – середня школа (30 годин – теорія, 6 годин – керування автомобілем) або комерційне навчання (6 годин - теорія, 6 годин – керування автомобілем)			
Обмеження	На передньому пасажирському сидінні під час занять з керування автомобілем повинен сидіти водій-опікун.	Один пасажир, який не належить до найближчих родичів, і	Кількість пасажирів обмежена кількістю ременів безпеки	
	Водій-опікун повинен мати посвідчення водія і досвід керування автомобілем	Решта пасажирів – тільки найближчі родичі		
	У час з півночі до 5 години ранку пасажирями можуть бути тільки найближчі родичі *			
	Кількість пасажирів обмежена кількістю ременів безпеки			
	Забороняється вживати будь-яку кількість спиртних напоїв під час керування автомобілем	Забороняється вживати будь-яку кількість спиртних напоїв під час керування автомобілем	Забороняється вживати будь-яку кількість спиртних напоїв під час керування автомобілем	
	Не має права бути водієм-опікуном	Не має права бути водієм-опікуном	Не має права бути водієм-опікуном	
	Не може отримати посвідчення або дозвіл на керування комерційним транспортом, або шкільним автобусом	Не може отримати посвідчення або дозвіл на керування комерційним транспортом, або шкільним автобусом	Не може отримати посвідчення або дозвіл на керування комерційним транспортом, або шкільним автобусом	

* Найближчі родичі: дружина/чоловік, батьки, діти, прийомні батьки, брати, сестри, бабусі і дідуся

Ступенева програма підвищення рівня підготовки водіїв

Водії на будь-якому етапі навчання, які визнані винними у зіткненні, отримали звинувачення, або тимчасово усунені від керування автомобілем, повинні будуть пройти ступеневу програму підвищення рівня підготовки водіїв.

Водії повинні пройти такі етапи підготовки:

- Водію буде відправлено лист із попередженням, якщо перша дорожня пригода (звинувачення) другого або меншого ступеня складності*
- Якщо перша дорожня пригода (звинувачення у зіткненні, тимчасове усунення від керування автомобілем) від 3 до 6 ступеня складності, водію необхідно відвідати навчальний семінар з безпеки дорожнього руху.

Кожна наступна дорожня пригода зобов'язує водія відвідувати навчальні семінари і спричиняє адміністративну відповідальність:

- Захисні курси керування автомобілем
- Підвищення кваліфікації водіїв –
Навчання відповідальності за наслідки у керуванні автомобілем, та виховання у водіїв навиків безпечного керування
- Вилучення посвідчення водія терміном на 30 днів
- Вилучення посвідчення водія терміном на 90 днів

- Вилучення посвідчення водія терміном на 180 днів
- Співбесіди та інші заходи

* Щоб дізнатися про повний список покарань, телефонуйте 1-800-667-9868

Апеляції

Водії можуть подати апеляцію на вимогу відвідування навчальних курсів, або на вилучення посвідчення у Департамент дорожнього руху. Департамент існує незалежно від SGI (Державна Страхова Компанія Саскачевану) і уповноважений змінювати рішення, видавати вилучені посвідчення або продовжувати термін вилучення посвідчення водія.

2.4 ТИМЧАСОВЕ ПОСВІДЧЕННЯ

Якщо Ваше посвідчення було вилучене за статтею кримінального кодексу або Постанови про дорожній рух, Ви можете отримати тимчасове посвідчення водія. Ви будете користуватися тимчасовим посвідченням доки Ваше справжнє посвідчення не буде відновлене після повного закінчення терміну заборони водіння призначеним судом, як мінімум половини встановленого терміну вилучення посвідчення і після того, як Ви пройшли призначений курс навчання і лікування від алкоголізму. Тимчасове посвідчення забезпечує водію всі його привілеї до закінчення встановленого терміну вилучення справжнього посвідчення. Початковий термін заборони керування автомобілем може продовжитися, якщо вміст алкоголю в крові .00 порушено.

2.5 ЗМІНА ІМЕНІ АБО АДРЕСИ

Якщо Ви змінюєте ім'я і/або адресу, Ви повинні письмово повідомити про це SGI (Державна Страхова Компанія Саскачевану) протягом 15 днів або зателефонувати за номером 1-800-667-4686, щоб зареєструвати зміни. Будь-які зміни імені і/або дати народження повинні супроводжуватись документом, який має законну силу. Ви можете повідомити SGI (Державна Страхова Компанія Саскачевану) про зміни за допомогою служби Express Address online service: www.expressaddress.com. Служба повідомить про зміни Вашої адреси провінційні і міські органи влади. За більш детальною інформацією звертайтеся на сайт www.expressaddress.com.

2.6 СИСТЕМА ПОСВІДЧЕННЯ ВОДІЯ ЗА КАТЕГОРІЯМИ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ¹

*ПОСВІДЧЕННЯ ВОДІЯ 1 КЛАСУ –
МІНІМАЛЬНИЙ ВІК: 18 РОКІВ.*

ДАЄ ПРАВО НА КЕРУВАННЯ

- Транспортними засобами 1 класу – напівпричепи і вантажівки з причепами або тягачі, максимальна вага причепа складає 4600 кг.
- Автомобілями 2, 3, 4 і 5 класів.

НЕ ДАЮТЬ ПРАВО НА КЕРУВАННЯ

- Транспортними засобами з пневматичними гальмами, мотоциклами, шкільними автобусами без відповідного дозволу.

ВИМОГИ

Іспит з керування автомобілем

Необхідно скласти іспит з керування транспортними засобами 1 класу.

Іспит з теорії

Письмовий або усний іспит з керування транспортними засобами 1 класу.

*ПОСВІДЧЕННЯ ВОДІЯ 2 КЛАСУ –
МІНІМАЛЬНИЙ ВІК – 18 РОКІВ*

ДАЮТЬ ПРАВО НА КЕРУВАННЯ

- Транспортними засобами 2 класу, тобто Автобусами з місткістю пасажирів більше 24 чоловік.
- Автомобілями 3, 4 і 5 класу.
- Транспортними засобами 1 класу в якості учня з відповідним дозволом на керування.

НЕ ДАЮТЬ ПРАВО НА КЕРУВАННЯ

- Транспортними засобами з пневматичними гальмами, мотоциклами, шкільними автобусами без відповідного дозволу.

ВИМОГИ

Іспит з керування автомобілем

Необхідно скласти іспит з керування транспортними засобами 2 класу.

Іспит з теорії

Письмовий або усний іспит з керування транспортними засобами 2 класу.

1 – за детальнішою інформацією звертайтеся до Вашого
екзаменатора з керування
2 – особи, які мають транспортні засоби 3 і 5 класу з
пневматичними гальмами не зобов'язані мати дозвіл на керування
транспортними засобами з пневматичними гальмами

*ПОСВІДЧЕННЯ ВОДІЯ 3 КЛАСУ –
МІНІМАЛЬНИЙ ВІК – 18 РОКІВ*

ДАЮТЬ ПРАВО НА КЕРУВАННЯ

- Транспортними засобами 3 класу – тобто, вантажівками з більше ніж двома осями, які мають причепа, крім вантажівок класу F, якщо максимальна вага причепа не перевищує 4600 кг
- Автомобілями 4 і 5 класів.
- Тягачами з більше ніж двома осями без напівпричепа
- Транспортними засобами 1 і 2 класів у якості учня з відповідним дозволом на керування.

НЕ ДАЮТЬ ПРАВО НА КЕРУВАННЯ

- Транспортними засобами з пневматичними гальмами², мотоциклами, шкільними автобусами без відповідного дозволу.

ВИМОГИ

Іспит з керування автомобілем

Необхідно скласти іспит з керування транспортними засобами 3 класу.

Іспит з теорії

Письмовий або усний іспит з керування транспортними засобами 3 класу

ПОСВІДЧЕННЯ ВОДІЯ 4 КЛАСУ – МІНІМАЛЬНИЙ ВІК – 18 РОКІВ

ДАЮТЬ ПРАВО НА КЕРУВАННЯ

- Транспортними засобами 4 класу, тобто автобусами із місткістю пасажирів до 24 чоловік, для перевезення пасажирів
- Транспортними засобами (взятими на прокат) класу РТ для перевезення не більше ніж 24 пасажирів
- Транспортними засобами класу РВ або РС
  - взятих на прокат для транспортування не більше ніж 24 пасажирів; і
  - якщо не використовуються виключно для перевезення інвалідів і осіб, які їх супроводжують
- Машинами швидкої допомоги, які використовуються напрокат
- Автомобілями 5 класу.

НЕ ДАЮТЬ ПРАВО НА КЕРУВАННЯ

- Транспортними засобами з пневматичними гальмами, мотоциклами, шкільними автобусами без відповідного дозволу.

ВИМОГИ

Іспит з керування автомобілем

Необхідно скласти іспит з керування транспортними засобами 4 класу.

Іспит з теорії

Письмовий або усний іспит з керування транспортними засобами 4 класу.

*ПОСВІДЧЕННЯ ВОДІЯ 5 КЛАСУ – МІНІМАЛЬНИЙ ВІК – 16 РОКІВ**

ДАЮТЬ ПРАВО НА КЕРУВАННЯ

- Транспортними засобами 5 класу, тобто автомобілями, фургонами³, двохосьовими вантажівками з причепом (причепами), якщо максимальна вага причепа перевищує 4600кг, автобусами, але не для перевезення пасажирів, трьохосьовими рекреаційними автомобілями, таксі або машинами швидкої допомоги у неслужбовий час.
- Патрульними машинами,
- Двохосьовими сільськогосподарськими вантажівками з буксирами, вага яких не перевищує 4600 кг
- Трьохосьовими сільськогосподарськими вантажівками
- Автомобілями 1, 2, 3 або 4 класів в якості учня з відповідним дозволом на керування, автомобілями 1, 2, 3, і 4 класів (у випадку, якщо Ви не водій-початківець).

НЕ ДАЮТЬ ПРАВО НА КЕРУВАННЯ

- Транспортними засобами з пневматичними гальмами⁴, мотоциклами без відповідного дозволу.

ВИМОГИ

Іспит з керування

Необхідно мати посвідчення водія 7 класу не менше 9 місяців

Необхідно скласти іспит з керування транспортними засобами 5 класу.

Іспит з теорії

Письмовий або усний іспит з керування транспортними засобами 6 класу.

**ПОСВІДЧЕННЯ ВОДІЯ 6 КЛАСУ –
МІНІМАЛЬНИЙ ВІК – 16 РОКІВ***

ДАЮТЬ ПРАВО НА КЕРУВАННЯ

- Транспортними засобами 6 класу, тобто мотоциклами
- Автомобілями 5 класу в якості учня

НЕ ДАЮТЬ ПРАВО НА КЕРУВАННЯ

- Транспортними засобами 1, 2, 3, 4 або 5 класів

ВИМОГИ

Іспит з керування

Необхідно мати посвідчення водія 7 класу не менше 9 місяців

Необхідно скласти іспит з керування транспортними засобами 6 класу.

Іспит з теорії

Письмовий або усний іспит з керування транспортними засобами 6 класу.

3 – для перевезення більше 12 пасажирів необхідно, щоб водій досяг 18-річного віку
4 – особи, які мають транспортні засоби 3 і 5 класів з пневматичними гальмами, не зобов'язані мати дозвіл на керування транспортними засобами з пневматичними гальмами.

**ПОСВІДЧЕННЯ ВОДІЯ 7 КЛАСУ –
МІНІМАЛЬНИЙ ВІК – 16 РОКІВ***

ДАЮТЬ ПРАВО НА КЕРУВАННЯ

- Транспортними засобами 5 класу в якості учня.
- Транспортними засобами 6 класу за особливих обставин і за наявності відповідного дозволу (мінімальний вік – 16 років).

ВИМОГИ

Іспит з теорії

Письмовий або усний іспит з керування транспортними засобами 5 класу.

ІДЕНТИФІКАЦІЯ

Вам необхідно підтвердити Ваше ім'я та вік свідоцтвом про народження, паспортом чи імміграційним документом. Вам також необхідно буде пред'явити підписану медичну картку, учнівський квиток або інший документ, який приймається в SGI (Державна Страхова Компанія Саскачевану). Переконайтесь у тому, що у Вас знаходяться оригінали всіх ідентифікаційних документів (фотокопії не допускаються).

Власник прав 7 класу може керувати транспортним засобом тільки під наглядом. Водій-опікун повинен:

- Бути в змозі взяти на себе керування транспортним засобом у будь-який час;
- Мати дійсне посвідчення водія мінімум 5 класу;
- Посвідчення водія має бути зареєстрованим щонайменше 365 днів протягом останніх трьох років;
- Зайняти найближче до водія та елементів управління автомобіля місце.

Права осіб 15-річного віку, які припинили програму навчання водіїв у середній школі, будуть скасовані.

Примітка: Власникам прав водія 1-5 класів дозволяється керувати снігоходом або всюдиходом. Всі водії снігоходів, які народилися після 1 січня 1989 року, повинні, крім отримання прав водія, пройти курс безпеки. Власникам прав водія 7 класу дозволяється керувати снігоходом або всюдиходом у супроводі осіб, які мають водійські права 1-5 класу і знаходяться на іншому автомобілі (в межах 5 м та у полі видимості)

За детальнішою інформацією відносно снігоходів та всюдиходів звертайтеся до центру обслуговування клієнтів SGI (Державна Страхова Компанія Саскачевану) за тел. (306) 775-6900 або 1-800-667-9868.

2.7 МЕДИЧНІ ВИМОГИ

Коли Ви отримуєте чи продовжуєте термін дії Вашого посвідчення водія, Ви зобов'язані повідомити SGI про медичні чинники, які можуть вплинути на Вашу здатність керувати автомобілем. Впишіть цю інформацію в додатковий бланк страховки, які доступні в страховій компанії, що видає посвідчення водія. **Відмова від повідомлення про медичні чинники може вплинути на втрату страхового забезпечення.**

За більш детальною інформацією звертайтеся в центр обслуговування клієнтів SGI за тел. (306) 775-6900 чи 1-800-667-9868.

Особи, які хочуть отримати посвідчення водія 1, 2, 3 чи 4 класів, або посвідчення водія 5 класу з підтвердженням “S”, мають відповідати медичним вимогам і надати SGI (Державна Страхова Компанія Саскачевану) медичний звіт.

2.8 ОБОВ'ЯЗКОВЕ НАВЧАННЯ ВОДІЇВ

Власники посвідчення водія 7 класу не можуть отримати посвідчення водія 1-6 класу, поки не закінчать програму навчання в школі водіїв чи не відпрацюють з інструктором по водінню мінімальну кількість навчальних годин – 6 годин керування автомобілем та 6 годин занять з теорії.

Сертифікат про проходження обов'язкового навчання видається інструктором по закінченню навчання і має бути наданий екзаменатору до початку іспиту з керування автомобілем.

2.9 ПЕРЕД ІСПИТОМ

Коли Ви відчуваєте себе впевненим для складення іспиту з керування автомобілем, Вам необхідно записатися на іспит в найближчій екзаменаційній установі. Перед тим як призначити час для проведення іспиту, Ви маєте оплатити квитанцію у страховій компанії. Фотокопії квитанцій не приймаються. Ви маєте також надати персональний ідентифікаційний номер Вашого посвідчення (PIC) під час запису на проведення іспиту.

Щоб записатися на іспит, зателефонуйте за номером **1-800-667-5111** (безкоштовно) в Південному Саскачевані чи **1-800-667-5105** в Північному Саскачевані. Якщо Ви пропустите іспит, не повідомивши про це і не відмінивши запис, на наступний іспит Ви можете записатися лише після 4-тижневої перерви. Якщо Ви записуєтесь в містах Реджайна чи Саскатун, зателефонуйте за прямими номерами офісів 775-6174 (Реджайна) і 683-2320 (Саскатун). Офіс в Саскатуні і Реджайні працює з 8:00 до 17:00 з понеділка по п'ятницю і з 9:00 до 12:00 і з 13:00 до 16:00 в суботу. Письмові іспити в Реджайні чи Саскатуні можна скласти без попереднього запису. Письмові іспити проводяться з 8:00 до 16:00 з понеділка по п'ятницю і з 9:00 до 11:00 та з 13:00 до 15:00 в суботу. Іспити не проводяться в ті суботні дні, що припадають на час довгих вікендів (субота, неділя, понеділок).

2.10 ІСПИТИ

Для отримання посвідчення водія всіх класів Вам необхідно скласти три типи іспитів:

- Іспит на перевірку знань
- Іспит перевірки зору і
- Іспит з керування автомобілем

Для отримання посвідчення водія деяких класів необхідний також медичний огляд.

Перевірка знань

Іспит на перевірку знань складається з двох частин:

- Ситуації, котрі можуть виникнути під час керування автом, а також правила дорожнього руху, і
- Ідентифікація дорожніх знаків.

Якщо Ви не склали однієї з частин цього іспиту, Ви мусите перескласти лише ту частину, котру Ви не склали. **Ви можете скласти письмовий іспит лише один раз на день.**

Якщо Ви сумніваєтесь в правильності розуміння питання, зверніться до екзаменатора.

Зразки екзаменаційних питань доступні на навчальному сайті <http://letmedrive.nwcsd.ca/index.html>

Перевірка зору

Тест на перевірку зору включає:

- Розпізнання кольорів;
- Перевірка поля зору;
- Тест на гостроту зору, і
- Відчуття відстані

Існують певні мінімальні стандарти зору. Якщо Ваш зір не відповідає цим стандартам, Вас можуть направити до офтальмолога чи оптика для подальшого огляду і, можливо, Вам будуть виписані окуляри чи лінзи. **Це означає, що Ваше посвідчення буде дійсне лише у тому випадку, якщо Ви носите окуляри чи контактні лінзи.**

Період навчання

Власнику посвідчення водія 7 класу необхідно утримувати цю категорію щонайменше протягом 9 місяців, перед тим як складати іспит для отримання посвідчення водія будь-якого іншого класу.

Іспит з керування автомобілем

Вам необхідно скласти іспит з керування автомобілем на транспортному засобі відповідного класу. **Ви маєте забезпечити транспортний засіб для іспиту.**

Іспит з керування автомобілем – це оцінка Ваших здібностей з безпечного керування автомобілем. Вас будуть оцінювати за наступними параметрами:

- запуск авто та початок руху;
- гальмування;
- поворот;
- дорожні знаки й сигнали світлофору;
- рух по смугах;
- переїзд регульованих та нерегульованих перехресть;
- паралельне паркування та рух заднім ходом;
- передбачення потенційних ризиків; та
- перевірка практичних навиків безпечного керування, таких як вибір швидкості та володіння технікою керма.

Якщо Ви маєте якісь питання щодо іспиту, екзаменатор обов'язково дасть на них відповідь перед його початком.

Примітка: Під час іспиту в транспортному засобі не може знаходитися ніхто, окрім екзаменатора (наприклад, домашні тварини чи інші пасажери) .

Вам буде відмовлено в іспиті з керування автомобілем, якщо:

- Ви запізнилися;
- У Вас немає відповідної квитанції та посвідчення водія;
- Ви не можете надати сертифікат про закінчення програми навчання водіїв;
- Ви не мали посвідчення водія 7 класу протягом останніх 9 місяців;
- Ви не відповідаєте медичним стандартам по зору чи фізичній формі;
- Транспортний засіб, який Ви використовуєте для іспиту, не відповідає стандартним вимогам безпеки чи технічного оснащення. Екзаменатор проведе огляд Вашого транспортного засобу перед початком іспиту. Подаємо список технічного оснащення транспортного засобу, яке має бути в робочому стані. У випадку порушення цих вимог, Вам буде відмовлено у проходженні іспиту:

• гудок	• непошкоджене вітрове
• сигнальні вогні	• скло заборонено тонування
• гальмівні вогні	• вітрового скла чи бокових
• фари (при потребі)	• вікон не професійної якості
• двірники (при потребі)	• функціонуючі водійські та
• обігрівач скла (при потребі)	• пасажирські двері
• ремені безпеки	• стандартні сидіння
• спідометр	• салон транспортного засобу
• діючий номерний зна	• має бути чистим
• ззаду автомобіля	• транспортний засіб має бути
	• відповідного класу з
	• посвідченням, яке Ви хочете
	• отримати

Ви провалите іспит з керування автомобілем, якщо

- перевищите ліміт швидкості;
- з Вашої вини (50% і більше) відбудеться зіткнення;
- Ви не зупинитесь, якщо того вимагають правила;
- Ви не дасте дорогу транспортним засобам, які мають право переїзду, або пішоходам;
- Не пристебнетесь ременями безпеки;
- Не можете здійснити паралельне паркування;
- Не дотримуетесь сигналів світлофору;
- Не виконуєте вимог екзаменатора;
- Вам необхідна допомога екзаменатора чи
- Ви здійсните певну кількість незначних помилок

Після закінчення іспиту з керування автомобілем Вам буде виданий звіт з вказаними помилками. Коли Ви потренуєтесь, Ви зможете повторно записатися на іспит. В цьому випадку Вам буде необхідно внести додаткову плату за іспит і надати нові квитанції.

Якщо Ви подавалися на посвідчення водія 5 класу і не склали іспит з керування автомобілем, Вам необхідно буде зачекати два тижні, перш ніж перескласти його повторно. У випадку успішного складення іспиту Ви, зі своїм екзаменаційним сертифікатом, можете звернутися до будь-якого представництва SGI (Державна Страхова Компанія Саскачевану) яке видає права, і отримати зареєстроване посвідчення водія. За цю послугу Вам можливо потрібно буде внести окрему плату.

UKRAINIAN CANADIAN CONGRESS
Saskatchewan Provincial Council

Basic Information and Rules of the Road

3. Основна інформація та правила дорожнього руху

3.1 ШВИДКІСТЬ

На дорогах, вулицях і магістралях Саскачевану існують обмеження швидкості. Транспортні засоби швидкої та технічної допомоги при необхідності можуть перевищувати ці обмеження.

На більшості магістралей провінції і в межах міста встановлені дорожні знаки обмеження швидкості. У випадку відсутності знаків межа швидкості складає 80 км/год. На більшості в'їздів до міста встановлені знаки обмеження швидкості. Ці обмеження швидкості дійсні в межах міст та населених пунктів, якщо інше не вказане. Межа швидкості означає максимальну швидкість, з якою Ви можете їхати з за ідеальних умов.

Максимальна швидкість при обгоні транспортних засобів технічної допомоги з сигнальними маяками, або робітників магістралі мусить бути 60 км/год. В межах «помаранчевої зони» (зона проведення ремонтних робіт) водіям необхідно знизити швидкість до 60 км/год., чи іншої, вказаної при проїзді поруч з робітниками та обладнанням швидкості. Обмеження швидкості у цій зоні діє і тоді, коли Ви минаєте робітників та обладнання на відстані.

В шкільній зоні водієві необхідно бути особливо уважним. В кожному місті обмеження швидкості в шкільних зонах встановлюються Положеннями місцевих органів влади. В результаті, закони змінюються в залежності від населеного пункту, так що слідкуйте за знаками. Якщо знаків немає, рекомендується знижувати швидкість і бути обережним в шкільних зонах.

Водії змушені знижувати швидкість на магістралях до 60 км/год., проїжджаючи поруч з буксирним вантажником, що надає допомогу виведеному з ладу транспортному засобові і має увімкнені жовті сигнальні маяки.

Необхідно знижувати швидкість при появі на дорозі тварин.

Не дивлячись на вказані знаками обмеження, не їдьте швидше, аніж дозволяють умови безпеки. В той же час надто повільний рух також може бути ризикованим. Не їдьте з надто повільною швидкістю, щоб не перешкоджати руху інших транспортних засобів, за винятком ситуацій коли вжиті застережні заходи.

Автомобільні перегони на дорогах, вулицях або магістралях заборонено.

3.2 ОБЕРЕЖНІСТЬ ТА УВАГА

Під час їзди завжди будьте обережні та уважні і враховуйте те, що на дорозі окрім Вас є інші водії. Вам, або будь-кому з Ваших пасажирів забороняється вчиняти дії, які можуть відволікти, злякати чи завадити іншим водіям.

Не дозволяється навмисне створення шуму двигуном транспортного засобу.

3.3 ЗУПИНКА ТА СТОЯНКА

Зупиняючись на дорозі, тримайтеся якомога ближче до її правого краю.

Зупиняючись на путівцеві чи магістралі, дотримуйтесь дистанції 30 м. (98 футів) з іншим транспортним засобом, який зупинився на протилежному боці дороги чи магістралі.

Транспортні засоби, які зупиняються на путівцеві з правого боку, повинні вмикати аварійну сигналізацію чи рефлектори (відбивачі). Не робіть ніяких змін у роботі приладів, які використовуються для позначення нерухомих транспортних засобів.

Ви мусите здійснити повну зупинку біля знаків «Проїзд без зупинки заборонено» і на залізничних переїздах з опущеним шлагбаумом чи активізованими світлами. Після зупинки починайте рух лише тоді, коли це безпечно. Вам необхідно також зупинитися на сигнал поліцейського чи регулювальника.

Заборонено ставити транспортні засоби у місцях, де є знак, який забороняє стоянку автотранспорту.

3.4 УЧАСТЬ У ДОРОЖНЬОМУ РУСІ ПОРЯД З ІНШИМИ ТРАНСПОРТНИМИ ЗАСОБАМИ

Вам необхідно брати участь у дорожньому русі поряд з іншими водіями різноманітних транспортних засобів. Чим більше Ви знаєте про основні вимоги до керування різними транспортними засобами, тим більше Ви будете підготовлені до участі в дорожньому русі і зможете передбачити дії інших водіїв.

Участь у дорожньому русі поряд з вантажівками

Вантажівка – це особливий транспортний засіб. Його двигун не набагато більший двигуна автомобіля, хоча він може витримувати навантаження у 50 і більше разів більше, ніж вага автомобіля. Збільшуючи швидкість, водій переключає до 18 передач.

Дійшовши до найвищої передачі, не рекомендується переходити на знижену передачу. Тому уникайте примушення водія вантажівки до зниження швидкості.

Вантажівці необхідно зменшити швидкість під час руху на підйом. Водій вантажівки також може збільшити швидкість під час руху вниз з пагорба з метою його подолання. Плануйте Ваш обгін у відповідності з цим.

Щоб зупинитись, вантажівці необхідно більше часу, ніж автомобілю, таким чином, водію вантажівки необхідна довша дистанція руху. Не „підрізайте” вантажівку, здійснивши її обгін.

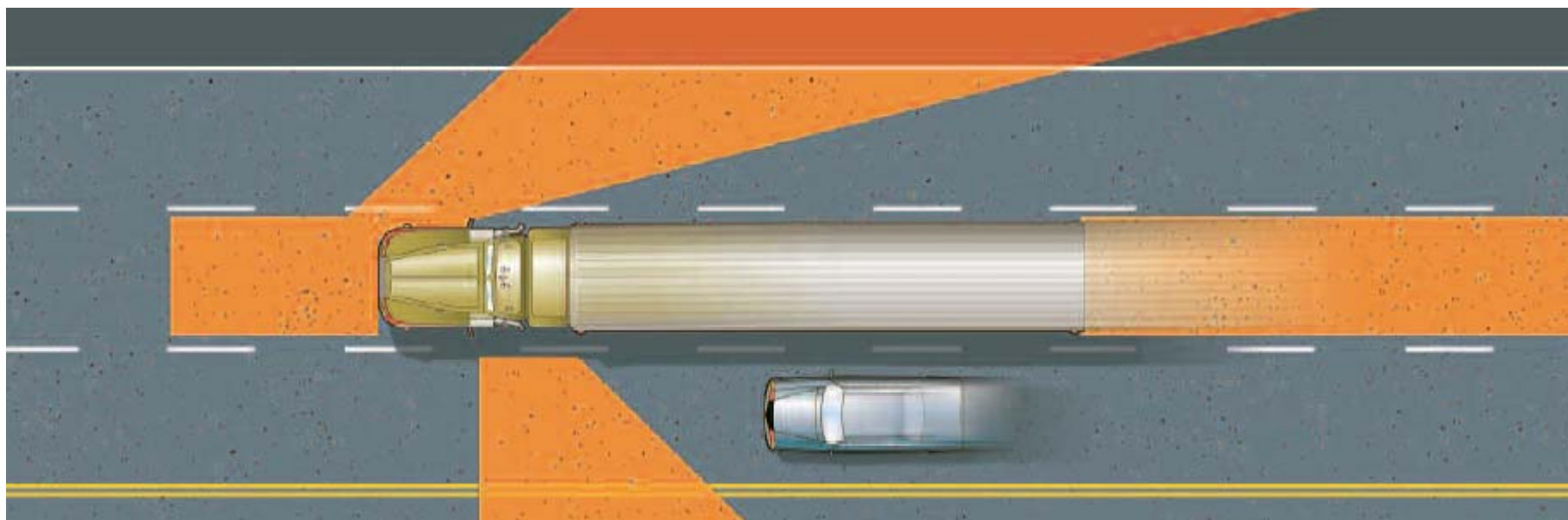
Водіям вантажівок може бути складно побачити менші транспортні засоби на дорозі. Хоча вантажівки обладнані

боковими дзеркалами, побачити їх водіям може бути дуже важко, якщо Ви рухаєтесь дуже близько. (КРІМ ТОГО, Ви самі нічого не побачите). Враховуйте те, що за поганих погодних умов на бокові дзеркала потрапляє дощ і бруд, і у водія вантажівки немає внутрішнього дзеркала. Будьте певні, що Ви знаходитесь у зоні видимості. Керуйте автомобілем з увімкненими фарами.

У водіїв вантажівок та автобусів можуть виникнути складності із виконанням різких поворотів, як правило, направо. Якщо водій вантажівки дотримується процедури повороту, водії транспортних засобів, які рухаються назустріч йому по дорозі, на яку здійснюється поворот, повинні бути готовими до того, що вантажівка може виїхати на зустрічну смугу. Якщо водій вантажівки не дотримується процедури повороту, водіям автомобілів, які рухаються праворуч від нього, необхідно триматися на відстані позаду, щоб не бути затиснутими між вантажівкою та узбіччям. Якщо Ви побачите, що довгомірний вантажник або автобус збирається здійснити різкий поворот направо, забезпечте йому необхідний для цього простір.

Всім водіям необхідно уникати зон, в яких вони будуть невидимі для водіїв вантажівок. Це так звані „мертві” зони, у яких найбільш ймовірно виникнення аварій. Як і у автомобілів, у вантажівок є „мертві” зони з обох їх сторін, але вони набагато більші. Це може створити проблеми, якщо водій вантажівки захоче змінити смугу руху, а автомобіль знаходиться у „мертвій” зоні. Крім цього, водіям автомобілів необхідно дотримуватися обережності, рухаючись перед вантажівкою.

Сидіння водіїв вантажівок знаходяться високо, і їх капот закриває частину дороги спереду. Тому водіям автомобілів, які здійснюють обгін довгомірних вантажників, необхідно переконавшись в тому, що вони бачать у дзеркалі кабінку вантажника, перед тим, як виїжджати наперед. Якщо водій автомобіля „підрізає” вантажівку, це провокує водіїв вантажівок до швидко реакції в обмежений час. У вантажівок є також великі „мертві” зони позаду. Існує добре правило: якщо Ви бачите дзеркало вантажівки, значить її водій бачить Вас.

Участь у дорожньому русі поряд з снігоочисником

- Знизьте швидкість – тримайтеся позаду і будьте дуже обережні коли наближається “міні хуртовина” створена снігоочисником.
- Снігоочисники на магістралях виконують роботу по чищенню доріг від снігу та льоду.
- Вони повинні рухатись повільніше від загального руху. Наберіться терпіння і їдьте обережно.
- Снігоочисники з’їжджають на узбіччя близько кожних 10 км, даючи можливість іншим водіям їх обігнати. Отож почекайте і обганяйте, якщо це безпечно.
- Працівники відділу займаються очисткою головних магістралей в найближчі 6 годин після закінчення снігових бур, щоб Ви могли безпечно їхати. Будь ласка дайте їм можливість виконати свою роботу.

Участь у дорожньому русі поряд з мотоциклами

У випадку зіткнення мотоцикла з чотириколісним транспортним засобом велика ймовірність летального кінця, або завдання важких тілесних ушкоджень для водія мотоцикла.

Оскільки мотоцикли більш маневрені, ніж автомобілі, їх дії важко передбачити і, будучи меншими за розміром, вони є менш видимі.

Більшість мотоциклів обладнані фарами, які постійно увімкнені, що полегшує їх видимість. Але будьте обережними, якщо вогні мотоцикла не ввімкнені.

Під час руху поруч з мотоциклістом перед тим, як перелаштуватися на іншу смугу руху або повернути, переконайтеся у тому, що вона вільна – це необхідно як для водіїв вантажівок і автомобілів з одного боку, так і для мотоциклістів і велосипедистів з іншого.

З мотоциклами, так само як і з іншими транспортними засобами, необхідно дотримуватися трьохсекундної дистанції.

Наслідкування на дуже близькій від мотоцикліста відстані, може відволікти його від дороги і від транспорту, який рухається попереду.

Мотоциклістам дозволяється їздити по двоє на одній смузі руху, але більшість надає перевагу рухові по всій ширині смуги. Кваліфікований мотоцикліст ПОСТІЙНО змінює свою позицію на смузі руху, щоб покращити видимість і щоб уникнути об’єктів, які знаходяться на дорозі. Ніколи не займайте одну смугу руху з мотоциклістом, навіть якщо вона широка, а мотоцикліст рухається по одному її боці. Це не тільки незаконно, а й небезпечно. Здійснюючи обгін мотоцикла або велосипеда, чиніть так само, як і при обгоні автомобіля.

Погана погода і слизька дорога можуть створити мотоциклам більші проблеми, ніж автомобілям. Тримайтеся від мотоциклів на великій дистанції, якщо дорожній покрив мокрий і слизький, це створює умови нестабільності.

Знання цих ситуацій допоможе Вам безпечно почуватися в дорозі поруч з різними видами мотоциклів.

Участь у дорожньому русі поруч з велосипедами

Велосипеди – це також транспортні засоби. Все більше і більше людей використовують велосипеди не тільки з метою відпочинку, але і для того, щоб їздити на роботу і з роботи.

Водії автотранспортних засобів повинні усвідомлювати, що велосипедистам не дозволяється використовувати тротуар і що велосипедисти повинні їздити по смугах руху транспортних засобів.

Участь у дорожньому русі з сільськогосподарськими машинами і іншою габаритною технікою

Сільськогосподарська база Саскачевану включає сільськогосподарську техніку таку як комбайни трактори, великі культиватори і т.д., які можуть пересуватися по дорогах з ранньої весни до пізньої осені.

Ці транспортні засоби є небезпечними, оскільки рухаються із дуже низькою швидкістю – 10-30 км/год. Тому Ви можете дуже швидко зблизитися з ними і Вам необхідно буде зупинитися, або швидко перелаштуватися на іншу смугу руху.

Участь у дорожньому русі поруч із снігоходами

Якби снігоходи весь час використовували б згідно із законом, то не виникало б небезпеки зіткнення їх з іншими автотранспортними засобами на вулицях і магістралях. На жаль, це не завжди так.

Снігоходи важко помітити, тому що вони малі за розміром і низькі. Ці особливості, разом із впливом погодних умов, створюють перешкоди видимості водіям снігохода. Оскільки снігоходи є практичним засобом пересування в бурю, це означає, що вони будуть використовуватися за поганої видимості.

Нарешті, снігоходами можуть керувати діти з недостатнім досвідом водія. Якщо Ви бачите снігохід, будьте готові до того, що він може раптово перетнути дорогу, або водій може втратити керування, і вирішіть, як Ви будете реагувати.

У деяких муніципалітетах положення місцевих органів влади дозволяють снігоходам рухатися по вулицях.

Участь у дорожньому русі поруч із шкільними автобусами

Професія водія шкільного автобуса дуже складна. Всередині автобуса багато що може відволікти увагу. Знаючи це, Ви повинні бути дуже уважні, а також знати, що водій шкільного автобуса може не побачити Вас або Ваших сигналів. Наїзд ззаду – дорожньо-транспортна пригода, яка трапляється найчастіше, причиною якої, як правило, стає інший водій, який не зупинився в той час, коли автобус здійснював висадку/посадку пасажирів.

При наближенні до шкільного автобуса починайте зменшувати швидкість, як тільки загоряться його червоні пробліскові світла, щоб водій автобуса побачив, що Ви також збираєтеся зупинитися. Ви не можете обганяти автобус, якщо червоні пробліскові світла увімкнені. Найбільшою загрозою для дітей, які їздять у шкільному автобусі, є водій, який обганяє автобус під час їх висадки/посадки.

При наближенні до шкільного автобуса з опущеним стопорним важелем і увімкненими проблісковими світлами Ви як водій:

- Повинні зупинитися на відстані не менше 5 м. (15 футів) попереду (якщо їдете у протилежному напрямку) або позаду від автобуса;

- Ви не можете починати рух до того, як водій автобуса вимкне червоні пробліскові світла і підніме стопорний важіль;
- Перед початком руху переконайтесь, що всі діти безпечно перетнули проїжджу частину.

Обгін шкільного автобуса із увімкненими червоним проблісковим світлом – це серйозне порушення, штраф за яке є не менше \$335.

Ви не мусите зупинятися перед шкільним автобусом, якщо Ви їдете по протилежному боці розділеної подвійної автостради.

У деяких містах і селах існують місцеві постанови, які забороняють використовувати пробліскові світла і стопорні важелі на шкільних автобусах. У цих населених пунктах Вам дозволяється обганяти автобус. Водії не повинні зупинятися, якщо в автобусі увімкнено аварійне сигнальне світло, **але все одно будьте обережні, рухайтесь повільно і слідкуйте за дітьми, які переходять дорогу.**

Участь у дорожньому русі поряд із спецмашинами

Всі спецмашини (пожежні, поліцейські, швидкої допомоги) мають перевагу, якщо вони рухаються із увімкненими проблісковими маячками і сиреною.

- При наближенні спецмашини із увімкненими проблісковими маячками і сиреною Ви повинні негайно перелаштуватися як можна ближче до правого краю проїжджої частини і не виїжджати на найближче перехрестя до проїзду спецмашини. Єдиний виняток – якщо поліцейський дає Вам інші інструкції. На вулицях із одностороннім рухом перевлаштуйтеся ближче до правого або лівого узбіччя.
- На перехресті Ви повинні зупинитися і дати можливість спецмашині проїхати, при умові якщо поліцейський не дасть Вам інших інструкцій.
- Якщо спецмашина стоїть на магістралі з ввімкненими проблісковими маячками, Ви повинні зменшити швидкість до 60 км/год при проїзді повз неї. Це не стосується транспортних засобів, що прямують у протилежному напрямку по розділеній подвійній автостраді. Але це правило стосується тих транспортних засобів, що прямують у протилежному напрямку по не розділеній автостраді.
- Ніколи не намагайтесь прямувати за спецмашиною, яка рухається на місце пригоди або від нього.

Якщо спецмашина прямує із увімкненим проблісковим маячком, але без сирени, водії повинні надати їй такі ж привілеї, про які було згадано вище, у випадку наближення спецмашини або якщо вона йде на обгін.

Участь у дорожньому русі поряд із буксирним тягачами

Якщо буксирний тягач стоїть на магістралі з ввімкненими жовтими проблісковими маячками, надаючи допомогу виведеному з ладу транспортному засобові, водії повинні зменшити швидкість до 60 км/год при проїзді повз нього. Це не стосується транспортних засобів, що прямують у протилежному напрямку по розділеній подвійній автостраді. Але це правило стосується тих транспортних засобів, що прямують у протилежному напрямку по не розділеній автостраді

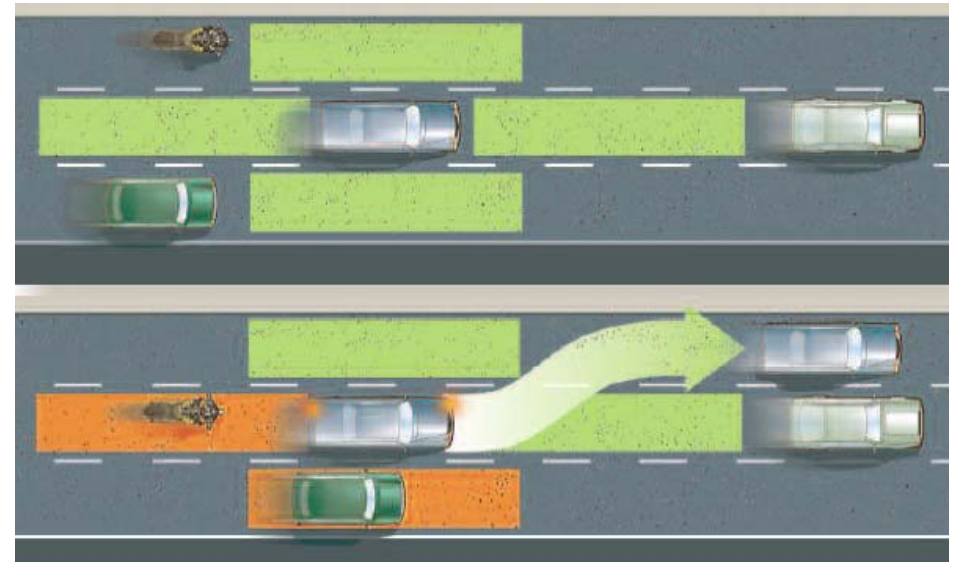
Участь у дорожньому русі поряд з похоронними процесіями

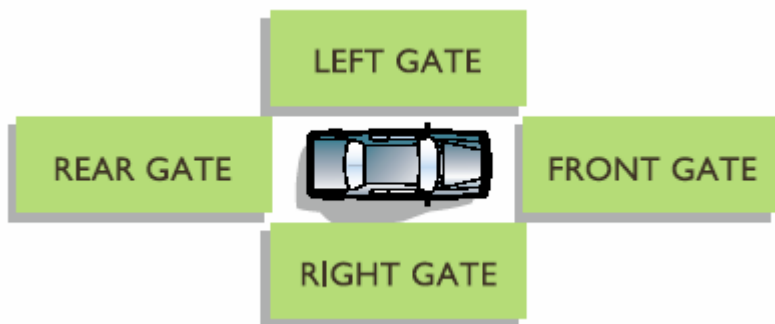
Похоронні процесії мають особливі привілеї: їм не можна заважати або переривати їх. Але вони повинні дотримуватися всіх дорожніх знаків і сигналів світлофора – поки водії, які мають переваги у русі, не зупиняться, щоб їх пропустити.

3.5 КОНЦЕПЦІЯ «НІШ»

Концепція „ніш” представлена для того, щоб допомогти Вам зрозуміти, як поводитися з транспортними засобами, які знаходяться навколо Вас.

Уявіть, що Ваш транспортний засіб весь час оточують чотири „ніші”. Одна „ніша” знаходиться попереду транспортного засобу, одна позаду і по одній з кожного боку.

Якщо Ви рухаєтесь по центральній смузі дороги з трьома смугами руху, всі чотири „ніші” вільні. Це означає, що Ви можете їхати вперед, зменшувати швидкість і повертатися у висхідну позицію або переміщуватися направо або наліво і безперешкодно продовжувати рух.

Якщо „ніша” вільна, Ви можете у будь-який час її зайняти. Обачний водій **завжди** намагається мати як мінімум **2 вільних „ніші”**, щоб забезпечити можливість руху в умовах надзвичайної ситуації.

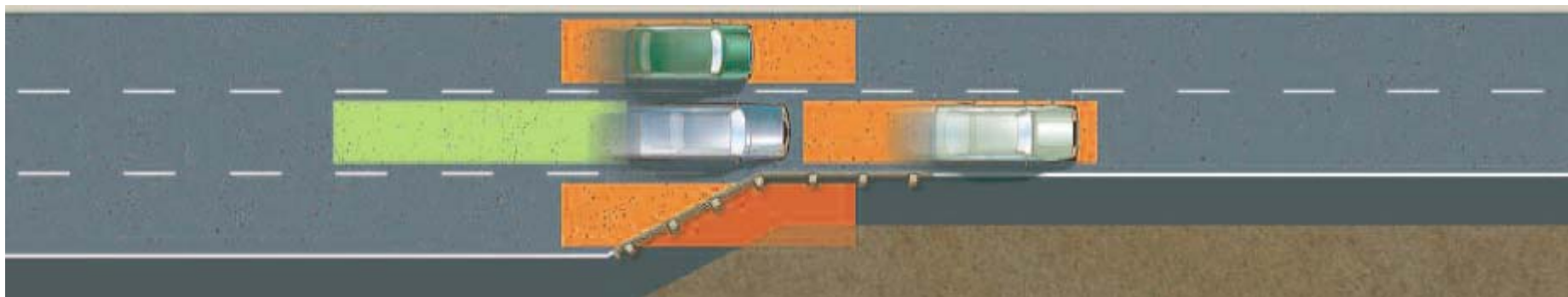
Якщо „ніша” зайнята іншим транспортним засобом, узбіччям, огорожою або навіть глибоким снігом, Ви втрачаєте можливість перелаштуватися на це місце.

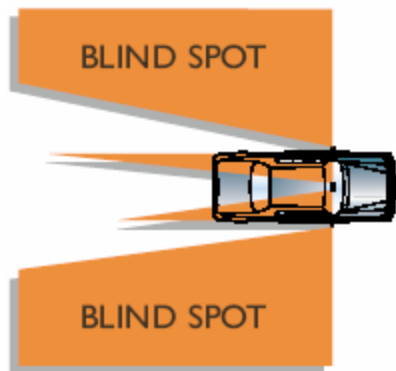
Подивіться в дзеркала, щоб переконатися, які з „ніш” вільні. Необхідно часто дивитися у внутрішнє дзеркало та ліве зовнішнє дзеркало. Якщо Ви більш досвідчений водій, використовуйте дзеркало з правого боку, якщо таке у Вас є.

Вам не конче детально ідентифікувати транспортний засіб, але Ви повинні знати, чи вільна „ніша” позаду, щоб при потребі, Ви могли у неї перелаштуватися.

Якщо транспортний засіб рухається позаду Вас, Ваша задня „ніша” зайнята. Вам необхідно проїхати вперед, щоб збільшити дистанцію і забезпечити простір для можливої зупинки. Збільште дистанцію на 5-6 секунд (див. „Використання часу для визначення відстані”)

Як часто дивитися у дзеркала залежить від кількості транспорту. Якщо, обганяючий Вас транспортний засіб, є для Вас несподіванкою, це значить, що Ви не дивитесь у дзеркала достатньо часто.

3.6 МЕРТВІ ЗОНИ

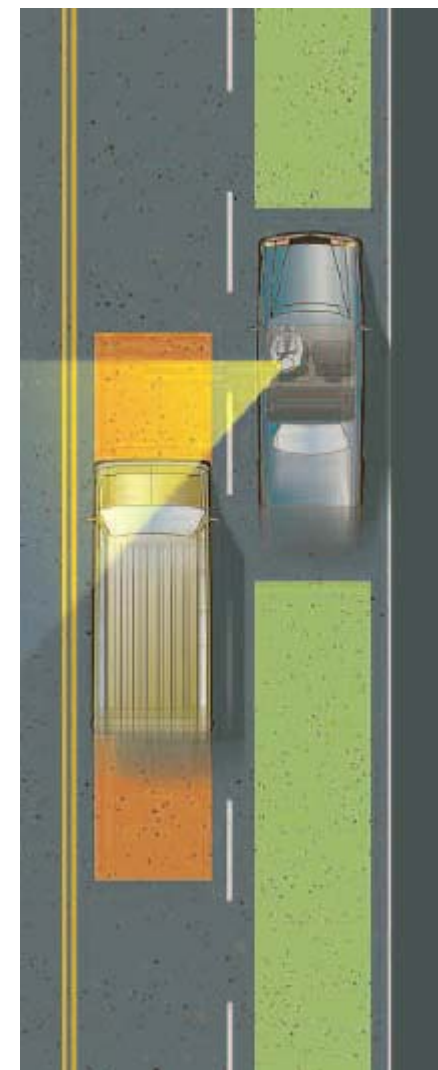
Мертва зона – це область навколо Вашого автомобіля, яку Ви не можете побачити, використовуючи будь-яке із дзеркал. Важливо слідкувати за цими „мертвими зонами”, щоб переконатися у тому, що „ніші” вільні, особливо якщо Ви маєте намір змінити смугу руху.

Швидкий погляд через плече дозволить Вам побачити внутрішню площу „ніші” Вашого транспортного засобу, який може знаходитись у мертвій зоні.

Перевірте мертву зону „ніші”, в яку Ви в’їжджаєте. Для того, щоб перевірити з лівого боку поверніть голову вліво, подивившись через плече. Таким чином Ви бачите, чи наближається до Вашої „ніші” транспортний засіб. Якщо це так, не намагайтесь перелаштуватися у цей простір. Щоб перевірити з правого боку, поверніть голову вправо.

Для Вашої власної безпеки і для безпеки інших водіїв дуже важливо не в’їжджати у мертві зони їх транспортних засобів. Вам потрібно проїхати вперед або здати назад, як тільки Ви помітили, що опинилися у подібній ситуації.

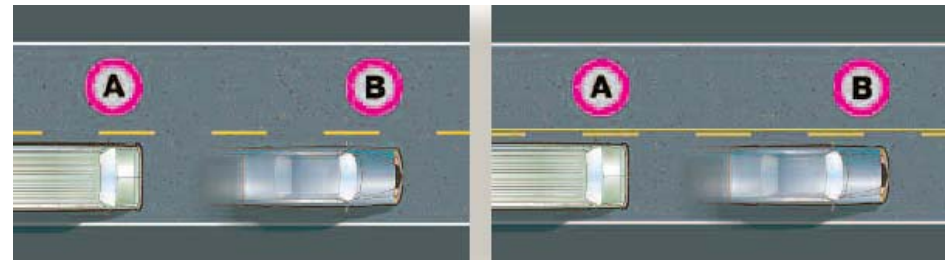
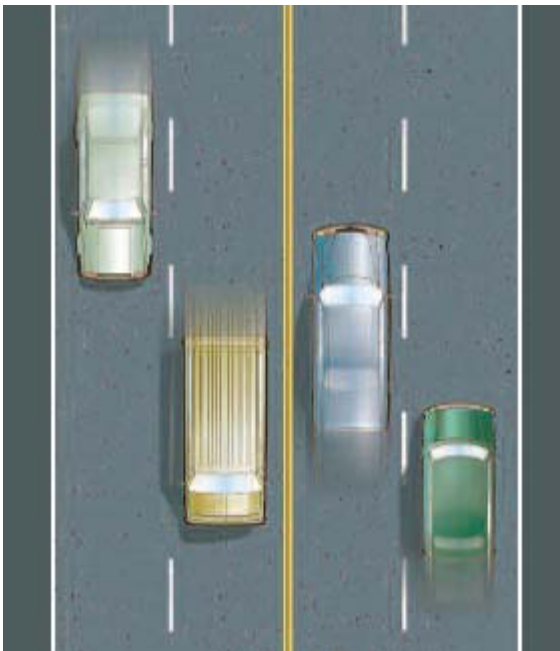
Мертву зону можна суттєво зменшити, якщо правильно відрегулювати дзеркала.

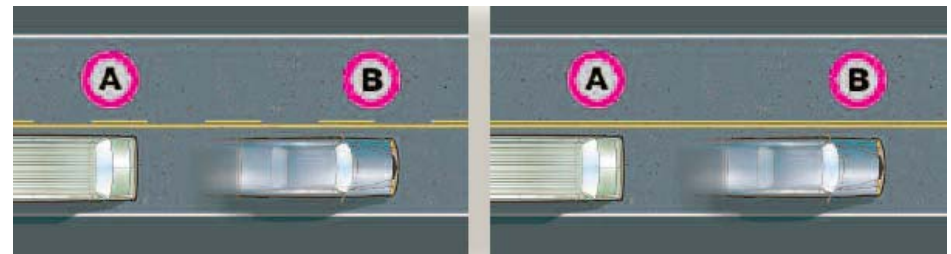
3.7 ДОРОЖНЯ РОЗМІТКА НАПРЯМКУ РУХУ

Жовті розподільні смуги руху (розмітка) розділяють протилежні смуги руху транспортних засобів.

Біла розмітка використовується для розподілу потоків транспортних засобів, які рухаються в одному напрямі.

Транспортний засіб „А” може здійснити обгін, якщо дорога вільна.

Транспортний засіб „А” не може здійснити обгін або лівий поворот на перехресті.

3.8 СМУГИ РУХУ

На дорогах з позначеними смугами руху транспортних засобів Ви повинні рухатися в межах однієї смуги. Якщо смуги не позначені, Вам необхідно рухатися так, якби вони були. Зміна смуги руху дозволяється тільки тоді, коли це безпечно.

Якщо суцільна лінія розмітки розділяє смуги руху, Ви не можете її перетинати. Єдиний виняток – це подвійна лінія розмітки, у якій одна, ближча до Вас лінія є переривчастою (див. мал. вище)

3.9 РОЗМІЩЕННЯ НА СМУГАХ РУХУ

На магістралях або другорядних дорогах притримуйтесь правого боку Вашої смуги руху.

У межах міста Вам зазвичай доведеться їхати посередині Вашої смуги руху. Але Ваше розміщення на смузі руху повинно дозволяти Вам мати якомога більше поле зору.

Ваше розташування на смузі руху дає інформацію іншим водіям. Якщо Ви маєте намір звернути наліво, Вам необхідно їхати ближче до лівого краю смуги. Якщо Ви хочете повернути направо, Вам необхідно їхати ближче до правого краю смуги, але будьте обережними, слідкуйте за тим, щоб залишилось достатньо місця, минаючи припарковані транспортні засоби.

На деяких перехрестях дорожні знаки або світлофори показують, що Ви можете використовувати дві смуги для здійснення повороту. У таких місцях Вам необхідно наблизитися до перехрестя і здійснити поворот у відповідну за положенням смугу.

3.10 ВИБІР СМУГИ РУХУ

Виберіть смугу руху, на якій у Вас буде краща видимість і найбільша кількість вільних „ніш”.

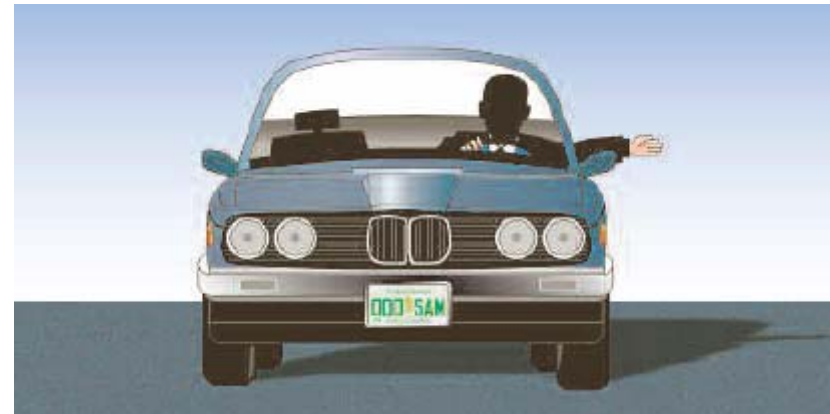
1. На слизькій поверхні притримуйтеся тієї частини смуги руху, на якій краще щеплення з дорогою.
2. Під час повороту на перехрестях вибирайте ту смугу руху, яка дозволена правилами. (див. ”Повороти”)
3. На багатосмуговій магістралі транспортні засоби, які рухаються з меншою швидкістю повинні притримуватися правого боку. Те, що Ви їдете у межах дозволеної швидкості, не дає Вам права використовувати ліву смугу руху. Це змушує водіїв інших транспортних засобів здійснювати обгін з правого боку, що не настільки безпечно, як обгін з лівого боку. Це також ускладнює передбачення дій інших водіїв, які намагаються Вас об’їхати. Їзда по узбіччю не рекомендується. Площа дороги з правого боку від білої розподільної лінії призначена для транспортних засобів, які зупинилися. Також узбіччя може використовуватися для непередбачених маневрів. Узбіччя не може вважатися додатковою смугою руху.

3.11 СИГНАЛЮВАННЯ

Ви повинні заздалегідь подавати сигнал про поворот, або про перевлаштування на іншу смугу руху. Рекомендується вмикати сигнал повороту за 30 м. до повороту, рухаючись зі швидкістю 60 км/год. Під час руху з більшою швидкістю вмикайте сигнал повороту не менше, ніж за 150 м. до повороту.

При перевлаштуванні на іншу смугу руху Ви повинні подати сигнал і подивитися в дзеркала та через плече перед тим, як починати маневр.

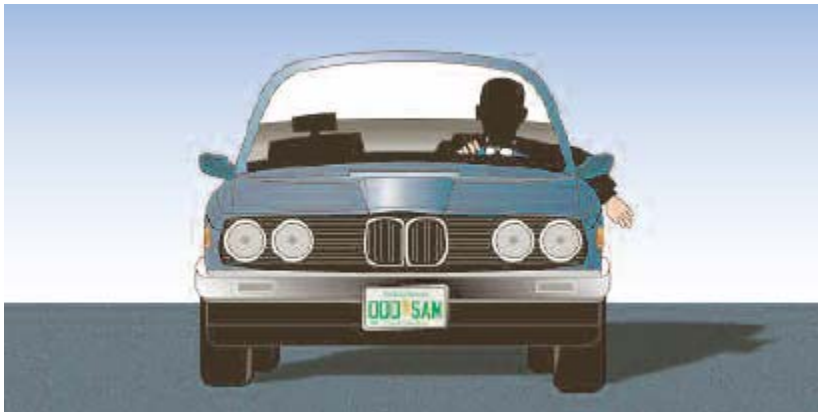
Якщо Ваші сигнальні вогні поворотів, або сигнали гальмування несправні, необхідно використовувати такі сигнали руками.

Поворот вліво

Поворот вправо

Різне зниження швидкості чи гальмування

Сигнали повороту

Якщо Ви використовуєте сигнали повороту, Ви повідомляєте про свій намір повернутиб або змінити смугу руху. Якщо Ви зволікаєте і не подаєте про це сигналів аж до власне повороту, Ви не повідомляєте іншим водіям про свої подальші наміри. Вони вже зможуть побачити лиш те, що Ви повертаєте.

Процедура зміни смуг руху така:

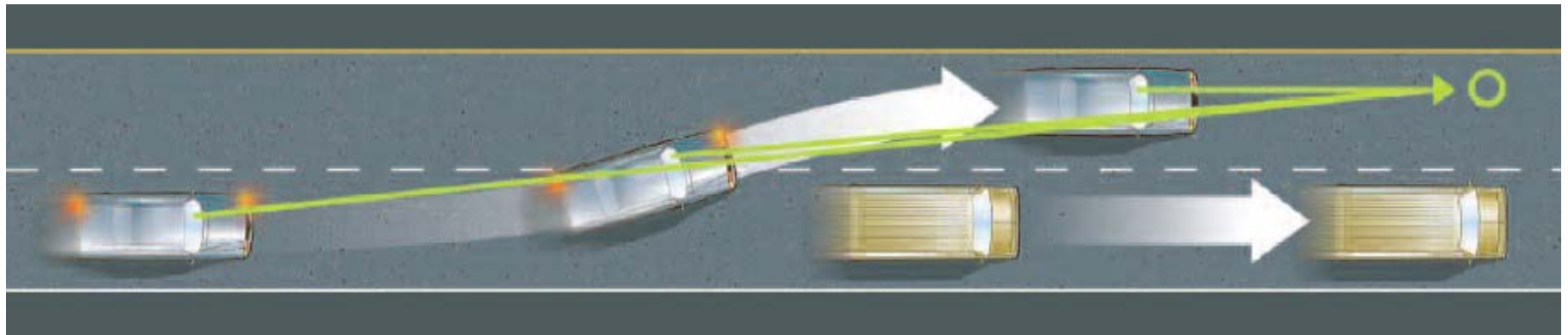
1. Переконайтесь в тому, що стан «ніш» і Ваше розташування сприятливе для здійснення повороту; подайте сигнал.
2. Подивіться у дзеркало.
3. Подивіться через плече, перевіривши «мертві зони» в «ніші», в яку Ви перевлаштовуєтеся.
4. Починайте здійснення повороту чи перевлаштування.

3.12 ЗМІНА СМУГ РУХУ

Процес зміни смуг руху:

1. Заздалегідь прийміть рішення про зміну смуги руху. Оцініть ситуацію в «ніші».
2. Подайте сигнал про намір перелаштуватися в іншу смугу руху.
3. Перевірте, чи видно Вам в дзеркало, чи вільна «ніша» і чи ніхто інший не збирається в неї перелаштуватися.
4. Перевірте, чи видно Вам транспортні засоби або перешкоди в «мертвій зоні».
5. Подивіться, куди Ви хочете перелаштуватися й крутіть кермо в той бік.
6. Плавно збільшуйте швидкість й рухайтесь в той бік, в який дивитесь.
7. Коли Ви майже перевлаштувалися на нову смугу руху, подивіться вперед, на те місце, куди Ви прагнете перелаштуватися, і скеруйте туди авто.
8. Перевірте умови Ваших нових «ніш». Оберіть оптимальну швидкість.

Якщо Вам необхідно пересікти більше однієї смуги руху, здійсніть це як один тривалий прийом. Необхідно лише попередити сигналом про перевлаштування, перевірити бокові дзеркала та дзеркало заднього виду.

3.13 ОБГІН

При зустрічному проїзді поруч з транспортних засобами, Ви мусите дотримуватися правого боку осової смуги руху.

Лобове зіткнення є, як правило, фатальним. Погіршення стану водія (втома, алкоголь тощо) чи його помилка при виборі техніки обгону є, як правило, причиною таких зіткнень.

При обгоні дуже важливо скоротити до мінімуму час перебування на смузі зустрічного руху.

При обгоні:

1. Переконайтеся, що обгін не заборонений і його здійснення не є небезпечним. Не пересікайте суцільну чи подвійну суцільну, жовту лінію розмітки. Не обганяйте на вершині пагорбу, перед поворотом, на перехрестях чи в інших місцях, де Ваша дальність видимості обмежена.
2. Дотримуйтеся три секундної дистанції між Вами й транспортним засобом, за яким Ви рухаєтеся (див. «Використання часу для визначення відстані руху»). Коли Ви вирішили здійснити обгін, збільште швидкість. Чим більшою буде Ваша швидкість в порівнянні зі швидкістю авто, яке Ви обганяєте, тим швидше Ви здійсните обгін.

3. Продовжуйте набирати швидкість під час здійснення обгону. Не знижуйте швидкості, поки не повернетесь в ту смугу, з якої Ви почали рух. **Пам'ятайте, що навіть під час здійснення обгону заборонене перевищення швидкості.**

4. Перед в'їздом на смугу руху, з якої Ви здійснили обгін, переконайтесь, що Ви бачите транспортний засіб, який Ви обганяєте, в дзеркало заднього виду.

ПРИМІТКА: На високій швидкості зміна смуг руху здійснюється поступово й займає більше часу.

Ви повинні завжди здійснювати обгін інших транспортних засобів зліва, за винятком:

- Якщо у Вашому напрямкові дві чи більше смуг руху; чи
- Якщо транспортний засіб спереду подає сигнал про поворот наліво, і якщо Ви зможете безпечно здійснити обгін з правого боку **без в'їзду на узбіччя.**

Якщо Вас обганяє інший транспортний засіб, тримайтеся правого боку Вашої смуги руху, і НЕ збільшуйте швидкість доки транспортний засіб, що обганяє, не повернеться в свою смугу руху.

3.14 СМУГИ ДЛЯ РУХУ АВТОБУСІВ ТА ВЕЛОСИПЕДІВ

Більшість центрів мають позначені для руху автобусів і/чи велосипедів смуги. Наприклад, в місті Реджайна є смуги для руху автобусів. Вони позначені знаками, на яких вказаний час і дні дії обмежень. На знакові намальовані ромб і автобусний символ. В деяких центрах ромб намальований безпосередньо на смузі руху. На визначених вулицях узбіччя служать для руху транспортних засобів у години пік. В Реджайні смуги руху автобусів в експлуатації від понеділка до п'ятниці з 7 до 8.30 і з 15.30 до 17.30. В цей час на позначених смугах руху не

дозволяється їздити іншим транспортним засобам крім автобусів та автомобілів технічної допомоги, за винятком необхідності здійснення повороту направо з чи на вулицю, на якій діє смуга для руху автобусів. Лише автобусам, автомобілям технічної допомоги чи таксі для посадки/висадки пасажирів дозволяється зупинятися на смузі для руху автомобілів.

Смуги для руху велосипедів призначені для велосипедистів і схожі на смуги для руху автобусів. Транспортним засобам забороняється рухатися по цих смугах за винятком необхідності здійснення повороту направо.

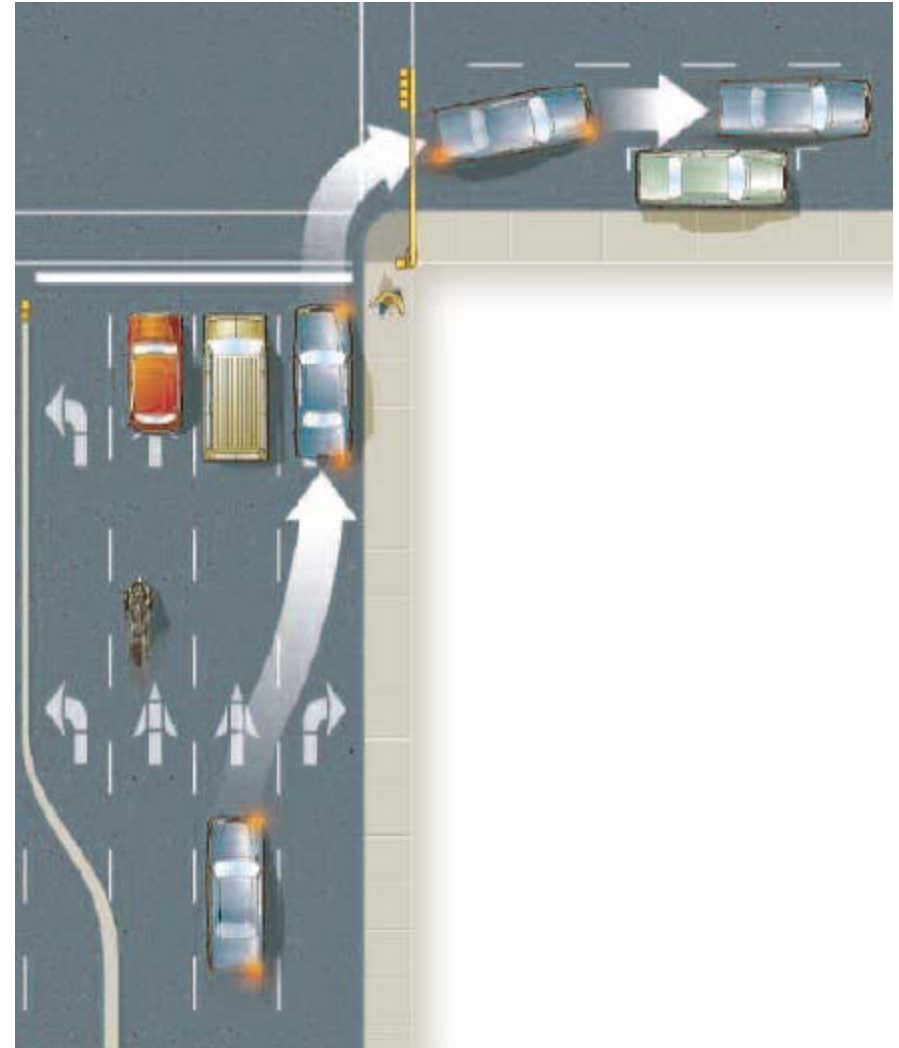
3.15 ПОВОРОТ

Поворот направо

Наближаючись до перехрестя, на якому необхідно здійснити правий поворот, рухайтесь якомога ближче до правого узбіччя чи краю дороги.

Загальний процес

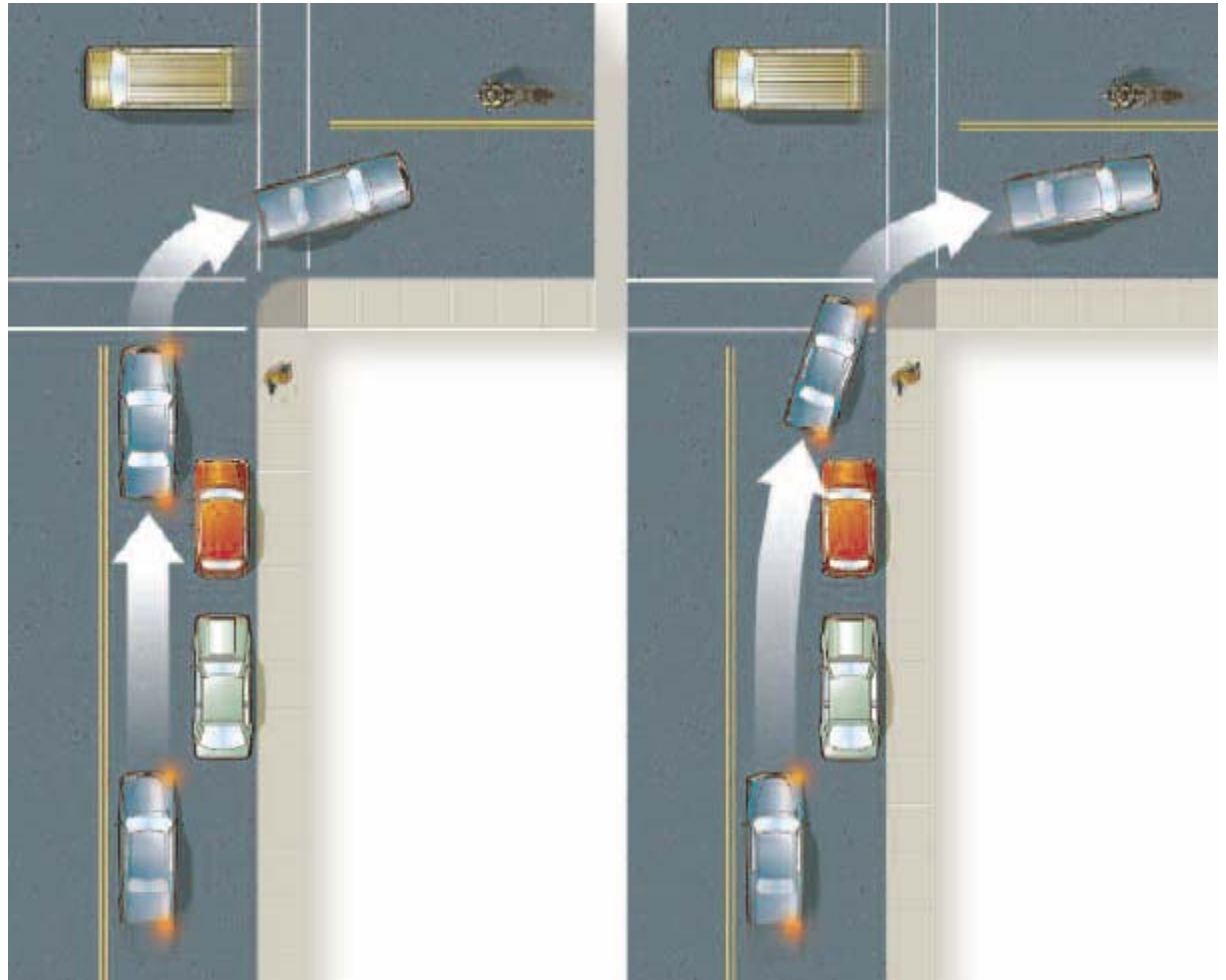
1. Заздалегідь прийміть рішення про поворот направо, задовго до того як, власне, повернете. Подайте сигнал повороту, перевірте «задню нішу» та «мертву зону». Якщо це безпечно, прийміть якомога ближче до правого узбіччя дороги.
2. Слідкуйте за транспортом, пішоходами та іншою потенційною чи реальною небезпекою на перехресті чи поблизу нього, подивіться довкола.
3. Знизьте швидкість (і перемкніться на знижену передачу, якщо у Вашому транспортному засобі механічна коробка передач)
4. Знову перевірте наявність реальної чи потенційної небезпеки.
5. Якщо Вам не загрожує потенційна небезпека, заверште поворот направо на найближчу вільну смугу руху.

Водій має рухатися якомога ближче до правого узбіччя чи до правого краю дороги.

Коли транспортний засіб припаркований біля правого узбіччя і близько від перехрестя, водій має перелаштуватися на смугу руху, найближчу до правого узбіччя, за першої можливості перед тим, як здійснити поворот.

Водії не мають права здійснювати поворот з основної смуги руху.

Невірно

Вірно

Поворот наліво

Поворот наліво є більш складним завданням, аніж поворот направо, тому що Вам необхідно пересікти транспорт, що рухається як мінімум з двох напрямків. Це значить, що огледіться довкола дуже важливо, і Вам необхідно далі продовжувати огляд при пересіченні перехрестя.

Здійснюючи поворот наліво, Ви маєте наблизитися до перехрестя і перешикуватися у найближчу доступну Вам ліву смугу руху.

Загальна процедура

1. Заздалегідь прийміть рішення про поворот наліво, подайте сигнал, перевірте Вашу «нішу» і «мертву зону», щоби побачити, чи наближається до Вас транспортний засіб. Обережно перелаштовуйтеся в лівий бік смуги руху.
2. Слідкуйте за транспортом, пішоходами та іншою потенційною та реальною небезпекою на перехресті чи поблизу нього. Подивіться довкола.
3. Знизьте швидкість (і перемкніться на знижену передачу, якщо у Вашому транспортному засобі механічна коробка передач).
4. Ще раз перевірте наявність реальної чи потенційної загрози. Переконайтеся в тому, що Ви можете визначити відстань з транспортом, що наближається.
5. Якщо немає потенційної загрози, звершіть поворот наліво на першу вільну смугу руху.

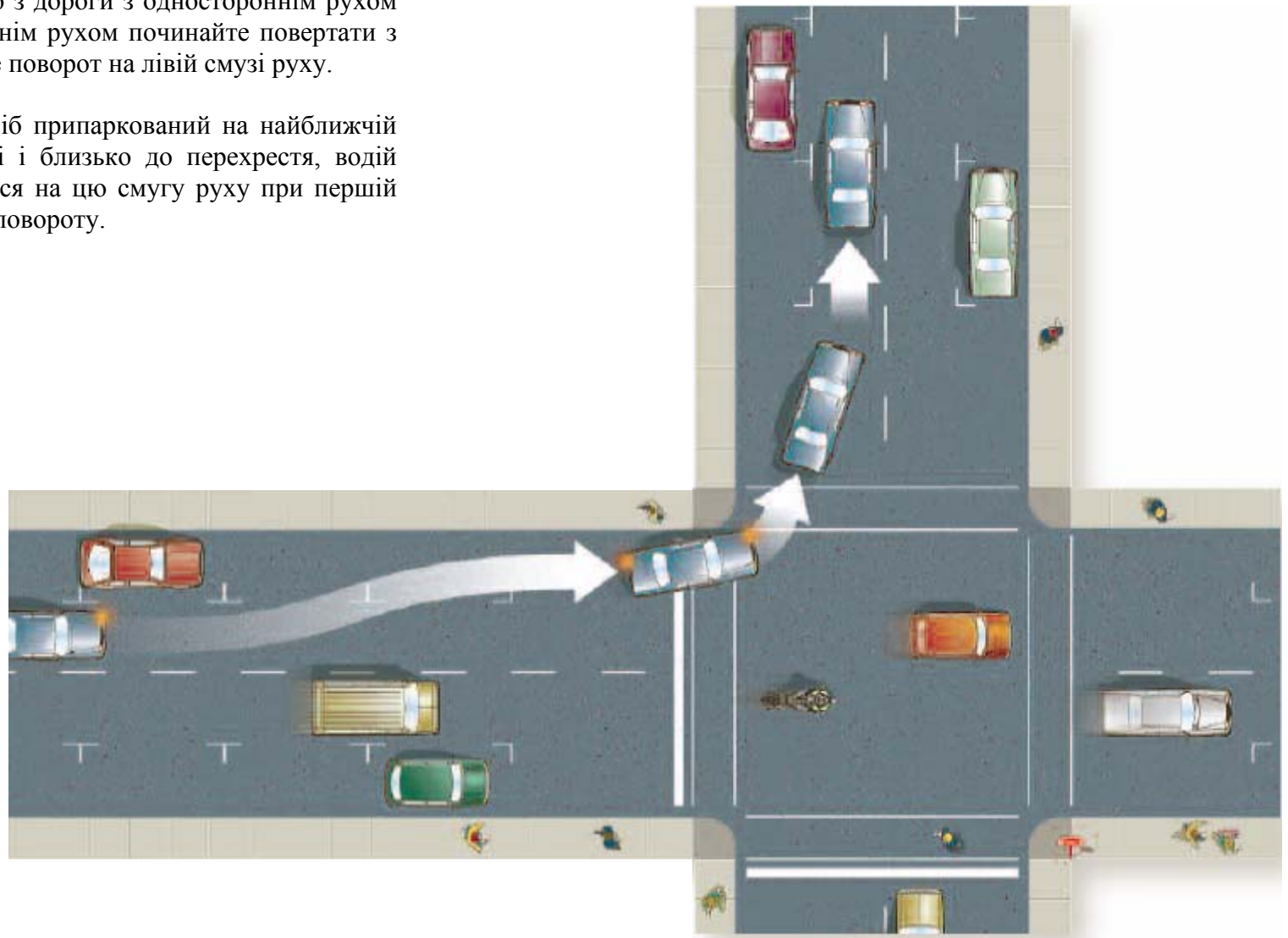
Поворот наліво з дороги з одностороннім рухом на дорогу з двостороннім рухом можна здійснювати з смуги руху, яка знаходиться якомога ближче до лівого краю проїжджої частини.

Повертаючи на дорогу з двостороннім рухом, необхідно в'їжджати на найближчу праву смугу від осьової лінії.

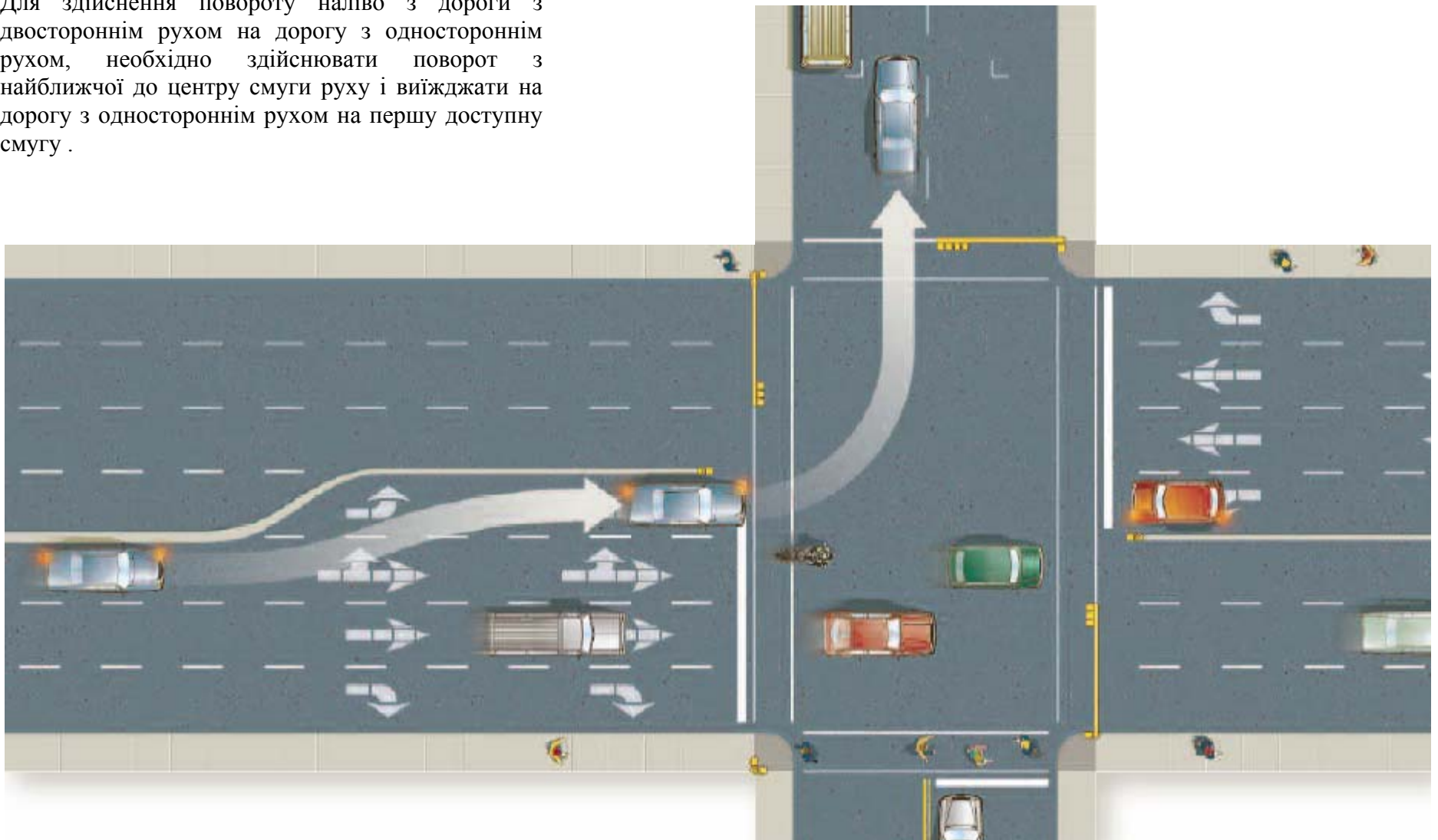
Під час повороту наліво з дороги з одностороннім рухом на дорогу з одностороннім рухом починайте повертати з лівого кута і завершуйте поворот на лівій смузі руху.

Якщо транспортний засіб припаркований на найближчій до лівого узбіччя смугі і близько до перехрестя, водій повинен перелаштуватися на цю смугу руху при першій можливості до початку повороту.

Для здійснення повороту наліво з дороги з двостороннім рухом на дорогу з одностороннім рухом, необхідно здійснювати поворот з найближчої до центру смуги руху і виїжджати на дорогу з одностороннім рухом на першу доступну смугу .

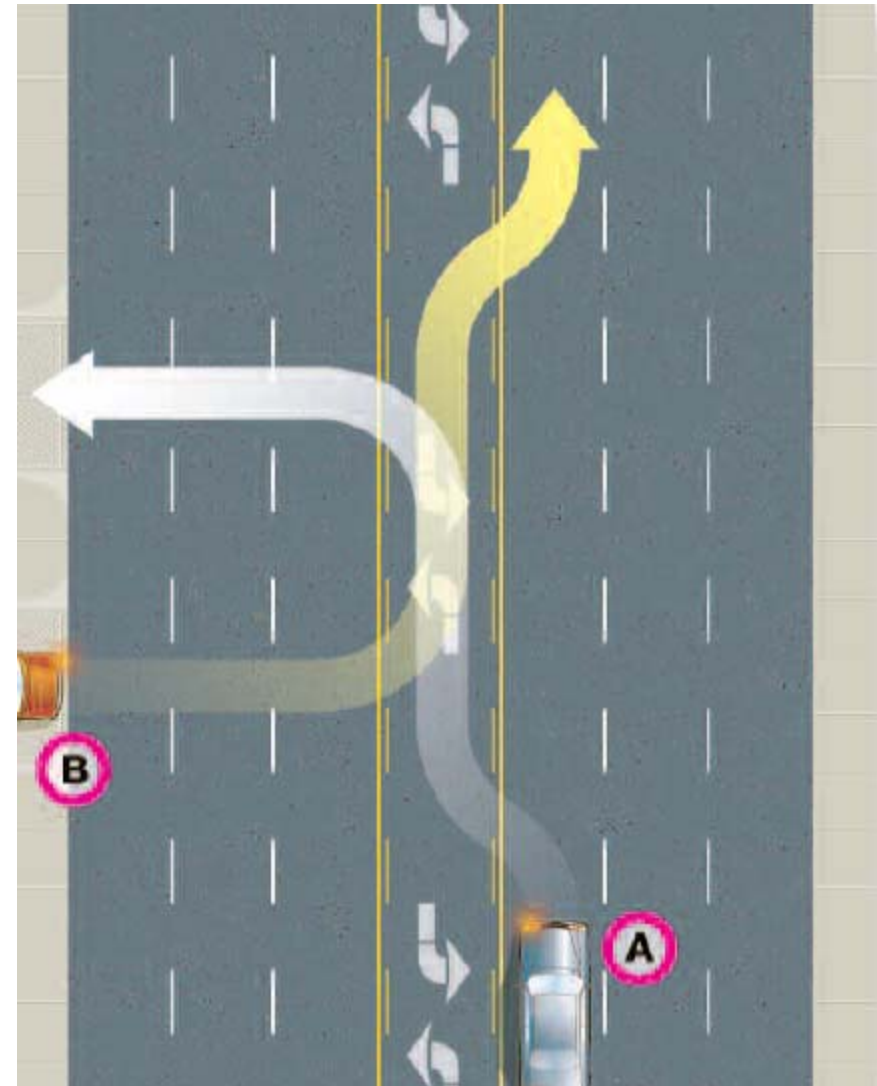
3.16 ОСЬОВІ СМУГИ РУХУ ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ ПОВОРОТУ

Цей знак позначає смугу руху, на якій можна здійснювати двосторонній поворот наліво. Він використовується у багатьох населених пунктах, особливо у великих центрах, щоб покращити регулювання транспортних потоків і для того, щоб забезпечити доступ до центру дороги.

Діаграма показує правильну процедуру повороту. Нижче представлені ще деякі положення, яких потрібно дотримуватися, використовуючи центральні смуги руху для повороту:

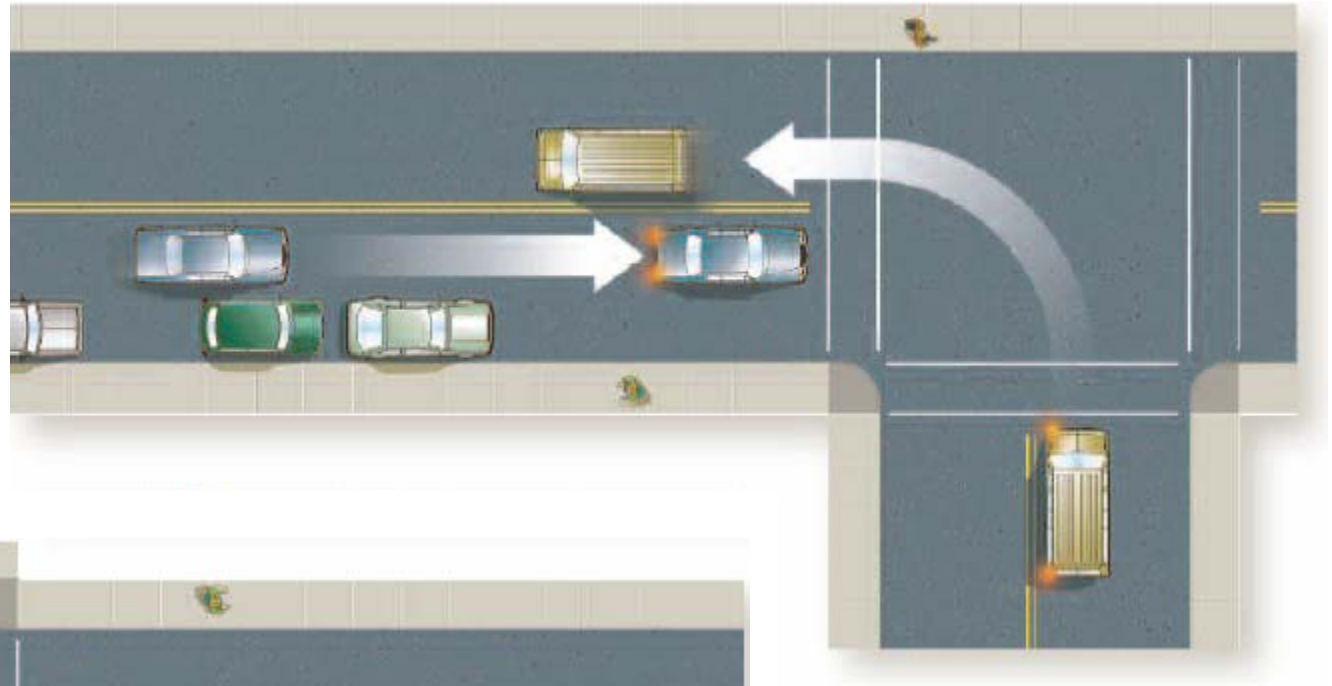

- Виїжджайте на смугу двостороннього повороту тільки зі смуги суміжної з тією, на яку Ви хочете виїхати (див. стрілку для автомобіля А)
- Поворот наліво зі смуги двостороннього повороту може здійснюватися з будь-якого напрямлення руху.
- Ці смуги дозволяють також повороти наліво з приватної дороги (див. стрілку для автомобіля В).
- Центральні смуги для повороту не можуть використовуватися в якості смуги обгону або смуги руху.
- Там, де є осьова смуга для здійснення повороту, Ви не можете здійснювати поворот наліво з будь-якої іншої смуги руху

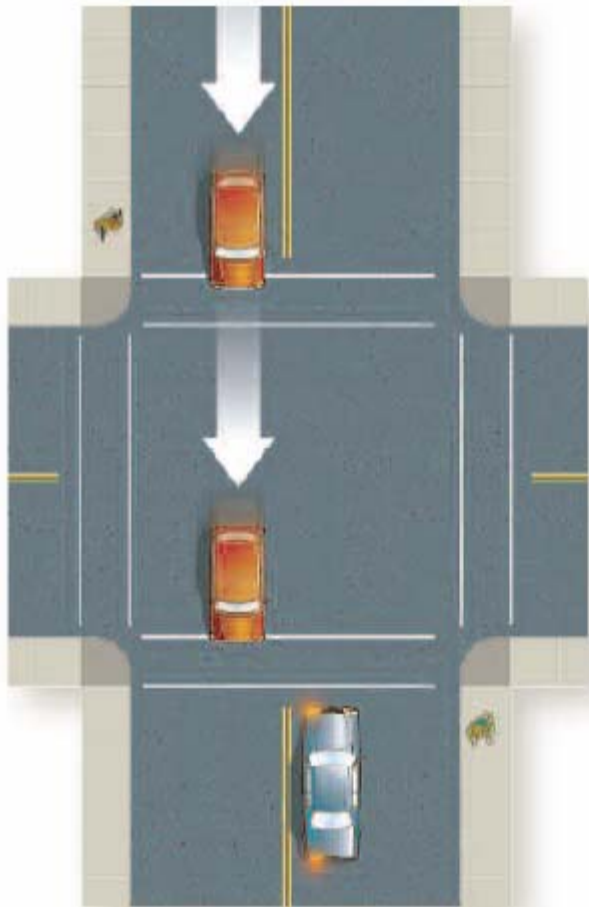
3.17 ПЕРЕВАГИ РУХУ

На перехресті, на якому немає знаку „проїзд без зупинки заборонено” або „уступити дорогу”, немає світлофорів або регулювальника і якщо два транспортних засоби наближаються до перехрестя одночасно з правих сторін, то транспортний засіб, який знаходиться зліва, повинен уступити дорогу транспортному засобу, який рухається справа.

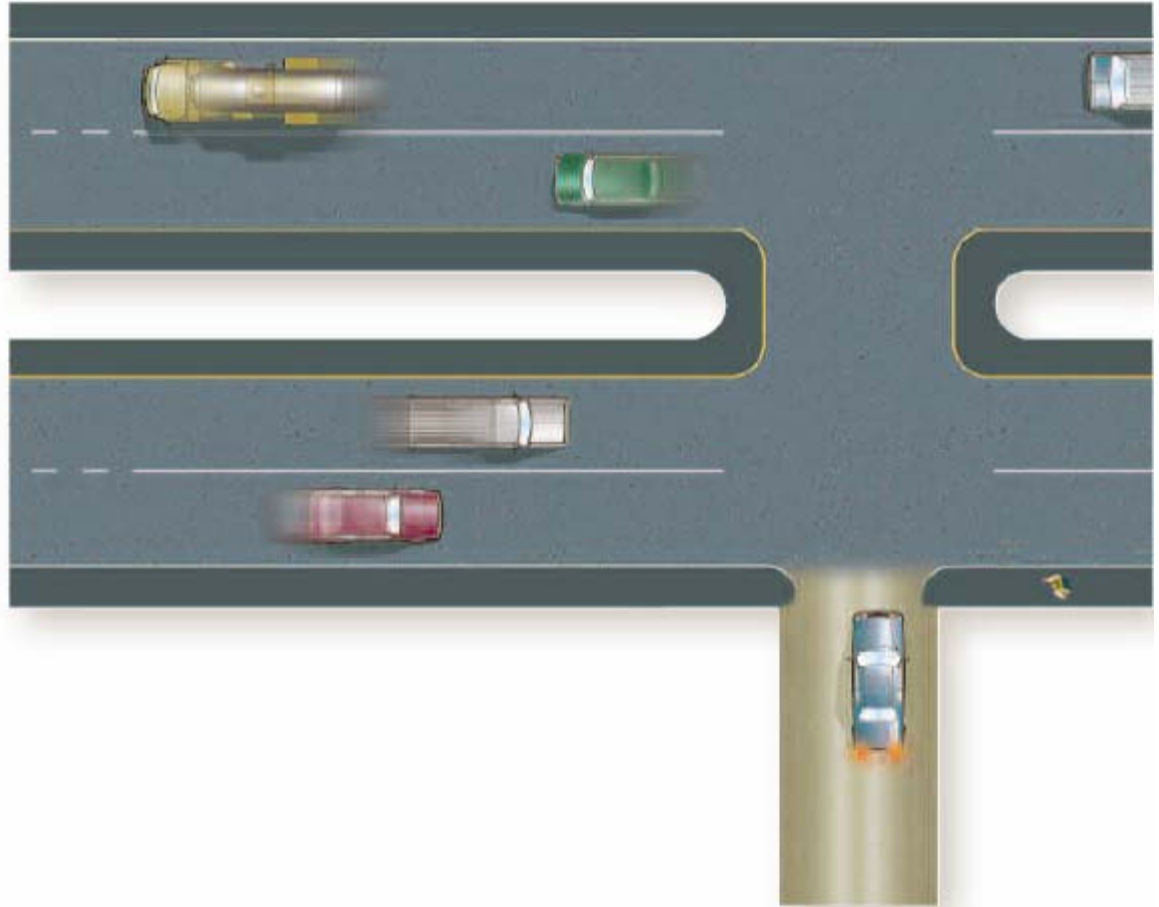

Це правило застосовується також на Т-подібних перехрестях.

Перед тим, як здійснити поворот наліво, Ви повинні уступити дорогу всім транспортним засобам, які рухаються Вам назустріч.

На будь-якому перехресті, де встановлено знак „Уступити дорогу”, виїжджаючи на провінційну магістраль з будь-якої іншої дороги, Ви повинні уступити дорогу всім транспортним засобам, які рухаються по провінційній магістралі, і пішоходам, які наближаються до перехрестя.

На будь-якому перехресті, де встановлено знак „Уступити дорогу”, водій, який наближається до знаку, повинен уступити дорогу всім іншим водіям, які наближаються до перехрестя.

При в'їзді на вулицю, дорогу або магістраль з приватної вулиці, провулка чи алеї Ви повинні уступити дорогу пішоходам, які йдуть по тротуару, і транспортним засобам, які рухаються по вулиці, дорозі або магістралі.

При трьох та чотирьох сторонній зупинці (three and four-way stop) декількох транспортних засобів, перевагу у русі має транспортний засіб, який зупинився першим. Якщо два транспортних засоби, які рухаються під прямим кутом один до одного, наближаються одночасно, перевагу у русі має транспортний засіб, який знаходиться справа.

Ви повинні уступати дорогу всім транспортним засобам із увімкненими проблісковими маячками, які виконують будівельні чи ремонтні роботи.

У всіх описаних вище випадках не починайте руху, не переконавшись у тому, що це безпечно.

Всі водії несуть моральну і законну відповідальність за уникнення зіткнень. Якщо Ви маєте перевагу у русі на перехресті, а інший водій відмовляється уступати Вам дорогу, з точки зору безпеки Ви несете відповідальність за уникнення зіткнення, а не за те, щоб Вам уступили дорогу.

Не забувайте старовинну приказку: „Ви можете бути смертельно праві”.

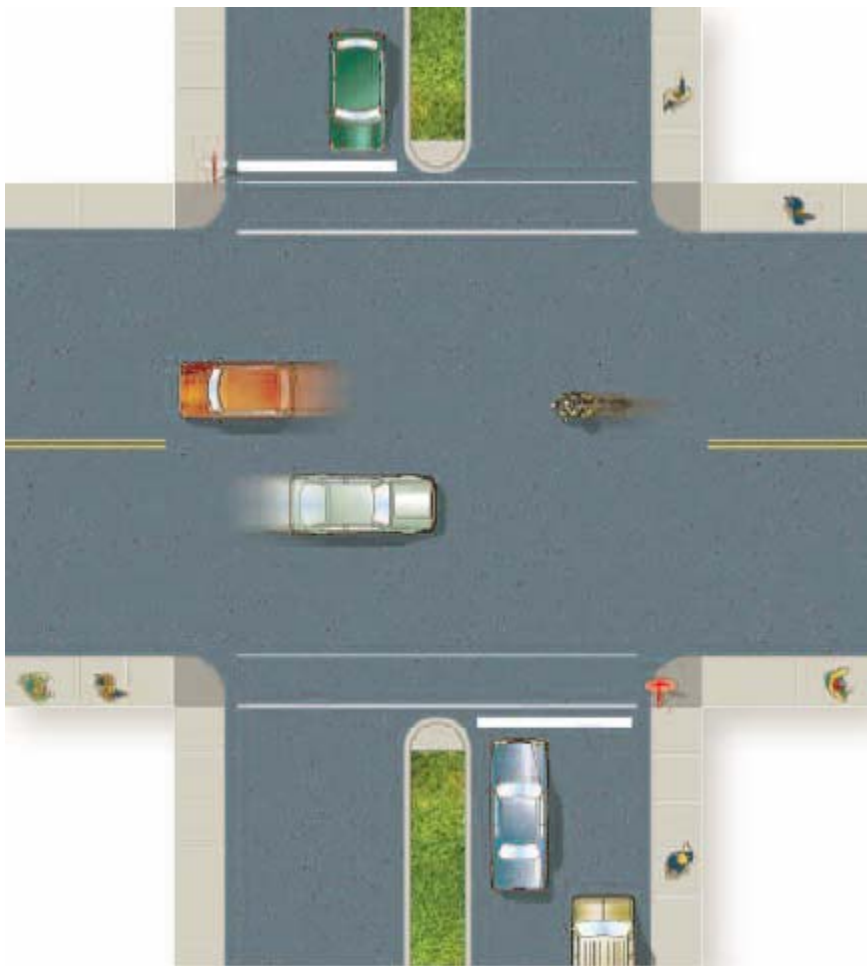

3.18 ПОЛОЖЕННЯ ЗУПИНКИ

Існують різні ситуації, в яких Ви можете опинитися, коли зупиняєтесь на перехресті перед знаком „Уступити дорогу”. Місця, де Вам необхідно зупинитися, визначені розміткою. Ви повинні зупинитися :

На найближчому пішохідному переході, незалежно від того, позначений він чи ні.

Перед позначеною стоп-лінією.

Перед в'їздом на проїжджу частину вулиці або магістралі, де немає стоп-лінії або переходу.

3.19 ДІЛЯНКИ ДОРОГИ З КРУГОВИМ РУХОМ

На ділянці дороги з круговим рухом водій транспортного засобу, який рухається справа, повинен уступити дорогу транспортному засобу, який рухається зліва.

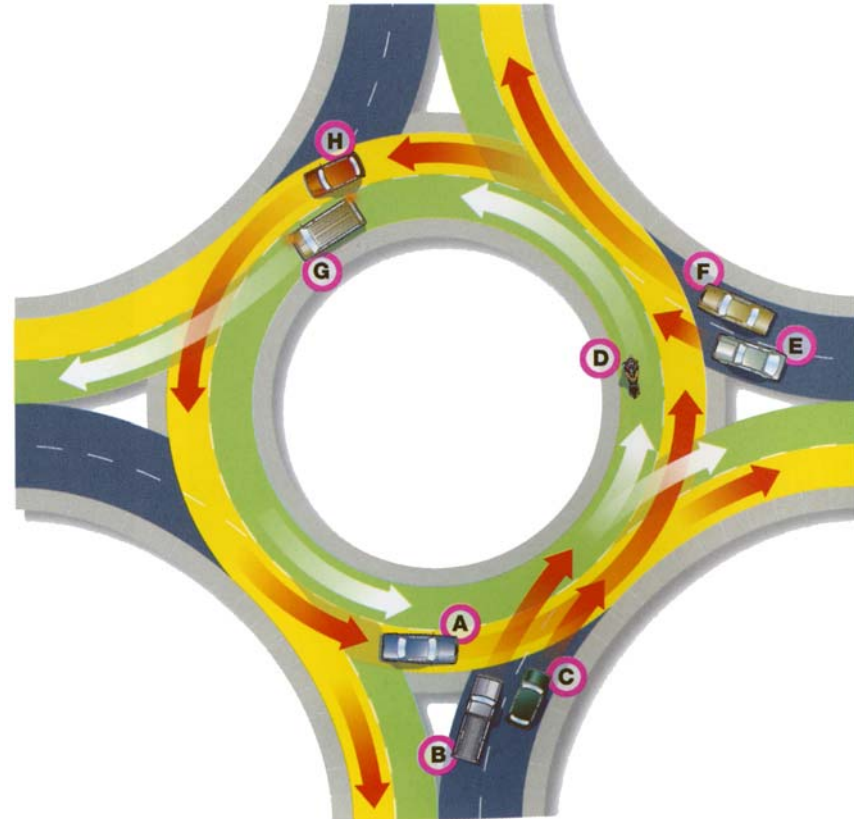
На діаграмі транспорт, позначений стрілками червоного кольору на жовтих смугах руху повинен уступити дорогу транспортним засобам, які позначені білими стрілками на зелених смугах. Транспорт, в'їжджаючий на ділянку дороги з круговим рухом, повинен уступити дорогу транспорту, який знаходиться на ній.

На цій діаграмі:

- В і С повинні уступити дорогу А.
- Е повинен уступити дорогу D, тоді як D і F продовжують рух.
- Н повинен уступити дорогу G.

При виїзді з ділянки дороги з круговим рухом використовуйте сигнал правого повороту, щоб попередити інших водіїв про Ваші наміри.

З метою безпеки рекомендується виїжджати на праву смугу руху переважно тоді, коли Ви маєте намір виїхати з ділянки з круговим рухом при найближчій можливості. Якщо Ви збираєтесь продовжувати рух до наступного виїзду, рекомендується дотримуватися лівої смуги руху.

3.20 МАГІСТРАЛІ

Рух з лівого боку від осьової

Забороняється їхати з лівого боку від центру вулиці, дороги чи магістралі з двостороннім рухом, за винятком необхідних маневрів, якщо це безпечно і якщо нема зустрічного транспорту.

Магістралі з одностороннім рухом

Забороняється їхати в неправильному напрямку по магістралі з одностороннім рухом.

Швидкісні автомагістралі з контрольованим в'їздом

Вийжджати з або в'їжджати на швидкісні автомагістралі та автостради з контрольованим в'їздом дозволено лише у спеціально призначених для цього місцях.

3.21 ПІШОХОДИ

Наближаючись до перехрестя, Ви повинні уступити дорогу пішоходам, які переходять вулицю. Це не стосується широких вулиць, на яких пішоходи знаходяться на безпечній від Вас відстані.

Ви повинні зупинити свій транспортний засіб перед пішохідним переходом, який позначений на дорозі або там, де тротуар переходить у дорогу.

Ви повинні зупинити свій транспортний засіб, якщо на це вказує регулювальник під час пішохідних переходів школярів.

Вам заборонено обганяти будь-який транспортний засіб, який зупинився на перехресті, щоб пропустити пішоходів.

Як пішохід, Ви повинні дати можливість водію зупинитися, перед тим як переходити перехрестя.

Пішоходи, які йдуть вздовж дороги, повинні йти по лівому узбіччю назустріч транспортним засобам. Єдиний виняток становлять пішоходи, які ведуть сільськогосподарських тварин.

ПРИМІТКА: пішоходами також вважаються особи в інвалідних візках, в інвалідних візках з мотором та на медичних скутерах.

3.22 ПЕРЕТИНАННЯ МІСЬКИХ ВУЛИЦЬ

Ви можете перетинати вулицю тільки на перехрестях, провулках та алеях.

ПРИМІТКА: У деяких місцях перетинання вулиць на провулках та алеях заборонено постановами місцевих органів влади.

3.23 ІНВАЛІДНІ ВІЗКИ ТА МЕДИЧНІ СКУТЕРИ

Правила дорожнього руху, які стосуються пішоходів, стосуються також осіб, які знаходяться в інвалідних візках, інвалідних візках з мотором або на медичних скутерах через причини, зумовлені їх здоров'ям .

При наближенні до перехрестя, Ви повинні уступити дорогу особам, які знаходяться в інвалідних візках, інвалідних візках з мотором або на медичних скутерах. Це не стосується широких вулиць, якщо особа у інвалідному візку знаходиться з боку вулиці, на безпечній від Вас відстані.

Ви повинні зупинити транспортний засіб, перед пішохідним переходом, який або позначений на дорозі або в тому місці, де тротуар переходить у дорогу.

Забороняється обганяти будь-який транспортний засіб, який зупинився на перехресті, щоб дати можливість особам, які знаходяться в інвалідних візках, інвалідних візках з мотором або на медичних скутерах, перетнути перехрестя.

Особи, які знаходяться в інвалідних візках, інвалідних візках з мотором або на медичних скутерах, мусять дати можливість водіям транспортних засобів зупинитися, перед тим як перетинати перехрестя.

Якщо Ви знаходитесь в інвалідному візку, інвалідному візку з мотором або на медичному скутері, намагайтеся насамперед використовувати для руху тротуар. Якщо поблизу в бордюрі нема спеціального з'їзду для інвалідного візка, використовуйте найближчу приватну дорогу для виїзду на тротуар.

Як і пішоходи, особи, які знаходяться в інвалідних візках, інвалідних візках з мотором або на медичних скутерах, повинні їхати по узбіччю, яке знаходиться з лівого боку дороги і бачити транспорт, який рухається їм назустріч. Інвалідні візки, інвалідні візки з мотором або медичні скутери повинні також мати яскравий прапорець для того, щоб бути більш помітними для водіїв.

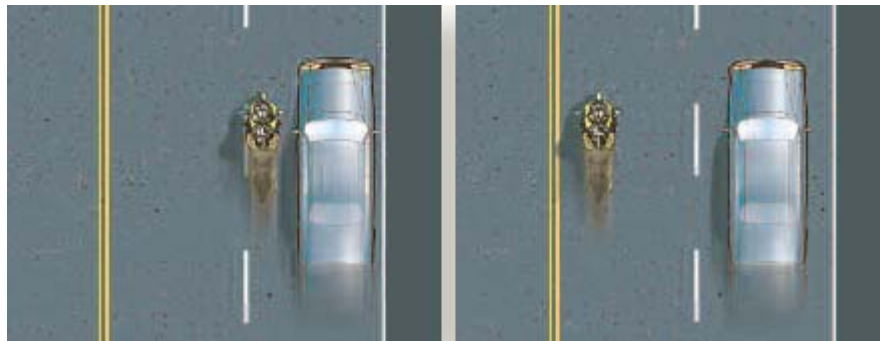
3.24 МОТОЦИКЛИ

Хоча двом мотоциклам дозволяється рухатися по одній і тій самій смузі руху, не рекомендується їздити паралельно з іншим мотоциклом.

Мотоциклам не дозволяється їхати по одній і тій самій смузі руху з будь-яким іншим транспортним засобом.

Водіям і пасажирам необхідно одягати шоломи. Якщо мотоцикл не має вітрового скла, яке захищає водія від вітру, водій і пасажир, з метою безпеки, повинні одягати захисні окуляри або захисні екрани для обличчя.

За детальною інформацією звертайтеся до довідника мотоциклістів

Невірно

Вірно

3.25 РОЗПОДІЛЬНА СМУГА АВТОСТРАДИ

У місцях, де дорогу розділяє розподільна смуга автостради, бульвар або кювет, Ви не маєте права виїжджати на цю частину дороги. Забороняється переїжджати розподільну смугу автостради або бульвар, за винятком перехресть чи на перетинах дороги.

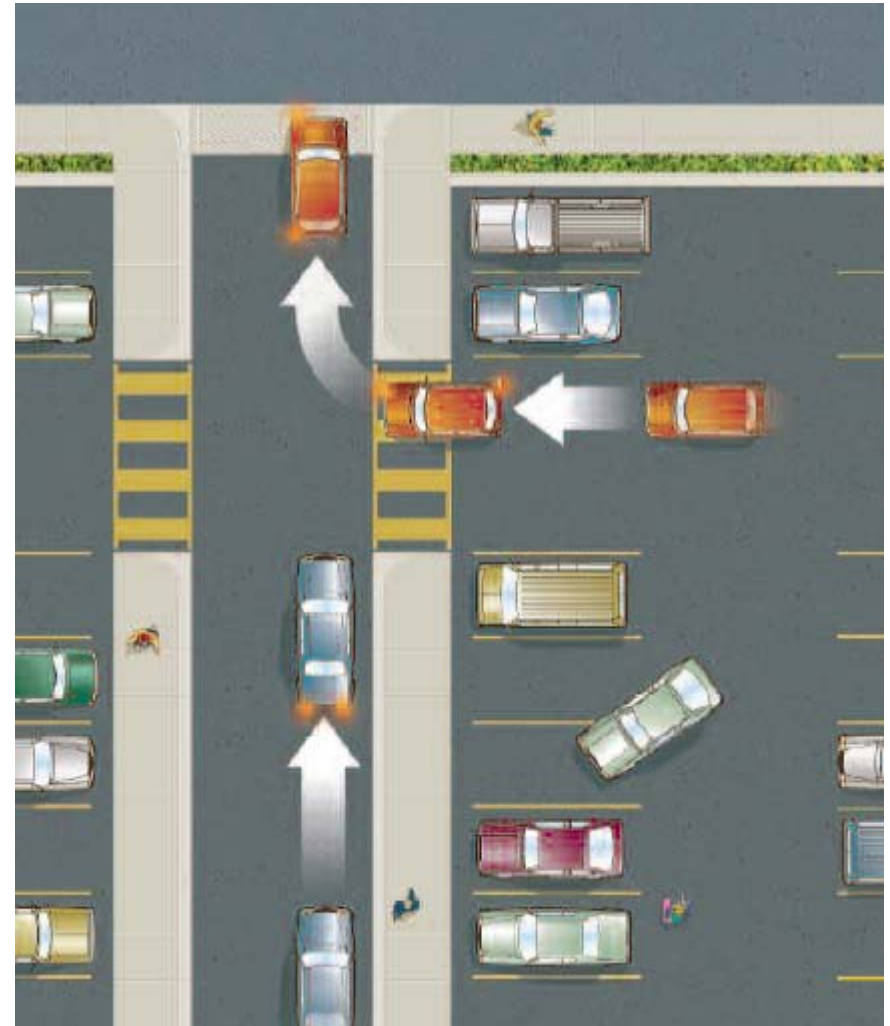
3.26 СТОЯНКА АВТОМОБІЛІВ

Багато правил дорожнього руху, які застосовуються на магістралях і вулицях, стосуються також місць стоянки автомобілів. Це, наприклад, право переваги проїзду, швидкість, дорожні знаки, їзда на близькій дистанції, сигнали повороту і рух заднім ходом.

У випадку, якщо при в'їзді на стоянку відсутні знаки „уступити дорогу” або „проїзд без зупинки заборонено”, потрібно поступати так, як під час руху по нерегульованому перехресті.

Наприклад, при наближенні до нерегульованого перехрестя на стоянці Ви повинні завжди уступати дорогу транспортним засобам, які рухаються справа. Це правило застосовується навіть тоді, коли Ви рухаєтесь по дорозі, яка на Вашу думку виглядає головною на стоянці.

Також водій, який виїжджає з місце стоянки, повинен уступити дорогу водію, який рухається в її межах.

3.27 ФАРИ

Рекомендується постійно їздити із увімкненими фарами, оскільки дослідження показують, що транспортні засоби, які весь час рухаються із увімкненими фарами, рідше зазнають зіткнень, ніж транспортні засоби, на яких фари вмикаються лише у нічний час.

Закон зобов'язує всіх їздити із увімкненими фарами від півгодини після заходу сонця і за півгодини до сходу сонця, а також у будь-який час за поганої видимості.

ПРИМІТКИ: У деяких транспортних засобах задні світла не вмикаються разом з денними ходовими вогнями.

Коли Ви бачите зустрічний транспортний засіб, який наближається, Ви повинні переключитися на ближнє світло фар не менше ніж за 200 м. (650 футів) до транспортного засобу і не перемикає світло до тих пір, поки він не проїде попри Вас.

Також вимикайте фари прожекторного типу не менше ніж за 500м (1640 футів) до транспортного засобу, який наближається, і не вимикайте до тих пір, поки він не проїде попри Вас.

Ви не зобов'язані перемикаєтися на ближнє світло фар для зустрічного транспортного засобу, який наближається, якщо Ви їдете по розподільній магістралі, де відстань між проїжджими частинами дороги становить 22 м. (70 футів) або більше.

Якщо Ви наближаєтесь до іншого транспортного засобу або якщо транспортний засіб Вас обганяє, Ви повинні переключитися на ближнє світло фар на відстані 100 м. (330 футів) і не вмикає фари прожекторного типу або інші потужні освітлювальні прилади у межах 500 м. (1640 футів).

Ближнє світло

Ближнє світло

Дальнє світло

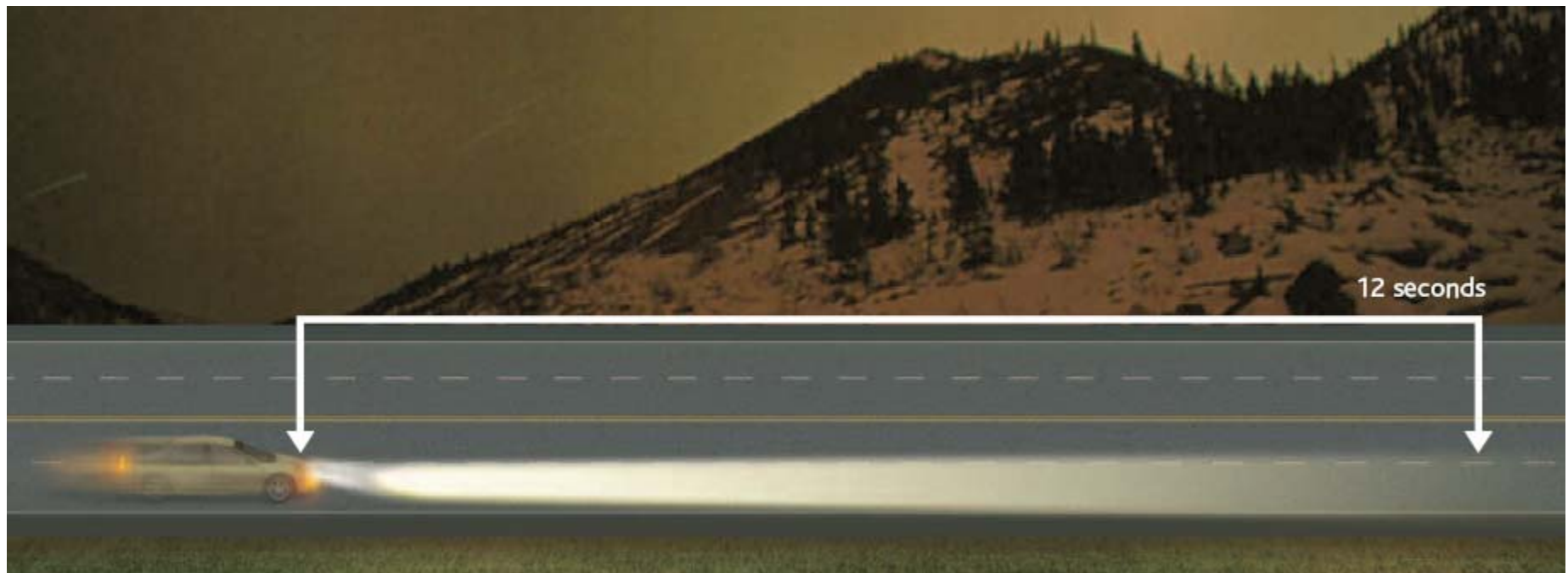

3.28 КЕРУВАННЯ АВТОМОБІЛЕМ В НІЧНИХ УМОВАХ І В УМОВАХ ПОГАНОЇ ВИДИМОСТІ

Керування автомобілем в нічних умовах і умовах поганої видимості – є досить складним, оскільки площа, освітлена фарами Вашого автомобіля – це не все те, що Вам необхідно бачити. Якщо є вуличні ліхтарі, що додають верхнє освітлення, Вам краще видно попереду. Якщо ні – Вам доведеться розраховувати лише на фари автомобіля. Під час нічного керування автомобілем Вам необхідно бачити відстань, яку можна подолати приблизно за 12 секунд. Це

означає, що більшість часу Вам доведеться використовувати фари дальнього світла і слідкувати за освітленою ділянкою дороги.

Щоб знизити рівень засліплення фарами інших транспортних засобів, які рухаються позаду, встановіть дзеркало заднього виду в режимі „ніч”. Якщо Ви «пригасите» регулятор освітлення панелі приладів, це також збільшить видимість дороги.

3.29 ВИБІР ПРАВИЛЬНОЇ ШВИДКОСТІ

Більшість людей під час їзди в нічних умовах не враховують 12-секундну дистанцію видимості, вони просто сподіваються безпечно досягти пункту призначення, іншими словами, вони обганяють світло фар. Це означає, в момент освітлення об'єкту, який знаходиться на дорозі, вони не зможуть вчасно зупинитися для уникнення зіткнення. Це варто взяти до уваги.

Слідкуйте за іншими транспортними засобами на дорозі – це підкаже Вам як діяти.

Якщо Ви бачите задні вогні транспортного засобу, який рухається попереду, можете бути впевненими, що на відстані між вами немає об'єктів великих розмірів.

Найважливішим під час їзди в нічних умовах є негайне зниження швидкості при появі будь-чого попереду. Не чекайте доки Вам вдасться детально роздивитись об'єкт, до того часу зупинитися може бути вже запізно. Щойно Ви зауважили щось на дорозі, використовуйте гальма, аби скинути швидкість та роздивитися об'єкт. Це дасть Вам більше часу для зупинки або зміни напрямку руху, якщо виникне така необхідність.

3.30 КОЛИ СЛІД ПЕРЕЙТИ НА БЛИЖНЄ СВІТЛО ФАР

Багато водіїв припускаються помилки, перемикаючись надто рано на ближнє світло при наближенні інших транспортних засобів.

При рухові зі швидкістю 100 км/год. Ви можете не перемикатися на ближнє світло фар, поки до транспортного засобу, який наближається назустріч, залишається 4 секунди, але реально рекомендується перемикатися на ближнє світло фар, перебуваючи в 8-12 секундах їзди від транспортного засобу, що наближається.

Оскільки Вам необхідно бачити дорогу, так і водіям, які рухаються назустріч. Не осліплюйте водія транспортного засобу, що наближається. Ви можете помітити, що декотрі водії подають Вам сигнал перейти на ближнє світло фар на відстані 20 секунд їзди. Це стосується транспортних засобів, які рухаються Вам назустріч, і тих, за якими Ви їдете. Щоб уникнути засліплення інших водіїв, переконайтеся, що Ваші фари встановлені належним чином і перебувають в робочому стані.

Якщо Ви певний час їхали в темряві, Вам знадобиться до 5 секунд, щоб прийти в себе від блиску світла фар зустрічного транспорту. З віком цей час збільшується і інколи складає до 25 секунд. Якщо Ви підозрюєте, що з цим у Вас можуть виникнути проблеми, проконсультуйтеся у офтальмолога чи оптика.

3.31 ПРАВИЛА, ЩО СТОСУЮТЬСЯ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ

Забороняється втручатися або робити зміни в роботі транспортного засобу без відома власника.

Забороняється сідати в чи на транспортний засіб без згоди власника.

Забороняється кидати будь-які предмети на транспортний засіб.

Забороняється дивитися на екран телевізора, відео чи комп'ютера під час їзди, за винятком випадків, коли інформація, показана на екрані є необхідною для безпечного керування транспортним засобом.

Речі, які перевозяться на транспортному засобі, мають бути прикріплені належним чином, щоб вони не випали із транспортного засобу.

Збиток від однієї з вищенаведених дій, буде компенсований особою, з чияї вини це трапилось.

Забороняється триматися за транспортний засіб що рухається, за винятком коли Ви сидите на або у транспортному засобі.

Забороняється перевозити пасажирів у причепі.

Забороняється перевозити людей із зовнішнього боку транспортного засобу, якщо там не передбачене спеціально обладнане місце для перевезення пасажирів. Це правило не розповсюджується на працівників ремонтних служб, пожежників, поліцейських та парадних транспортних засобів.

Забороняється перевозити пасажирів на місці між водієм та дверцятами водія.

Пасажирам забороняється тіснити водія.

Водій має бачити дорогу спереду, збоку і ззаду.
Не заводське тонування вітрового скла та передніх бокових стекол забороняється.

Водіям, пасажирам і пішоходам забороняється здійснювати дії, які можуть відволікати інших водіїв, завадити їм або налякати.

Забороняється кидати на проїжджу частини палаючі чи інші матеріали, які можуть пошкодити шини.

На транспортних засобах мають бути встановлені діючі номерні знаки; вони мають бути надійно прикріплені позаду таким чином, щоб їх можна було сфотографувати red light camera.

4. Дорожні знаки й світлофори

4.1 ДОРОЖНІ ЗНАКИ

Численні зіткнення та аварії відбуваються з вини водіїв, які не дотримуються чи ігнорують приписи дорожніх знаків. Суттєво важливим є правильне тлумачення дорожніх знаків. Знаки розподіляються за своїми функціями на регулюючі, попереджувальні та інформаційні.

Найпростіший спосіб ідентифікації дорожніх знаків – це вивчати й впізнавати їх за формою та кольором. Для безпеки руху Ви маєте знати їх та підпорядковуватися їм.

Свідомий водій – це безпечний водій. Постійно спостерігайте за знаками, які з'являються в полі Вашого зору.

4.2 ШІСТЬ ОСНОВНИХ ФОРМ ДОРОЖНІХ ЗНАКІВ, ЯКІ МАЄ ЗНАТИ КОЖЕН ВОДІЙ

Проїзд без зупинки заборонений

Знак зупинки, червоний восьмикутник, який вказує на необхідність повної зупинки. Ви маєте переконатися в тому, що дорога вільна, перед тим як починати рух.

Регулюючі знаки

Регулюючі знаки – це білі прямокутники чи квадрати з чорними (чи іншого кольору) надписами. Ці знаки встановлюють закон, такий, як обмеження швидкості, правила стоянки, повороту і обгону.

Поступитися дорогою

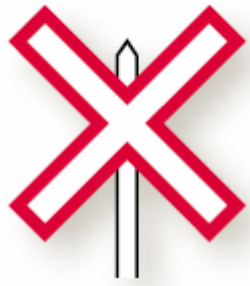
Знак «Поступитися дорогою» – це білий трикутник з червоною рамкою.

Знак «Поступитися дорогою» означає, що Вам необхідно знизити швидкість при наближенні до перехрестя. Ви маєте поступитися дорогою транспортним засобам, що під'їжджають до перехрестя чи рухаються по ньому.

Попереджувальні знаки

Попереджувальні знаки – це знаки у формі ромба жовтого кольору з чорними надписами чи символами. Вони попереджують про наступні небезпечні чи незвичайні умови, такі як крива, поворот, відкоси чи бічна дорога.

Перетин залізничного переїзду

Косий хрест – це традиційний символ позначення перетину дороги чи залізниці. Колір косого хреста такий само, як знаку «поступитися дорогою»; він має таке ж значення: поступитися дорогою чи, за необхідності, зупинитися.

Шкільна зона (новий)

Новий знак «шкільна зона» має форму п'ятикутника з чорним силуетом учня і учениці на флуоресцентному жовто-зеленому тлі.

Шкільна зона (старий)

Старий знак «шкільна зона» має форму п'ятикутника, але з синім тлом і білим силуетом учня й учениці. В даний час цей знак змінений.

Шкільна зона

Коли під цим знаком поміщена табличка «максимальна швидкість» чи «км/год. в навчальні дні», це означає, що необхідно дотримуватися вказаної швидкості.

4.3 СТАНДАРТНІ КОЛЬОРИ ЗНАКІВ

Кожен колір має особливе значення.

Червоний

Зупинка чи заборона

Синій

Загальна і сервісна інформація

Зелений

Означає дозволений рух транспорту таких, як поворот, чи вказаний напрямок.

Жовтий

Загальне попередження/засторога

Флуоресцентний жовтий

Шкільна зона і шкільний пішохідний перехід

Білий

Регулюючі знаки

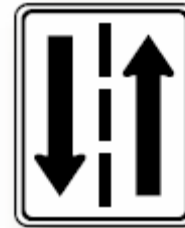
Помаранчевий

Попередження про ремонтно-будівельні роботи

4.4 ЗНАКИ РЕГУЛЮВАННЯ

Вулиця чи магістраль з одностороннім рухом

Двосторонній рух транспорту

Максимально дозволена швидкість за ідеальних умов

Завчасне попередження про в'їзд в зону з меншою граничною швидкістю

В'їзд заборонений

Обгін дозволений

Обгін заборонений

Об'їзд перешкоди з правого боку (чи острівків безпеки)

Дорога для великовагових вантажівок

Рух вантажівок заборонений

Розворот заборонений

Провіз небезпечних вантажів
дозволений

Проїзд небезпечних вантажів
заборонений

Станція технічного огляду вантажівок

Виїзд із станції технічного догляду вантажівок. Стрілка інформує про направлення виїзду

Обмеження ваги транспортного засобу, дозволене на магістралі чи мості, показано в тонах

Маршрут з обмеженнями

4.5 ЗНАКИ ПАРКУВАННЯ

Дозволене паркування, термін вказано на знаку

Зупинка заборонена

Паркування заборонене

Зупинка заборонена, межу вказано на знаку

4.6 ЗНАКИ ПІШОХІДНОГО ПЕРЕХОДУ

Пішохідний перехід (старий)

Шкільний пішохідний перехід

Пішохідний перехід (новий)

Шкільний пішохідний перехід

Пішохідний перехід
Транспорт має зупинитися при мигаючому сигналі й продовжити рух за безпечних умов

4.7 ЗНАКИ НАПРЯМУ РУХУ ПО СМУГАХ

Ці знаки можуть бути встановлені над (чи збоку) проїжджою частиною. Якщо знаки встановлені над проїжджою частиною, вони регулюють рух по тій смузі, над якою вони встановлені.

Смуга для руху автобусів

Смуга для руху велосипедів.

Напряг руху по даній смузі:
поворот наліво

Напряг руху по даній смузі:
поворот наліво чи направо

Напряг руху по даній смузі:
поворот направо

Напряг руху по даній смузі:
прямо чи наліво

Рух по даній смузі
у всіх напрямках

Напряг руху по даній смузі:
прямо чи направо

Поворот наліво/направо
по двох смугах

Рух по смузі лише прямо

Смуга з двостороннім
поворотом наліво

4.8 ЗНАКИ РЕГУЛЮВАННЯ ПОВОРОТІВ

ці знаки можуть супроводжуватися табличкою, яка обмежує дію знаку певними годинами

Поворот наліво заборонений

Поворот наліво чи направо

Поворот лише наліво

Поворот направо заборонений

Повороти заборонено

Поворот лише направо

Поворот направо за червоного сигналу світлофора заборонений. Дочекайтеся зеленого сигналу світлофора.

Напрямок поворотів на центральній смузі руху

4.9 ПОПЕРЕДЖУВАЛЬНІ ЗНАКИ – Сучасні дорожні знаки використовують символи замість слів. Однак водії мають бути знайомі з двома типами знаків.

Наближення до дороги з двостороннім рухом

Наближення до автостради

Слизька дорога

Наближення до нерівної ділянки дороги

Об'їзд перешкоди з будь-якого боку

Початок розділеної магістралі
Тримайтеся правого боку

Дикі тварини. Ділянка дороги, де можлива поява оленів

Наближення до знаку «проїзд без зупинки заборонений»

Кінець розділеної магістралі

Наближення до дороги з світлофорним регулюванням.
Будьте готові зупинитися

Наближення до крутого спуску
Перемкніться на занижену
передачу або пригальмуйте,
рухаючись по крутому спуску

Звуження дороги
Дорога попереду не настільки
широка, як та, по якій
Ви рухаєтесь

Наближення до повороту направо

Наближення до вузького мосту
Ширина проїзду вужча,
ніж дорога, яка до неї веде

Наближення до звивистої дороги
Перша звивина направо

Наближення до ділянки дороги, на
якій забороняється проїзд
транспортних засобів висотою більше ...

Кінець додаткової смуги руху
Кінець правої смуги руху

S-подібна крива
Два повороти в протилежних
напрямах, розділені прямим
відрізком дороги не більше 120 м.,
перший поворот направо

Приховане перехрестя,
дорога справа і/або зліва

Шахова дошка
Кінець дороги

Кінець дорожнього покриття
Далі дорога покрита гравієм

Пересічення із снігоходом

Додаткова смуга руху
Рух по двох смугах.

Наближення до зупинки шкільного
автобуса. Зупиніться, щоб пропустити
автобус з проблисковим маячком

Перегін худоби

Дороги, що сходяться
Примикання дороги з правого боку

Міст або проїжджа частина можуть бути
слизькими при температурі 0° C,
зменште швидкість

Наближення до Т-подібного перехрестя
Дорога різко повертає вправо та вліво

Перетин із залізною дорогою
Дорога перетинається із залізничними коліями під зображеним на знаку кутом

Наближення до шкільного пішохідного переходу

Транспортний засіб, який повільно рухається. Встановлюється позаду транспортного засобу, який рухається зі швидкістю менше 40 км/год. Попереджає водіїв, які наближаються, про необхідність зменшити швидкість

Наближення до спортивного майданчика. Якщо під знаком встановлена табличка км/год., це означає, що необхідно дотримуватись вказаної швидкості

Різкий поворот направо (безпечна швидкість)

Небезпека по краю дороги
Спрямовані донизу лінії вказують на той бік дороги, де Ви можете їхати безпечно

Наближення до пішохідного переходу

Шеврон (за напрямком стрілки)
Знак розміщується в групах по ходу різкого повороту

Попереджувальний знак на габаритних вантажах або транспортних засобах, які їх супроводжують

4.10 ЗНАКИ ВЕДЕННЯ ДОРОЖНІХ РОБІТ – це знаки із чорними буквами або символами на жовтогарячому фоні

Регулювальник
вуличного руху
*Будьте готові
зупинитися для
отримання
інструкцій*

Дослідницька бригада.
Максимальна швидкість
не повинна перевищувати
60 км/год при проїзді
бригад або обладнання
для дорожніх робіт

Будівництво. Знак вказує на те, що Ви
в'їжджаєте в зону
будівництва. Вам
необхідно керувати
машиною з великою
обережністю і бути
готовим до зміни
граничної швидкості.

Наявність одного з
двох вище згаданих
знаків означає
початок жовтогарячої
зони. У цій зоні
необхідно зменшити
швидкість до 60 км/год або менше **при
проїзді поруч з робітниками або
обладнанням у робочому стані.**

В'їзд зліва/справа
*Місце в'їзду, з'їзду або
перетину дороги*

Зменшення висоти
дороги. Цей знак
попереджує водія про
те, що він
наближається до
відрізка дороги, на
якому суміжна смуга
і/або узбіччя нижчі або вищі за смугу,
по якій Ви рухаєтесь

Будьте готові
зупинитися, якщо Ви
керуєте транспортним
засобом з великим
вантажем

Будьте готові
зупинитися

4.11 ПЕРЕТИН ЗАЛІЗНИЧНОГО ПЕРЕЇЗДУ

Ніколи не застрягайте на переїздах

Якщо рух транспорту інтенсивний, почекайте перед переїздом до тих пір, поки Ви не будете впевнені, що зможете без перешкод його проїхати.

Коли останній автомобіль або поїзд перетне переїзд, не починайте рух до тих пір, поки не переконаєтесь в тому, що не наближається ніякий інший поїзд на іншій колії, особливо з іншого напрямку.

Ніколи не поспішайте перед поїздом

Поспішати перед поїздом на переїзді необдумано. Ви можете програти.

Уникайте перемикання передач на переїздах

Якщо ви ведете транспортний засіб з механічною коробкою передач, перемкніться на нижчу передачу до перетинання переїзду.

Слідкуйте за транспортними засобами, які повинні зупинитися перед переїздом

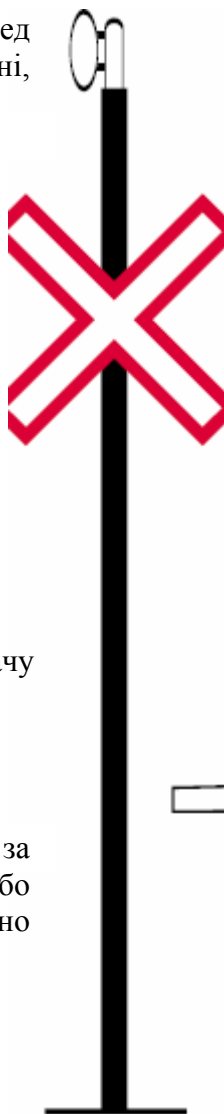
Будьте готові зупинитися, якщо Ви рухаєтесь за автобусами, шкільними автобусами або великовантажними самоскидами, яким необхідно зупинитися.

Переїзди з автоматичним регулюванням

Якщо шлагбаум опущений, не переїжджайте переїзд до підняття шлагбауму. Об'їзд шлагбаумів протизаконний.

Проблискові вогні

На переїздах без шлагбаумів Ви можете перетинати колії, якщо це безпечно після зупинки на час, поки бликають червоні вогні світлофора. Але якщо поїзд знаходиться на близькій відстані, або регулювальник подає Вам сигнал, що необхідно зупинитися, Ви мусите виконати цю вимогу. Деякі залізничні переїзди можуть мати додатковий жовтий світлофор і знак, який попереджує про наближення поїзда на нерегульованому переїзді.

4.12 ДОРОГОВКАЗИ

Трикутні дороговкази, які відбивають світло і встановлені по обидва боки опор знаків, можна виявити на перехрестях у сільській місцевості де є знаки „проїзд без зупинки заборонено” або „уступити дорогу”.

Вони попереджають водія про те, що він наближається до перехрестя, і повідомляють про класифікацію дороги :

Три дороговкази

- всі провінційні дороги і дороги загального користування
- дороги населених пунктів
- другорядні дороги
- головні вулиці

Два дороговкази

- головні польові дороги
- гравійні дороги
- середні за навантаженням вулиці міст

Один дороговказ

- всі інші польові дороги і міські вулиці

4.13 ВКАЗІВНІ ДОРОЖНІ ЗНАКИ

Транс-Канада магістраль

Провінційна магістраль

Польова дорога

Літак вказує напрямок руху до аеропорту

4.14 ІНФОРМАЦІЙНІ ЗНАКИ

Попереджувальні дорожні знаки із сервісними табличками

Місце для стоянки причепів

Ресторан або їдальня

Пляж або басейн

Кемпінг

Лікарня

Місце для гри в гольф

Телефон

Місце для пікніку

Готель

Поліція

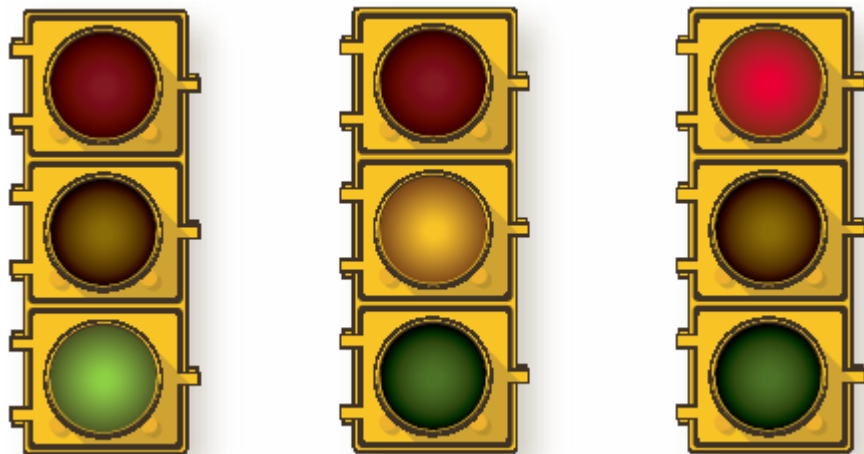

Музей

Заправка
Дизельне паливо (D)

4.15 СИГНАЛИ СВІТЛОФОРА

Наближаючись до перехрестя з зеленим сигналом світлофору, водій має можливість повернути направо, наліво або продовжити рух прямо, якщо немає знаку, що забороняє це робити.

Якщо Ви хочете повернути наліво, Ви можете зробити це при зеленому сигналі світлофору, проте Ви зобов'язані уступити дорогу зустрічним автомобілям і пішоходам, які перетинають проїжджу частину. Якщо рух автомобіля інтенсивний, Ви можете завершити маневр при жовтому та червоному сигналі світлофору.

Наближаючись до перехрестя з жовтим сигналом світлофору, водій повинен зупинитися перед пішохідним переходом. Якщо в момент появи жовтого сигналу світлофору, Ви вже почали перетинати пішохідний перехід, або не маєте можливості зупинитися без перешкод, продовжуйте маневр з особливою увагою та обережністю.

Наближаючись до перехрестя з червоним сигналом світлофору, водій повинен зупинитися і не відновлювати рух до зміни сигналу світлофору. Якщо Ви збираєтесь повернути направо, Ви можете зробити це, попередньо зупинившись і поступившись дорогою пішоходам, які перетинають проїжджу частину, а також транспортним засобам, які перетинають перехрестя. Ці самі правила застосовуються для повороту направо на перехресті вулиць з одностороннім рухом. Поворот направо при червоному сигналі світлофору на деяких перехрестях може бути заборонений, про що повідомляє відповідний знак.

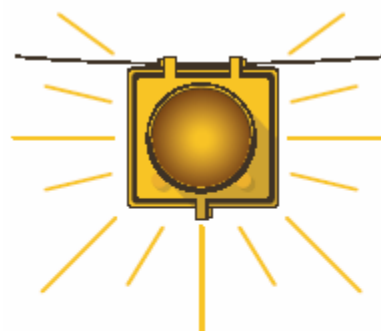
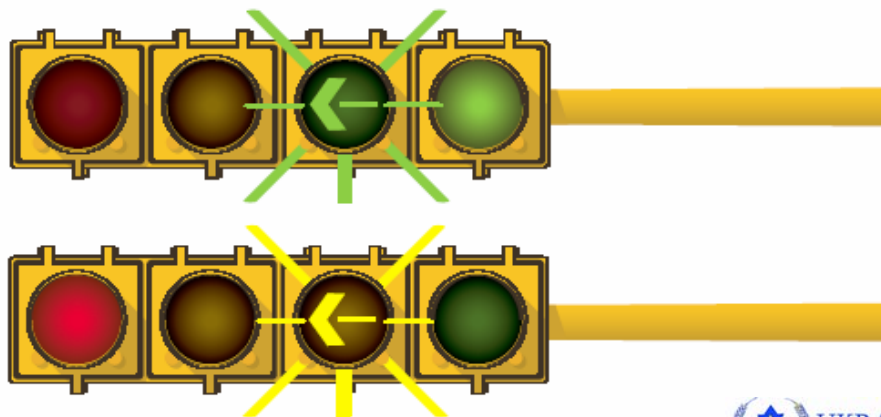
Водій не має права здійснювати розворот на перехрестях, які регулюються світлофором, за винятком випадків, якщо присутній знак, який дозволяє здійснювати цей маневр.

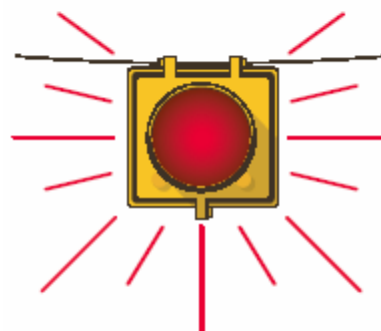

Наближаючись до світлофора з червоним сигналом і сигналом з зеленою стрілкою, яка дозволяє поворот, водій може продовжувати рух тільки після того, як уступить дорогу іншим транспортним засобам і пішоходам, які перетинають проїжджу частину.

Наближаючись до світлофора з червоним та зеленим, а також з блимаючим зеленим сигналом (поворот наліво), водій має право продовжувати рух у напрямку, вказаному зеленою стрілкою. Після появи стрілки, що дозволяє поворот наліво, може з'явитися сигнал у вигляді жовтої стрілки. Це означає, що необхідно бути готовим до появи зеленого сигналу, який дозволить рух в обох напрямках.

Наближаючись до світлофора з блимаючим жовтим сигналом, водій може продовжувати рух з особливою увагою. Блимаючий жовтий сигнал світлофора може попереджувати про те, що сигнал світлофора, який знаходиться далі за напрямком руху, у даний момент забороняє рух або зробить це в найближчий момент.

Наближаючись до світлофора з блимаючим жовтим сигналом, водій повинен уступити дорогу пішоходам, які перетинають проїжджу частину на пішохідному переході.

Наближаючись до світлофора з блимаючим червоним сигналом, водій повинен зупинитися, але якщо переїзд дороги вільний, можна продовжувати рух.

Пішоходи не мають права перетинати проїжджу частину при червоному та жовтому сигналах світлофора, а також при сигналі світлофора „Don't walk” („Не йди”). Блимаючий сигнал „Don't walk” означає, що пішохід має право завершити перетин проїжджої частини у тому випадку, якщо сигнал застав його в процесі перетинання дороги.

UKRAINIAN CANADIAN CONGRESS
Saskatchewan Provincial Council

Basic Driving Skills

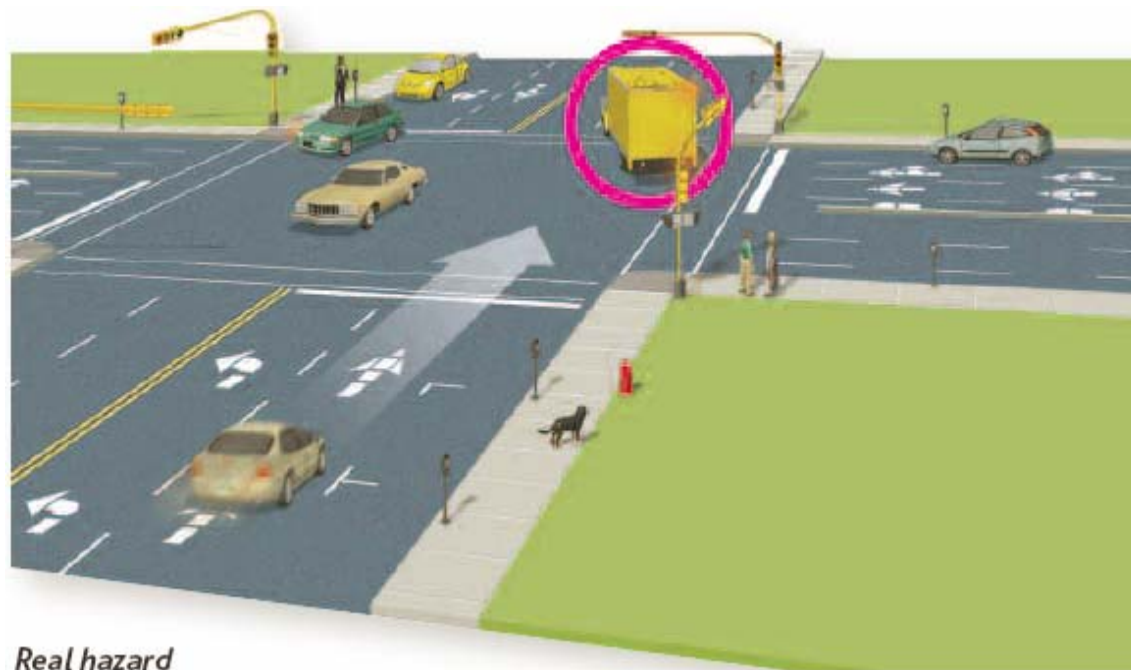
5. Основні навички керування автомобілем

5.1 ДЖЕРЕЛА НЕБЕЗПЕКИ

„Джерелом небезпеки”(Hazard) є будь-яка перешкода або обставина, яка примушує водія змінити швидкість (найчастіше зменшити) або напрямок руху (найчастіше з метою обминати перешкоду) для того, щоб уникнути дорожньо-транспортної пригоди.

Реальна і потенційна небезпека

Прикладом „реальної небезпеки” є: увімкнення сигналу світлофору „стоп”; автомобіль, який сповільнює хід або зупиняється на смузі, по якій Ви рухаєтесь; поворот, який змушує Вас зменшити швидкість; а також пішоходи та транспортні засоби, які блокують рух.

Real hazard

Реальна небезпека

UKRAINIAN CANADIAN CONGRESS
Saskatchewan Provincial Council

„Потенційною небезпекою” прийнято вважати щось, що може статися у найближчий час: транспортний засіб, який сигналом показує намір перелаштуватися на іншу смугу проїжджої частини; автомобіль на узбіччі, який може виїхати на проїжджу частину; пішохід, який може перейти дорогу, або сигнал світлофора, який у найближчий момент може змінитися.

Potential hazard
Потенційна небезпека

5.2 МЕТОД IPDE (IDENTIFY PREDICT DECIDE EXECUTE)

Використовуючи даний метод (визначити становище, передбачити ситуацію, прийняти рішення, здійснити маневр), водій послідовно виконує вищевказані дії, завдяки яким можливе безпечне подолання ділянки з потенційним та реальним ризиком.

Перший крок – визначити становище (Identify).

Перший і обов'язковий крок задля уникнення зіткнення і продовження безпечного руху – визначення об'єктів, які становлять реальний або потенційний ризик.

В першу чергу водій повинен із багатьох об'єктів, що знаходяться в полі зору, визначити ті, які не загрожують безпеці руху. Наприклад, червоний неоновий колір вивіски ресторану не повинен привертати увагу водія, оскільки він не є ні перешкодою для продовження руху, ні сигналом про небезпеку, тобто віг ніяким чином не впливає на виконання того чи іншого маневру.

Водій повинен сконцентрувати всю свою увагу на потенційних загрозах безпеці руху, таких, як, наприклад, сигнали світлофору або діти, які знаходяться поблизу проїжджої частини. Визначення потенційного джерела ризику може потребувати певного часу. У зв'язку з цим переконайтеся в тому, що нема перешкод у Вашому полі зору.

Другий крок – передбачити ситуацію (Predict).

Другий крок здійснюється у тому випадку, якщо водій помічає реальний або потенційний ризик.

Реальна небезпека

При червоному сигналі світлофора, наявності знаку „Stop” або транспортного засобу, який стоїть на проїжджій частині, водій повинен оцінити ситуацію і визначити можливість приблизного часу її зміни.

Необхідно також стежити за дорогою і бути готовим до того, щоб відреагувати на несподіване виникнення ситуації, а саме раптову зупинку транспортного засобу, який їде попереду. У такому випадку Вам необхідно швидко оцінити і передбачити те, що може статися протягом кількох наступних секунд.

Потенційна небезпека

Будь-який із транспортних засобів, який знаходиться на дорозі поруч з Вами, становить потенційний ризик. Водій завжди повинен бачити, в якому напрямку рухаються транспортні засоби і в якому напрямку може змінитися їх рух. Пішоходи, велосипедисти і діти, які знаходяться поруч з проїжджою частиною, найчастіше становлять потенційний ризик.

Водій завжди повинен передбачити і бути готовим до того, що транспортний засіб може здійснити неочікуваний маневр, а дитина – вибігти на проїжджу частину.

Чим краще водій інформований про ситуацію на проїжджій частині і поза нею, тим швидше він зможе відреагувати на можливу аварійну ситуацію і таким чином уникнути ДТП.

Третій крок – прийняти рішення (Decide).

Третій крок полягає в тому, щоб прийняти найоптимальніше рішення у випадку виникнення небезпеки. Для того, щоб уникнути інциденту, водію необхідно за короткий період часу спланувати свої подальші дії і прийняти оптимальне рішення.

Реальна небезпека

У цьому випадку водій може пригальмувати або перелаштуватися на іншу смугу щоб уникнути небезпеки, або різко загальмувати і, відпустивши гальма, скерувати авто в потрібний бік.

Потенційна небезпека

У даному випадку водій може вирішити не здійснювати ніяких дій і продовжувати спостерігати за діями інших учасників руху. Водій також може здійснити певні дії, віддалившись на безпечну відстань від інших транспортних засобів.

Перед тим, як прийняти те чи інше рішення, Ви повинні:

1. Переконатися в тому, що вибрана Вами ніша для зміни напрямку руху не має ніяких перешкод.
2. Переконатися в тому, що дорога у цьому напрямку придатна для безпечного гальмування.
3. Вибрати придатне узбіччя або кювет.
4. Продовжувати спостереження за транспортним засобом і прийняти рішення про доцільність дій для уникнення зіткнення з ним.

Четвертий крок – здійснити маневр (Execute)

Останній, четвертий крок означає реалізацію водієм прийнятого рішення.

У деяких випадках цим рішенням, може бути звичайна зупинка на сигнал світлофора.

В інших випадках це може бути вживання техніки керування автомобілем в аварійних ситуаціях.

Для того, щоб успішно реалізувати рішення, виконуючи відповідні дії і маневри, необхідно пройти спеціальну практичну підготовку, бажано з кваліфікованим інструктором. Це допоможе водію зберігати спокій в екстрених ситуаціях і бути впевненим у правильності прийняття того чи іншого рішення.

Коли Ви почнете практикувати метод керування автомобілем IPDE, на перших порах Вас, очевидно, сповільнюватиме те, що Ви мислите словесними правилами. Але з набуттям досвіду процес мислення відбувається у вигляді ідей та образів і водій набуває здатності приймати рішення швидше. Практикуючи метод IPDE, Ви з часом зможете збільшити швидкість своєї реакції, що за певних обставин може врятувати Вам життя.

Постійно практикуючи метод IPDE, водій з часом машинально здійснює ті або інші маневри чи дії, здатні забезпечити безпеку руху.

Особливо корисний метод IPDE на дорогах з навантаженим рухом, а також при рухові з високою швидкістю.

Фізичний і психічний стан водія не може не відобразитися на здатності практикувати метод IPDE. У випадку фізичної чи психологічної втоми чи недуги є доцільним утриматися від перевантажених рухом доріг, а також рекомендується рухатися на низькій швидкості. В деяких випадках варто взагалі утриматися від керування транспортним засобом.

Вживання алкоголю та інших наркотичних засобів значно зменшує можливість практикувати метод IPDE. Оскільки призначенням IPDE є попередження аварійних ситуацій, не дивно, що велика кількість ДТП пов'язана саме з вживанням алкоголю чи інших наркотичних засобів.

5.3 ЧАС – КЛЮЧ ДО ПРИЙНЯТТЯ РІШЕННЯ

Досить складно буває визначити відстань до предметів, що знаходяться далеко від вас. Особливо тяжко визначити відстань до предмету в тому випадку, якщо предмет перебуває в русі. Наприклад, як визначити, наскільки далеко знаходиться транспортний засіб, який рухається назустріч?

Кожна людина має внутрішнє відчуття часу. Чому б не використати це відчуття для визначення відстані до предмету в своїй повсякденній практиці водія?

Для того, щоб порахувати секунди, вимовте вголос: «один – і два- і три...» Таким чином Ви зможете приблизно відрахувати 3 секунди.

Звіряйте свої підрахунки з секундоміром, і таким чином Ви зможете отримати навичку точного підрахунку секунд.

Мова часу

Найважливішою навичкою при керуванні автомобілем є здатність ефективно використовувати свій зір для отримання необхідної для керування автомобілем інформації. Використовуючи час як основу керування автомобілем, через зорове сприйняття, необхідно застосовувати різні методи визначення часу.

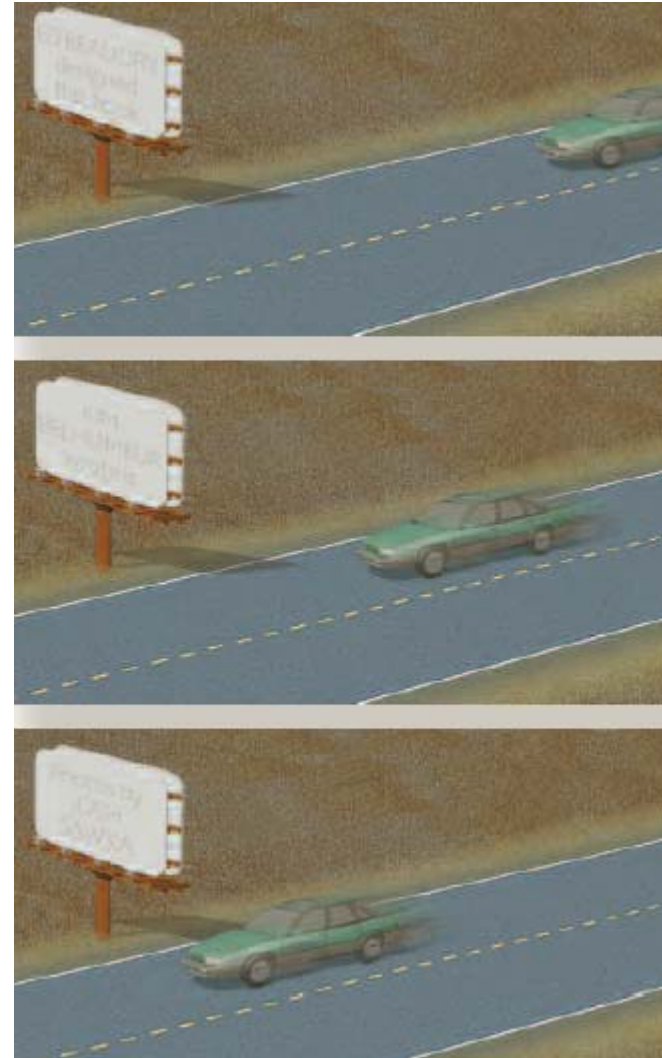

В першу чергу, керуючи транспортним засобом, Ви мусите визначати, на якій відстані від Вас знаходяться нерухомі об'єкти.

Приблизна відстань до об'єкту, який знаходиться попереду, можна визначити таким чином.

1. Виберіть нерухомий об'єкт, який знаходиться безпосередньо на дорозі, або поруч з дорогою (наприклад дорожній знак, або тінь на дорозі).
2. Вгадайте, скільки приблизно секунд необхідно, щоб доїхати до об'єкту.
3. Починайте рахувати «один – і – два...»
4. Коли передній бампер Вашого авто досягне об'єкта, припиняйте рахунок. Таким чином Ви визначите, скільки саме секунд потрібно для того, щоб досягти об'єкта.
5. Продовжуйте виконувати цю вправу до тих пір, поки не набудете навички точного визначення відстані.

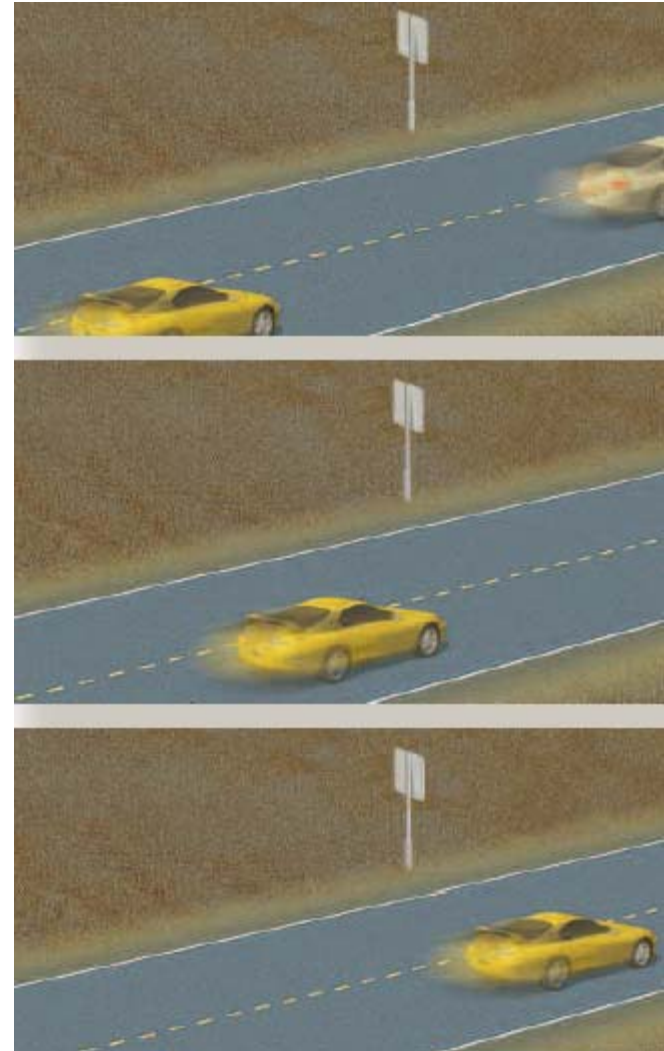
Співвідношення між відстанню і часом її подолання визначається швидкістю. Спочатку робіть Ваші підрахунки при рухові з однією певною швидкістю. Потім визначаєте швидкість (50, 80, 100 км/год.).

Використання часу для визначення відстані

Коли Ви керуєте транспортним засобом, Ви можете визначити відстань між Вами та іншим транспортним засобом наступним чином:

1. Виберіть нерухомий предмет, який знаходиться або на дорозі, або поряд з нею (дорожній знак, відмітка чи пляма на тротуарі, тінь).
2. Коли задній бампер транспортного засобу, який Вас цікавить, порівнюється з обраним Вами предметом, починайте рахувати «один – і – два...».
3. Коли передній бампер Вашого авто порівнюється з предметом, припиняйте рахунок. Так Ви дізнаєтеся про час, необхідний для подолання відстані до транспортного засобу, який Вас цікавить.
4. Якщо Ви перебуваєте на відстані, для подолання якої за швидкості 100 км/год. необхідні 3 секунди і більше, цю відстань можна вважати безпечною.

З часом Ви помітите, що безпечна дистанція між Вашим авто і транспортним засобом змінюється в залежності від швидкості руху. Тобто, якщо безпечна відстань за швидкості 100 км/год. вимірюється 3 секундами, то за швидкості 50 км/год. Ваше авто подолає аналогічну відстань за 6 секунд.

Наведемо ситуацію, за якої три секундної відстані недостатньо. Наприклад, Ви їдете за вантажним автомобілем чи автобусом, який закриває Вам поле зору. В цьому випадку необхідно знизити швидкість і відстати від великого транспортного засобу на відстань, що перевищує три секундну, що дозволить Вам збільшити кут зору (дивіться ілюстрації на стор. 81).

Іноколи трапляється так, що в простір між Вашим авто і транспортним засобом, який рухається попереду, намагається проникнути третє авто. Відмовитися від спокійної манери керування автомобілем і спроба перешкодити проникненню третього авто лише з метою виграти декілька секунд не є кращим виходом з цієї ситуації. Роблячи це, Ви дозволите іншим учасникам руху нав'язувати Вам стиль керування автомобілем, і це означатиме, що Ви не повністю себе контролюєте.

Час від часу виникають певні обставини, коли дистанція між Вами й транспортним засобом, який рухається попереду Вас, може бути збільшена.

Таблиця співвідношення часу та відстані.

Швидкість Км/год. миль/год.		Метрів за 1секунду	Три секундна відстань (метри)	12-секундна відстань (метри)
100	62	28	84	336
90	56	25	75	300
80	50	22	66	264
70	43	19	57	228
60	37	17	51	204
50	31	14	42	168
40	25	11	33	132

Невірно

Вірно

Для того, щоб повною мірою усвідомити необхідність даної дистанції, спробуємо роздивитися, для чого необхідні 3 секунди в ситуації, яка може привести до ДТП.

В першу чергу Вам необхідно визначити суть проблеми і прийняти рішення згідно методу керування автомобілем IPDE. Крім цього вам необхідний час, щоби прибрати ногу з педалі «газ» і натиснути на педаль «гальмо». В деяких випадках може виникнути необхідність в подачі звукового сигналу, на що також необхідний час.

Якщо Ви зупинитеся разом з транспортним засобом, що попереду, Вам вдасться уникнути зіткнення.

Однак у випадках, коли авто, що рухається попереду, стикається з перешкодою, якщо Ви перевтомлені і Ваша реакція у зв'язку з цим сповільнена, Якщо зчеплення коліс авто, що рухається попереду Вас, краще, ніж у Вашого, Вам може знадобитися більше трьох секунд для того, щоб уникнути зіткнення.

Однак, якщо Ви бачите попереду настільки, наскільки Вам дозволяє Ваше поле зору, і якщо Ви зможете побачити можливу проблему раніше, ніж водій транспортного засобу, який рухається попереду, Ви зможете прийняти необхідне для уникнення зіткнення рішення до того, як побачите увімкнений сигнал «стоп» автомобіля, що рухається спереду.

Identify

Визначити становище

Predict

Передбачити ситуацію

Decide

Здійснити маневр

5.4 ВИКОРИСТАННЯ ЗОРУ

Із всіх органів чуттів для керування автомобілем найважливішим є зір. Саме очі дозволяють отримати всю інформацію, необхідну для руху.

Зір визначає напрям руху

Дуже важливо розуміти, що напрям руху Вашого авто визначається очима – **Ви керуєте туди, куди дивитесь.**

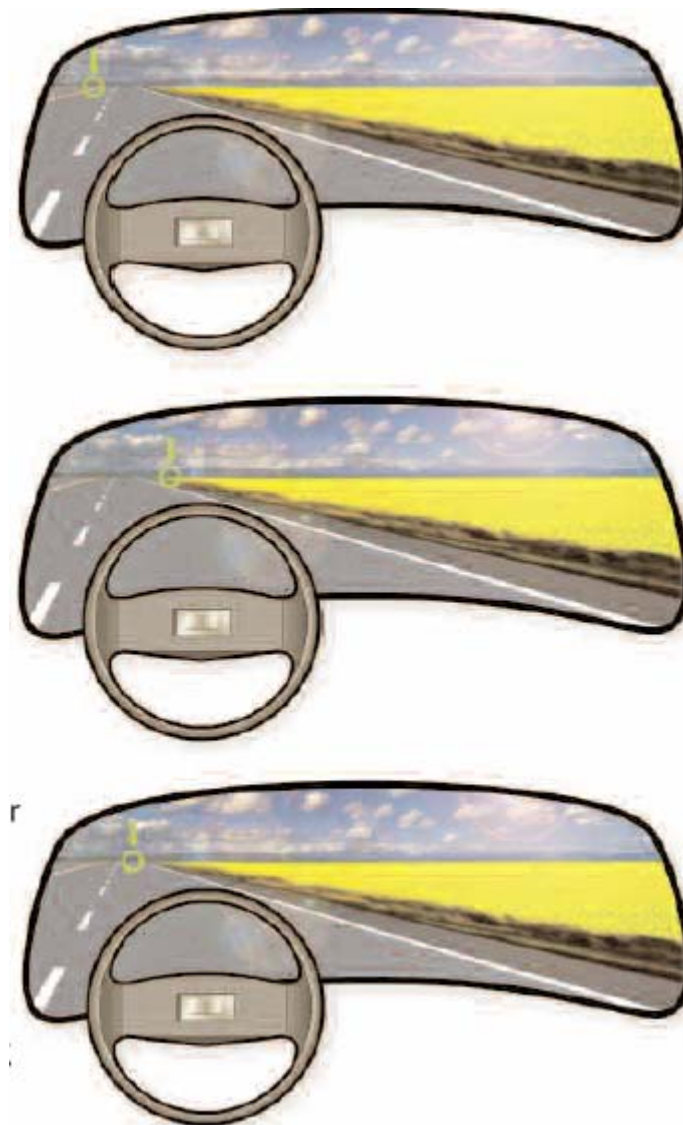
Для того, щоб проілюструвати це, оберіть пряму ділянку дороги. Під час руху по цій ділянці безперервно дивіться на осьову лінію. Ви помітите, Що Ваше авто буде рухатися в напрямку осьової лінії. Потім сконцентруйте свою увагу на ділянці узбіччя. В цьому випадку Ваше авто буде ухилятися в правий бік.

У випадку руху дорогою, що повертає вправо чи вліво дивіться на осьову лінію. Сконцентруйте свою увагу на тому місці, де вона зникає, і продовжуйте рух.

Не затримуйте погляд на дзеркала заднього виду та панелі приладів. Якщо будете надовго відривати погляд від дороги, Ви втратите контроль керування.

Намагайтеся дивитися на ту ділянку дороги, куди направляєте свій автомобіль. Це особливо важливо під час руху складними ділянками дороги.

Дивіться в дзеркало чи на панель приладів під час руху прямими ділянками дороги, коли керування є менш критичним

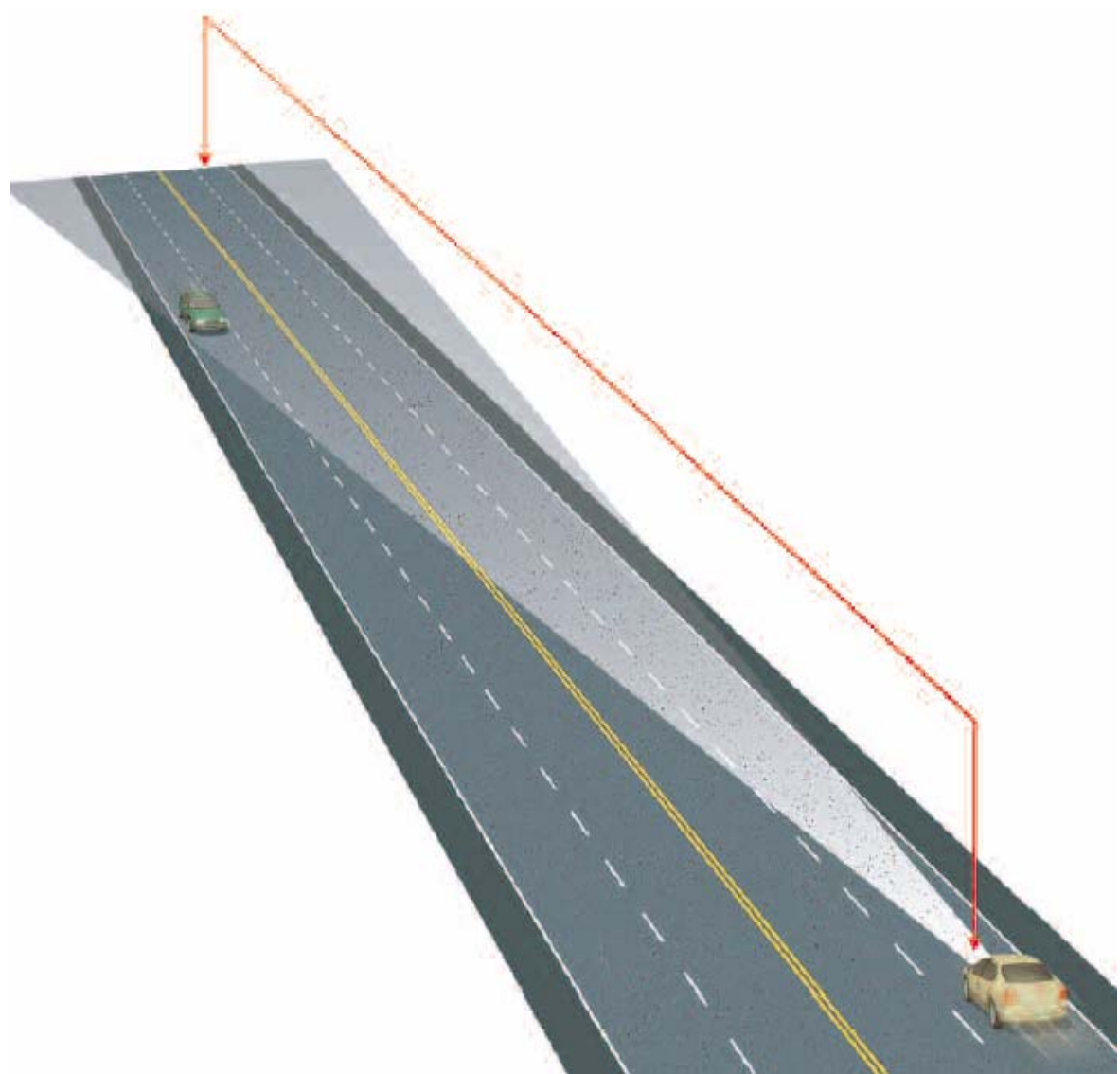

Огляд дороги на магістралях та путівцях

Рухаючись автомагістраллю чи путівцем, Ви сподіваєтеся на те, що дорога є рівною і не має перешкод. Для того, щоб переконатися в цьому, Вам необхідно оглядати всю ділянку дороги, що знаходиться в полі Вашого зору, як Вашу, так і зустрічну смугу руху.

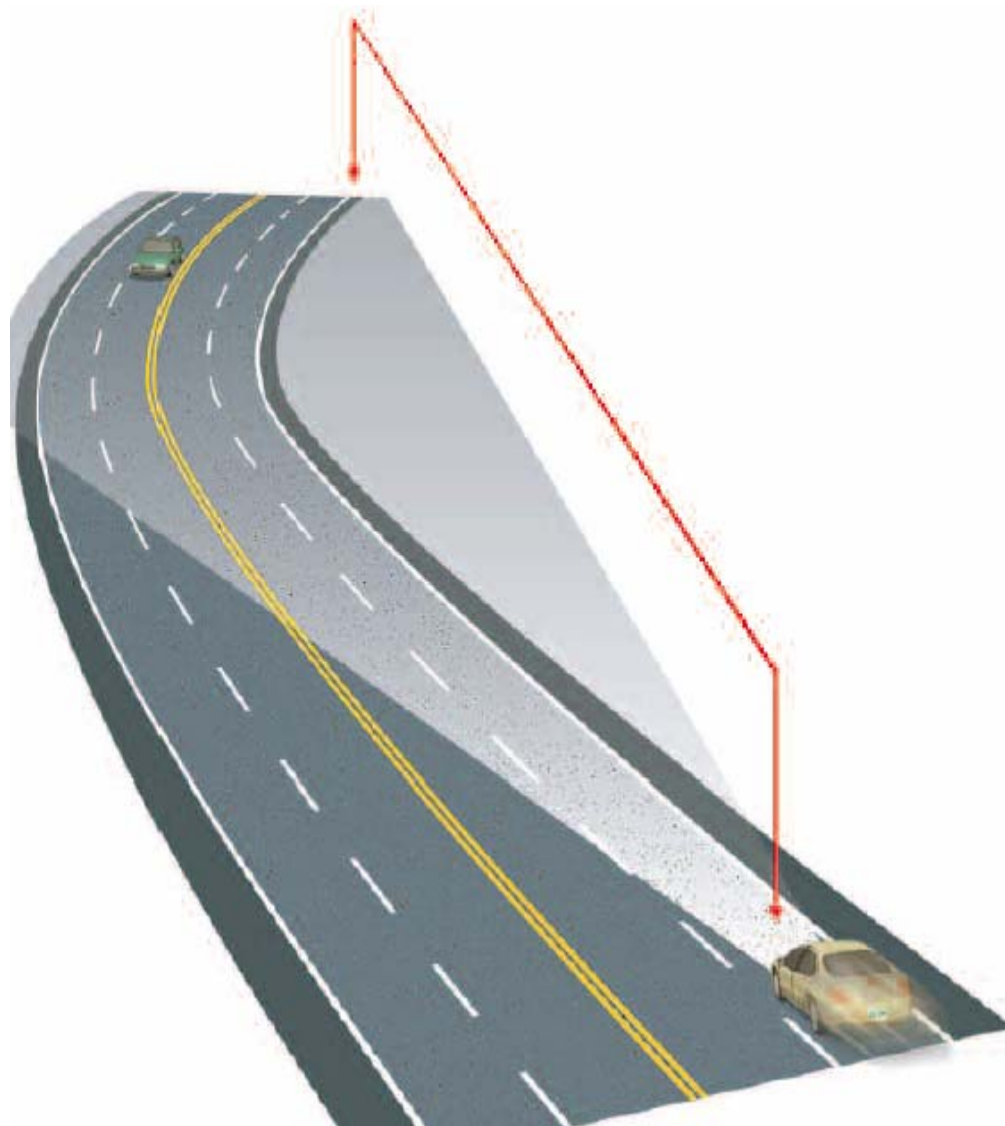
Огляд великої ділянки дороги

Під час руху намагайтеся оглядати таку ділянку дороги, яку дозволяє її рельєф і Ваш зір. На прямій дорозі ця ділянка може складати до 90 секунд руху.

На дорозі, що повертає вправо чи вліво, слід бути особливо уважним, а також намагатися тримати в полі зору якомога більшу ділянку дороги, в тому числі і зустрічну смугу.

Якщо Ви будете постійно дивитися далеко вперед, Ви набудете досвід плавного та акуратно керування автомобілем по кривій повороту. Крім цього, Ви будете завчасно помічати перешкоди на шляху, що допоможе Вам успішно подолати небезпечну ділянку дороги.

Огляд проїжджої частини

Огляд проїжджої частини полягає в перемиканні Вашої уваги на ділянку дороги, яку треба буде подолати протягом найближчих 12 секунд при швидкості 100 км/год.

Цю відстань можна визначити за переривчастою лінією, яка розділяє смуги руху. На 12-секундному відрізку розривів між лініями не видно, тобто лінія виглядає як суцільна. Це також дасть Вам можливість отримати інформацію, необхідну для безпечного керування автомобілем. Ви повинні практикувати огляд проїжджої частини регулярно і домогтися того, щоб ця процедура стала Вашою звичкою.

Через деякий час, коли використання даного методу стане Вашою звичкою, Вам буде набагато легше його застосовувати. Цей метод також допоможе Вам успішніше використовувати кермове керування автомобілем, а також подолати проблеми, з яким часто зштовхуються водії-початківці. Ці проблеми пов'язані з безладним рухом в межах однієї смуги, а також з рухом по двох смугах одночасно або з довільним переходом однієї смуги руху на іншу.

Уважний огляд великого відрізка дороги

Ще одним важливим моментом є уважний огляд дороги і предмету перешкод, які можуть виникнути на Вашому шляху. Це може бути інший транспортний засіб, а також велосипедист, тварина або людина, яка знаходиться у безпосередній близькості до проїжджої частини, або на дорозі, яка прилягає до проїжджої частини.

Уважний огляд „12-секундного відрізка”

Уважно огляньте простір між Вами і точкою дороги, яка знаходиться на „12-секундній” відстані від Вас. Переконайтесь, що на цьому відрізку немає вибоїн, льоду, транспортних засобів та інших перешкод, які можуть спричинити ДТП.

„Ніші”

Наступне, що Вам необхідно перевірити, це те, які з „ніш”, що оточують Ваш автомобіль, вільні. Для цього Вам необхідно оглянути простір, який оточує Ваш автомобіль з усіх чотирьох сторін. Для того, щоб оцінити становище позаду Вашого автомобіля, дивіться в дзеркало. Будьте особливо уважні, якщо Ви помітили обставини, що спричиняють реальний або потенційний ризик.

Перевірка показань приладів

Перевірку показань приладів Ви можете здійснювати у ті моменти, коли безпечно відвести погляд від дороги. Майте на увазі, що навіть побіжний погляд на спідометр може зайняти 1,5 секунди. Тому намагайтеся дивитися на панель приладів під час руху по прямій ділянці дороги за відсутності на шляху ситуацій реального або потенційного ризику. У будь-якому випадку не забувайте слідкувати за показаннями приладів, особливо спідометра, і рідше за датчиком пального і попереджувальними індикаторами.

Огляд дороги в межах населеного пункту

Принцип огляду дороги у населеному пункті нічим не відрізняється від того, який використовується на автомагістралях. Він достатньо складний, але його необхідно виконувати.

Огляд великого відрізка дороги в межах населеного пункту

Для того, щоб оглянути дорогу в межах населеного пункту, погляньте вперед і по сторонах, щоб побачити світлофори, дорожні знаки або шляхові перешкоди. Завдяки цьому Ви отримаєте інформацію, яка допоможе Вам успішно рухатися у межах населеного пункту.

Огляд проїжджої частини у межах населеного пункту

Огляд проїжджої частини у межах населеного пункту, як і на автомагістралі, полягає у перенесенні Вашої уваги на ділянку дороги, яку Вам необхідно буде подолати у найближчі 12 секунд при тій швидкості, з якою Ви рухаетесь у межах міста. Оскільки рух у місті може бути більш насиченим, інші учасники руху можуть ускладнити виконання цієї процедури. У будь-якому випадку намагайтесь уважно оглянути дорогу настільки, наскільки Вам дозволяє ситуація. Уважно слідкуйте за пересуванням інших учасників і за їх сигнальними вогнями.

Уважний огляд дороги у межах населеного пункту

У межах населеного пункту уважний огляд дороги повинен проводитися більш ретельно, ніж на замиській автомагістралі. Необхідно особливо ретельно оглядати тротуари з обох боків вулиці.

Уважний огляд „12-секундного” відрізка у межах населеного пункту

У межах населеного пункту огляд „12-секундного” відрізка повинен проводитися частіше ніж на магістралях. Робити це необхідно з тієї причини, що видимість у населеному пункті, як правило, ускладнена.

„Ніші”

Визначаючи „ніші” у межах міста, треба бути дуже уважним, оскільки внаслідок великої щільності руху деякі транспортні засоби можуть опинитися у „мертвій зоні” і на деякий період часу зникнути з Вашого поля зору.

Ніколи не дозволяйте собі рух у ситуаціях, коли відкрито менше двох „ніш”. Якщо Ви не можете контролювати тил і бокові ніші, намагайтесь зменшити швидкість і подвоїти відстань між Вашим автомобілем і транспортним засобом, який рухається попереду до 5-6 секунд.

Перевірка показань приладів

Пересуваючись у межах населеного пункту, Ви позбавлені можливості затримувати свій погляд на панелі приладів, проте Ви повинні постійно контролювати швидкість руху Вашого автомобіля. Намагайтесь робити це у найбільш сприятливі моменти, щоб не створити аварійну ситуацію.

Огляд проїжджої частини в нічний час

У нічний час доби огляд проїжджої частини здійснюється практично таким самим чином, як і в денний час. Ви повинні бути більш уважними, враховуючи те, що погано видно ділянки, які знаходяться поза зоною, освітленою фарами автомобіля.

У нічний час так само як і в день, необхідно слідкувати за „12-секундним” відрізком, за „нішами” і за панеллю приладів.

Не затримуйте погляд на узбіччі дороги або на осьовій лінії, оскільки Ваш автомобіль почне зміщатися у цих напрямках. Ні в якому випадку не затримуйте свій погляд на фарах автомобілів, що рухаються назустріч, оскільки яскраве світло може Вас осліпити. В момент появи зустрічного транспорту дивіться на „12-секундний” відрізок.

Огляд проїжджої частини у надзвичайних ситуаціях

Ваші дії у надзвичайних ситуаціях визначаються одним дуже простим правилом: **дивіться у той бік, куди Ви маєте намір направити свій автомобіль, і керуйте цьому напрямку.**

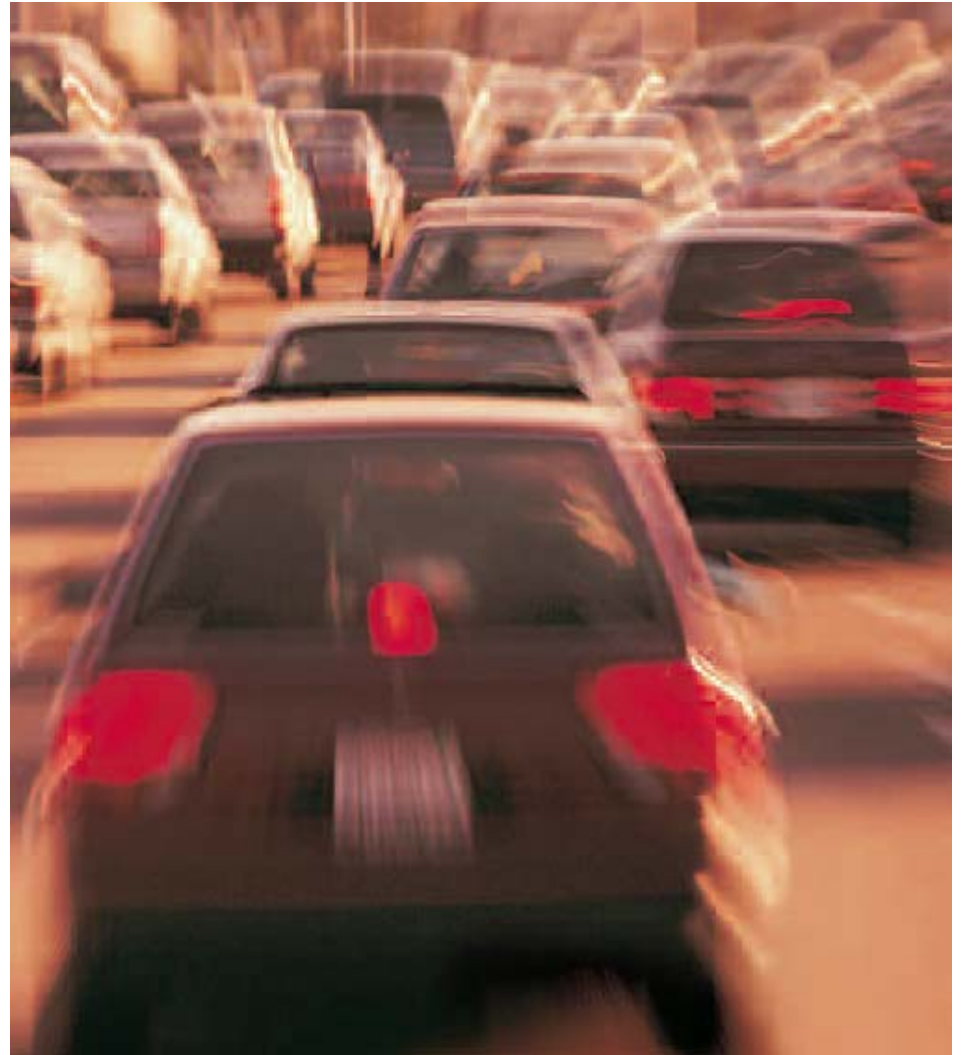
Якщо Ваш автомобіль ковзає або котиться і Ви не можете його зупинити, ні в якому випадку не дивіться вниз, на панель приладів або на те, з чим Ви можете зіткнутись. **Дивіться туди, куди Ви направляєте автомобіль.**

Управління автомобілем в умовах інтенсивного руху

Якщо Ви не маєте навиків управління автомобілем в умовах інтенсивного руху, набуття цього досвіду не обійдеться без стресів. Ви можете полегшити собі завдання, якщо наперед сплануєте напрямок Вашого руху і ознайомитесь з ділянкою, яку Вам необхідно буде подолати. Досить проблематичним і нервовим буде намагатися керувати у незнайомому Вам місці.

Головне, що Вам необхідно запам'ятати – **ніколи не скорочуйте дистанцію з автомобілем, який рухається попереду, а також уважно слідкуйте за дорогою.**

Навіть якщо Ви бачите, що інші учасники руху скорочують дистанцію до мінімуму, ні в якому разі не беріть з них приклад.

5.5 ПЕРЕД ТИМ ЯК ЇХАТИ

Ознайомлення з автомобілем

Багато водіїв зштовхуються із різними проблемами у перші дні керування автомобілем з тієї причини, що вони недостатньо знайомі зі своїм автомобілем. Тому рекомендується ретельно ознайомитися з новим автомобілем та елементами його управління. Ви повинні чітко знати, як вмикаються склоочисники, фари, сигнали повороту, аварійні сигнали, як подається звуковий сигнал і так далі. Крім того, необхідно навчитися вмикати ті чи інші елементи управління,

не дивлячись при цьому на них. Для цього необхідно потренуватися під час зупинки автомобіля. Навчіться, дивлячись вперед, безпомилково вмикати сигнали повороту, склоочисники, кондиціонер і т.д. Обов'язково прочитайте посібник з експлуатації Вашого автомобіля. Це особливо важливо при покупці нового автомобіля, оскільки з розвитком автомобільної промисловості деякі елементи управління удосконалюються і можуть відрізнятися від звичних для Вас.

Перед початком руху переконайтеся в тому, що:

1. Двері Вашого автомобіля зачинені (у деяких випадках рекомендується заблокувати двері).
2. Всі предмети, які знаходяться у Вашому автомобілі, закріплені і у випадку повороту або гальмування на ускладнять управління автомобілем.
3. Ваше сидіння відрегульоване належним чином.
4. Відрегульовані підголівники.
5. Відрегульовані дзеркала заднього виду.
6. Належним чином налаштований вентилятор (опалення , кондиціонер).
7. Належним чином підігнані ремені безпеки.
8. Всі сигнальні вогні і фари Вашого автомобіля працюють. Вмикається світло на панелі приладів, коли Ви заводите двигун.

Елементи автомобіля, що забезпечують безпеку

Виробники автомобілів зобов'язані робити все можливе для того, щоб наслідки можливого ДТП для водія були якомога менш серйозними. З цією метою кожен автомобіль має бути обладнаний різними елементами, покликаними гарантувати водієві максимальну безпеку.

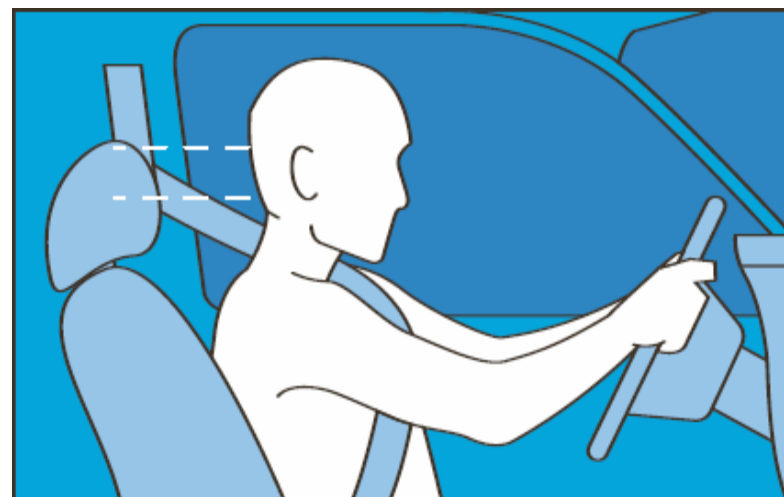
Найважливішими з таких елементів є підголівники, ремені безпеки та повітряні подушки безпеки.

Підголівники

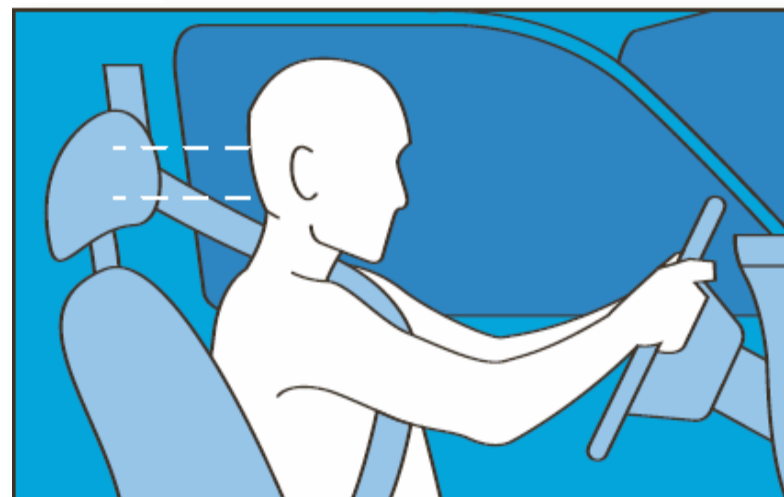
Підголівники призначені для того, щоб у випадку коли Ваш автомобіль зазнав удару ззаду чи зіткнувся з перешкодою, що знаходиться по ходу руху, зменшити ризик отримання Вами травми шийних хребців. Однак виконати ці функції належним чином підголівник може лише в тому випадку, якщо він буде встановлений належним чином.

Рекомендується обладнати підголівниками як крісло водія, так і крісла пасажирів. Це значно зменшить вірогідність отримання травм у випадку ДТП.

Висота підголівника має бути відрегульована таким чином, що його верхня грань знаходилася на 7 сантиметрів (2-3 дюйми) вище рівня очей.

Невірно

Вірно

Ремені безпеки

Безпека пасажирів і водія є однією з найважливіших цілей, які переслідує виробник. В багатьох випадках ДТП значного пошкодження зазнають зовнішні частини авто, тоді як пасажирський салон в деяких випадках залишається непошкодженим. Тому Ваші шанси вижити в ДТП значно збільшуються, якщо у випадку сильного удару Вам вдасться залишитися всередині салону. Саме для того, щоб зменшити цей ризик, і призначені ремені безпеки.

В провінції Саскачеван кожен, хто знаходиться в салоні авто, зобов'язаний бути пристебнутим ременями безпеки. Не порушуйте цю вимогу, і Ви значно збільшите свої шанси у випадку ДТП. Пристібайтесь ременем безпеки завжди, коли їдете в авто.

Для того, щоб ремені безпеки ефективно виконували свої функції, вони мають бути належним чином пристебнуті. Прослідкуйте за тим, щоб нижня частина ременю охоплювала Ваш таз. Ремені безпеки сконструйовані таким чином, що сила удару має бути направлена саме на таз, а не на живіт. Верхня частина ременю повинна охоплювати по діагоналі область від Вашого плеча до тазу. Ремінь не повинен бути пристебнутий за спину чи під рукою.

Майте на увазі, що водій авто несе відповідальність за те, щоб всі пасажирів у віком до 16 років були пристебнуті ременями безпеки, а діти молодшого віку розміщувалися на спеціальних сидіннях. Пасажири віком 16 років та старші самі несуть відповідальність за дотримання даних заходів безпеки.

Ремені безпеки для дітей

У випадку ДТП діти можуть отримати серйозні травми і навіть бути викинені з салону. Це може статися з тої причини, що, на відміну від дорослих, маса голови дитини набагато більша по відношенню до маси тіла. Шия та тіло дитини не достатньо міцні для того, аби витримати несподіваний удар.

В Саскачевані діти вагою до 18 кг. (40 фунтів) можуть знаходитись в салоні автомобіля лише в спеціальних дитячих кріслах, закріплених на пасажирському сидінні. Подбати про безпеку дітей повинні батьки чи опікуни, які їх транспортують.

Для отримання більш детальної інформації Ви можете зателефонувати до SGI Traffic Safety Promotion за телефонами (306) 775- 6179 чи 1-800-667-9868, додатковий номер 6179.

Повітряні подушки безпеки

Більшість сучасних автомобілів або стандартно, або за бажанням покупця можуть бути укомплектовані повітряними подушками безпеки. Подушка, виготовлена з цупкої тканини, надувається при зіткненні на швидкості 16 км/год.і більше, завдяки чому може захистити обличчя, шию і грудну клітку від зіткнення із твердою поверхнею. Однак це не означає, що діти можуть розміщуватися в автомобілях, обладнаних подушками безпеки, на передньому сидінні. Справа в тому, що сила, з якою надувається повітряна подушка, цілком достатня для того, щоб завдати серйозної травми дитині чи навіть стати причиною її загибелі.

Слід мати на увазі, що подушки безпеки в жодному разі не є заміною для ременів безпеки. Ремені безпеки захищають від отримання серйозних ушкоджень при ДТП, що відбулося на середній чи малій швидкості. Подушки безпеки більш ефективні у випадку зіткнення на високій швидкості.

Нові автомобілі все частіше обладнані боковими подушками безпеки, призначенням яких є захист водія та пасажирів від ударів головою об бокові вікна або раму автомобіля.

Положення водія

Для максимальної безпеки руху, водієві необхідно розміститися на сидінні таким чином, щоб йому було зручно натискувати на педалі, перемикати передачі і керувати автомобілем.

Розміститися на сидінні треба таким чином:

1. Сісти прямо так, щоб спина повністю прилягала до спинки крісла.

2. З допомогою важелів, розміщених в нижній частині крісла, встановити його таким чином, щоб стопа Вашої правої ноги могла вільно знаходитися під педаллю гальма. Права нога має знаходитися в такому положенні, щоб навіть у випадку сильного

гальмування вона залишалася трохи зігнутою.

В авто з механічним перемиканням передач є педаль зчеплення, яку водій натискає лівою ногою. В цьому випадку ліва нога також знаходиться в злегка зігнутому положенні.

3. Висота сидіння також має бути відрегульована таким чином, щоб кермо не закривало водієві дорогу. Для найбільш ефективного керування автомобілем встановіть висоту сидіння таким чином, щоб Ваша лінія зору знаходилася в центрі між верхньою лінією лобового скла та верхньою лінією керма. За необхідності можна підкласти подушку.

Кут спинки Вашого крісла має бути вибраний таким чином, щоб Вам не прийшлося докладати зайвих зусиль при натисненні педаль гальма, газу чи зчеплення.

4. Якщо спинка крісла регулюється, встановіть її таким чином, щоб Ваші руки знаходились в злегка зігнутому положенні.
5. Встановіть підголівник таким чином, щоб його верхній край знаходився на 7 сантиметрів (2-3 дюйми) вище рівня очей.

Регулювання дзеркал заднього виду

Правильно відрегульовані дзеркала заднього виду дуже важливі для гарантування безпеки руху. Не забувайте перед початком руху переконатися в тому, що дзеркала Вашого авто відрегульовані належним чином.

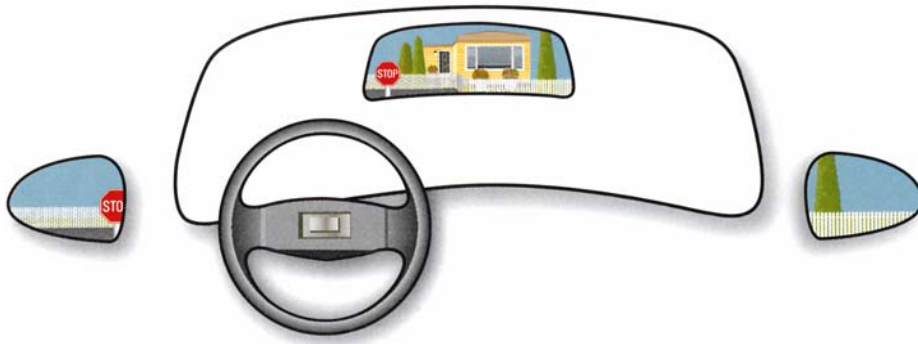
Почніть з дзеркала, розміщеного в салоні авто. Встановіть його таким чином, щоби, дивлячись в нього, Ви мали можливість бачити якомога більшу площу заднього скла. Важливо, щоб дзеркало було відрегульовано так, щоби, дивлячись в нього під час руху, Ви не мусили змінювати положення голови.

Регулювання зовнішніх дзеркал є дещо більш складною процедурою. Для того, щоб зробити це, нахиліться вліво таким чином, щоб головою ледве торкатися бокового скла. Потім встановіть дзеркало так, щоб Вам було видно лише бокову частину Вашого авто.

Для встановлення правого зовнішнього дзеркала тримайте голову прямо. Потім повторіть процес, описаний в попередньому абзаці, таким чином, щоб праве бокове дзеркало відображало лише невелику частину правої сторони Вашого авто.

Правильно відрегульовані дзеркала заднього виду, дозволяють водію бачити обидві сторони авто. Якщо дзеркала будуть встановлені правильно, в них можна бачити продовження того, що видно в дзеркало, яке знаходиться в салоні.

Крім цього, правильне встановлення дзеркал зменшить вірогідність осліплення світлом фар транспортного засобу, що рухається ззаду.

Підпора лівої ноги

Підпора для лівої ноги розташована впритул до вогнетривкої стіни, що розділяє двигун із салоном автомобіля.

Поставте ліву ногу на підпору і тисніть на неї, при потребі, для відчуття стабільності під час поворотів а також при гальмуванні на небезпечній або слизькій ділянці дороги. Але ніколи не тисніть на педаль гальм лівою ногою. **Завжди** гальмуйте правою ногою.

Підпора лівої ноги

5.6 УПРАВЛІННЯ КЕРМОМ

Положення рук

Існують 2 правильних положення рук під час керування автомобілем – «10 і 2», а також «9 і 3».

10 і 2

9 і 3

Назви цих положень рук придумані за аналогією з стрілками годинників, які показують відповідно час, покладіть ліву руку на 9 або 10 і праву на 2 або 3. Виберіть із цих положень те, яке буде для Вас більш зручним з врахуванням ширини плечей та діаметру кермового колеса.

Керуючи автомобілем, укомплектованим подушкою безпеки, котра знаходиться в кермовому колесі, майте на увазі, що у випадку зіткнення і розкриття подушки, рука, розміщена у верхній частині керма, може бути відкинута назад і вдарити Вас по обличчю, завдавши при цьому травми.

Намагайтеся тримати кермо таким чином, щоб Ваші руки не ковзали по кермовому колесі, а тримали його міцно.

«Швидкий поворот керма» («Hand over hand»)

Цей прийом застосовується у випадках, коли виникає необхідність в різкій зміні напрямку авто, наприклад на ковзкій дорозі за виникнення несподіваної небезпеки, а також при розвороті.

Повертайте кермо до тих пір, поки одна рука не виявиться зверху. Потім іншою рукою перехоплюйте кермове колесо таким чином, що інша рука опиняється зверху, і продовжуйте повертати його в потрібному напрямку. За необхідності така зміна положення рук може бути відтворена декілька разів.

Ніколи не допускайте, щоб кермо ковзало в ваших руках. Для цього тримайте його міцно, але без сильного напруження.

5.7 ПРИСКОРЕННЯ

Для того щоб автомобіль рухався плавно, а також щоб заощадити паливе, натискуйте педаль газу поступово, до тих пір, поки Ваш транспортний засіб не набере необхідної швидкості.

В автомобілях з автоматичною коробкою, зміна передач відбувається автоматично.

В автомобілях, обладнаних механічною коробкою передач при збільшенні швидкості Вам необхідно буде відпустити педаль газу під час натискання лівою ногою педаль зчеплення для переходу на підвищену передачу. Після зміни передачі відновіть натиск на педаль газу.

Для того щоб вести авто з точністю, натискуйте педаль газу плавно.

5.8 НЕЙТРАЛЬНЕ ПОЛОЖЕННЯ

Під час гальмування в надзвичайних ситуаціях, або на ковзкій дорозі перемикайте коробку передач в нейтральне положення. Завдяки цьому мотор автомобіля не буде приводити в рух колеса, і це сприятиме тому, що Ви зможете зупинитися, подолавши менший гальмівний шлях.

5.9 ПЕРЕМИКАННЯ ПЕРЕДАЧ

В автомобілях з автоматичною коробкою передач Ви можете змінювати передачі за своїм бажанням. Для переходу на вищу передачу варто легко натиснути на педаль газу.

Для переходу на нижчу передачу під час обгону, або для швидкого виїзду з небезпечної ситуації сильно притисніть педаль газу до підлоги.

Для зменшення швидкості під час руху з горбистого спуску перемкніться на нижчу передачу важелем передач. Не забудьте це зробити на горі спуску.

5.10 РУХ НА МАЛІЙ ШВИДКОСТІ

Як би дивним це не виглядало б, але рух на малій швидкості є для водія-початківця значно складнішим завданням, ніж рух на високих швидкостях. Однак ця навичка необхідна для паркування авто, під час різких поворотів та руху заднім ходом, а також в дорожніх заторах.

Маневри на малій швидкості

Якщо Ваше авто обладнане автоматичною коробкою перемикання передач, для того, щоб рухатися на малій швидкістю, поставте ногу на педаль гальма, не тиснучи на газ, а тягова сила двигуна рухатиме авто по інерції. При необхідності регулюйте швидкість руху за допомогою педалі гальма.

Для руху на дуже малій швидкості автомобіля з механічною коробкою передач контролюйте швидкість руху в основному з допомогою педалі зчеплення. Досягніть необхідної швидкості руху, тиснучи на педаль газу, а потім підтримуйте її, відпускаючи або натискаючи на педаль зчеплення.

Ця навичка напрацьовується в результаті тренувань.

Якщо авто рухається під ухилом, швидкість руху необхідно контролювати з допомогою педалі гальма.

Рух заднім ходом

Ви можливо гадаєте, що вміння рухатися заднім ходом не є важливим компонентом керування автомобілем. Підтвердженням цьому є достатньо велика кількість дорожньо-транспортних пригод, причиною яких стало невміння здійснювати даний маневр.

Пам'ятайте головне правило:

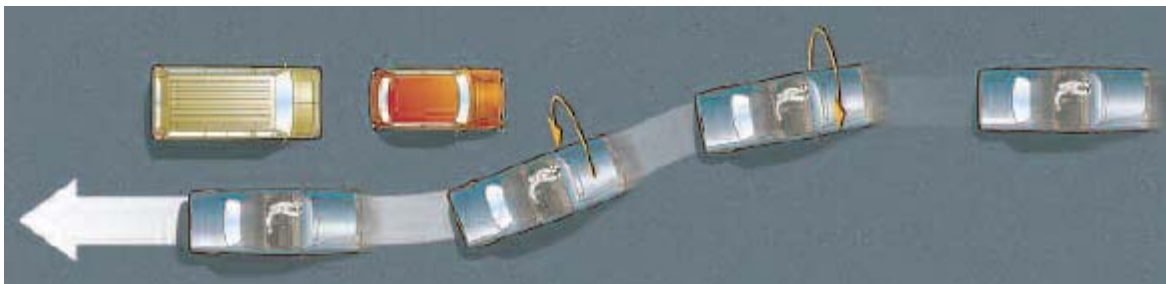
Ніколи не здійснюйте рух заднім ходом, не оцінивши обстановку позаду.

Майте на увазі, що діти, велосипедисти й невеликі причеми в цьому випадку можуть бути не помітні.

Почніть відпрацьовувати цей маневр на відкритій та вільній ділянці дороги при прямому положенні передніх коліс автомобіля.

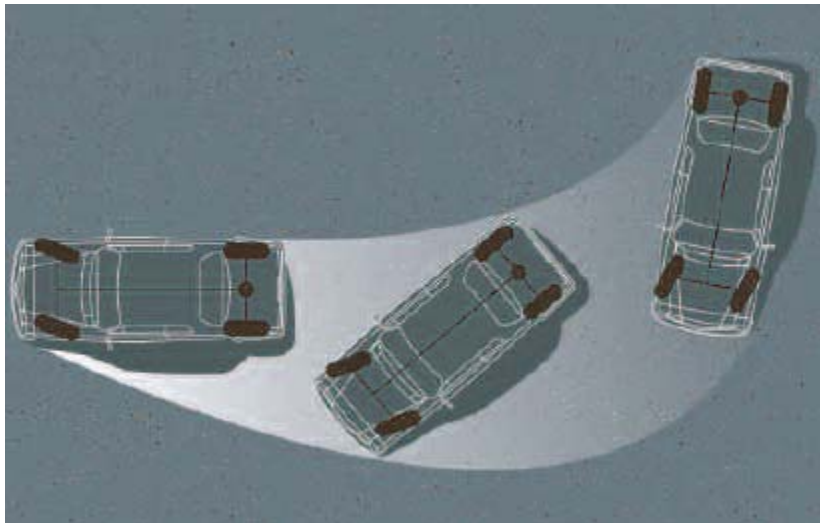
1. Перебуваючи в нормальному положенні, намагайтеся перенести центр ваги Вашого тіла на праве стегно.
2. Для того, щоб Ваше тіло могло знаходитися в такому положенні, обіпріться правою рукою на підлокітник або спинку правого переднього пасажирського крісла.
3. Тримайте кермо у верхній точці (що відповідає положенню стрілки годинника «12»).
4. Почніть повільний рух назад. Якщо авто почне ухилятися в правий чи лівий бік, це значить, що передні колеса автомобіля не знаходяться в прямому положенні.

Якщо передню частину Вашого авто хилить в лівий бік, поверніть кермо вліво, якщо ж перед автомобіля ухиляється в правий бік, вирівняйте його плавним поворотом керма вправо.

5. Переконавшись в тому, що авто рухається по прямій лінії, слідкуйте за тим, щоб Ваша рука тримала кермо у верхній точці (положенні «12 годин»).
6. Уважно дивіться у заднє скло і слідкуйте за тим, щоб авто рухалося у вибраному Вами напрямку.
7. Рухайтесь повільно. Дивіться і керуйте авто у вибраному напрямку.
8. Рухаючись назад, Ви помітите, що автомобіль при повороті керма зміщується в бік значно сильніше, ніж під час руху вперед. В зв'язку з цим будьте максимально обережними, оскільки саме з цієї причини відбувається чимало аварій.

Техніка керування при русі заднім ходом

1. Перенісши вагу тіла на праве стегно, повертайте кермо двома руками методом перехоплення керма. Цей метод дає Вам добрий контроль керування, але обмежує у зручності бачити заднє скло.
2. Притримуйте кермо долонею. Ця техніка застосовується більш досвідченими водіями. Покладіть ліву руку на верхню точку кермового колеса. При цьому розпряміть долоню таким чином, щоб кисть руки не охоплювала кермо, а тиснула на обід керма. Акуратно повертайте кермо таким чином, щоб Ваша рука не ковзала, а знаходилася на тому ж місці ободу керма.

UKRAINIAN CANADIAN CONGRESS
Saskatchewan Provincial Council

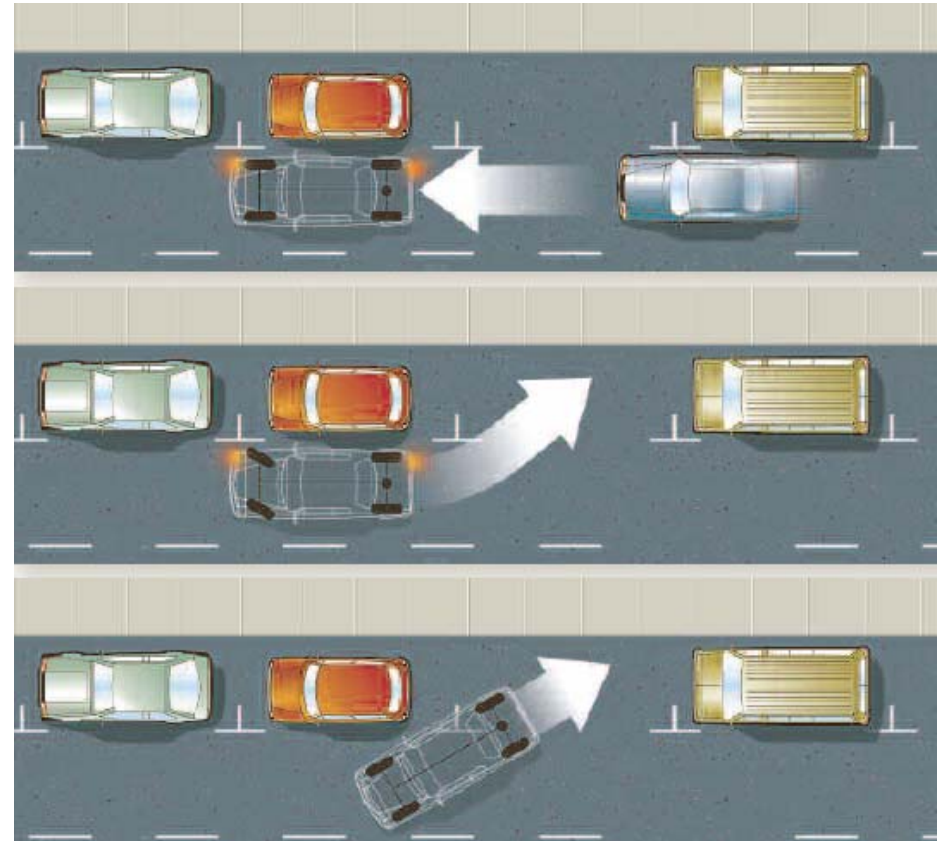
6. Досконалість водіння

6.1 ПАРКУВАННЯ АВТОМОБІЛЯ

Паралельне паркування

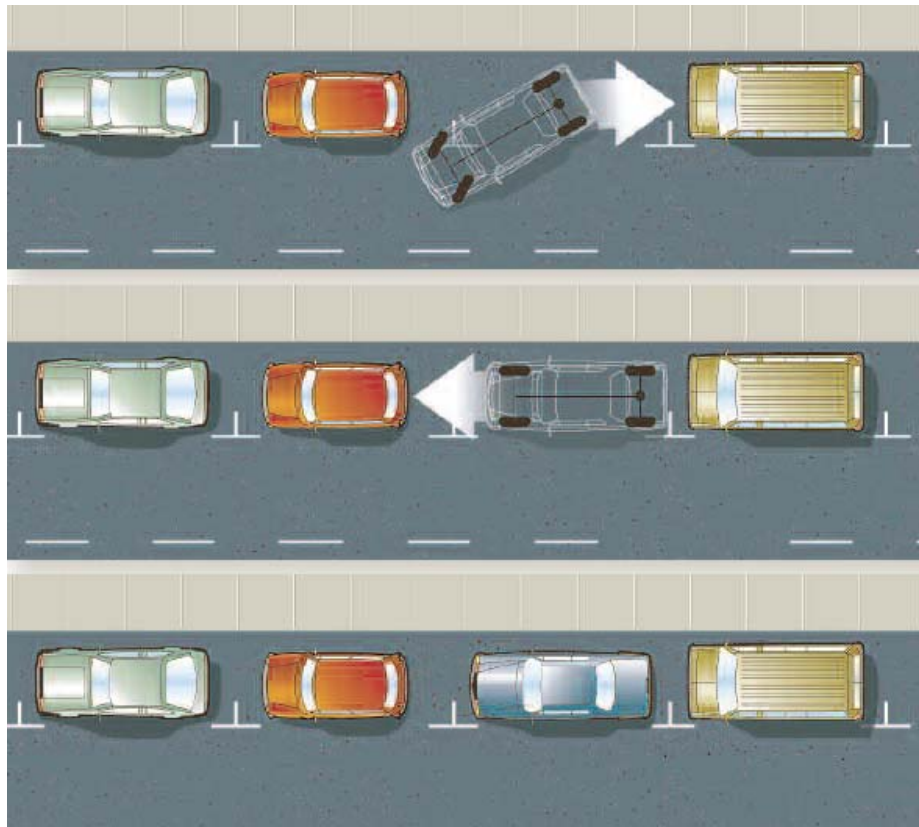
Для того, щоб припаркувати авто, в першу чергу визначте місце, яке для цього підходить. Якщо Вам складно визначити на око, зупиніться і уважно огляньте місце. Переконайтеся, що довжина вільного простору хоча б на 2 метри перевищує довжину Вашого авто. Увімкніть сигнал, даючи зрозуміти водіям інших транспортних засобів про Ваш намір.

1. Поставте Ваше авто поряд з автомобілем, який при паркуванні буде знаходитися попереду, на відстані біля 50 см. При цьому задній бампер Вашого авто має знаходитися на одній лінії з бампером цього транспортного засобу. Перемкніть коробку передач на положення «задній хід», переконайтеся в тому, що на Вашому шляху немає жодних перешкод і приготуйтеся до руху назад.
2. Починайте повільний рух назад, відразу повертаючи кермо в напрямку до бордюру під кутом 45 градусів. Не забувайте контролювати проїжджу частину, маючи на увазі, що передня частина Вашого авто може виявитися на шляху транспортного засобу, що рухається по ній.

3. Продовжуйте повільно рухатися назад і плавно вирівнюйте колеса авто.
4. Коли бампер авто займе правильну позицію, продовжуйте плавний рух назад, повертаючи колеса у рівне положення відносно бордюру тротуару.
5. При потребі увімкніть першу передачу і повільно рухайтесь вперед, щоб вирівняти положення Вашого авто.

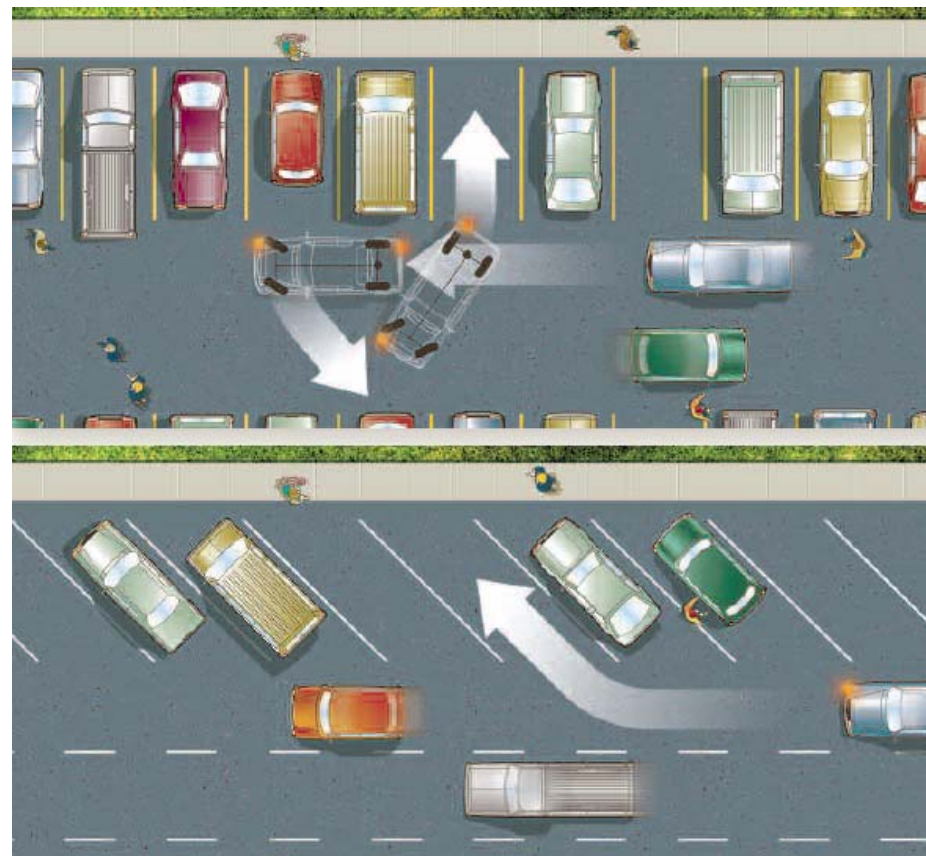
Це лише один із можливих варіантів паралельного паркування.

Кутове паркування

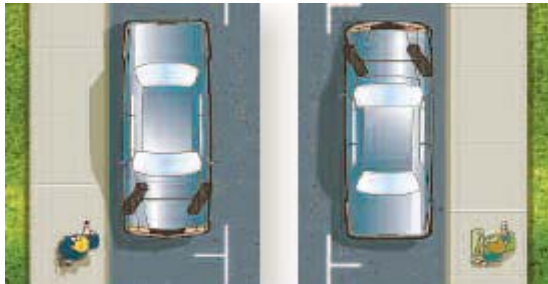
В місцях, де паркування можна здійснювати під кутом до 90 градусів відносно тротуару (таким, як правило, є більшість призначених для паркування місць), заїжджайте на вільну ділянку заднім ходом, за винятком тих місць, де це забороняється. Заїжджати на вільне місце необхідно акуратно, необхідно уважно дивитися в бокові та задні вікна. Важливим є те, що при виїзді з місця паркування Ви зможете чудово бачити ситуацію довкола.

Деякі місця для паркування розміщені під кутом біля 60 градусів. Це, як правило, буває на вузьких дорогах в населених пунктах. Крім цього, наявність таких місць для паркування характерна для доріг з одностороннім рухом. В таких місцях не прийнято здійснювати паркування заднім ходом.

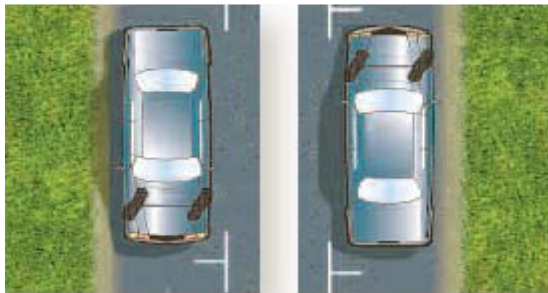
Паркування в місцях з нахилом

Паркування авто в місцях з ухилом має здійснюватися таким чином, щоб передні колеса авто були повернуті в бік бордюру тротуару і у випадку випадкового руху автомобіля вперлися б в нього. Якщо ж бордюр відсутній, авто має скотитися за узбіччя, що в будь якому разі краще, ніж якщо воно виявиться на шляху в інших транспортних засобів.

**Похила вниз
з бордюром**

**Похила вгору
з бордюром**

**Похила вниз
без бордюру**

**Похила вгору
без бордюру**

6.2 РОЗВОРОТ НА 180 ГРАДУСІВ (U-turns)

Це маневр, здійснюючи який Ви направляєте Ваше авто в напрямку, прямо протилежному тому, в якому Ви рухалися. Перед тим, як здійснити такий розворот, Ви маєте переконатися, що:

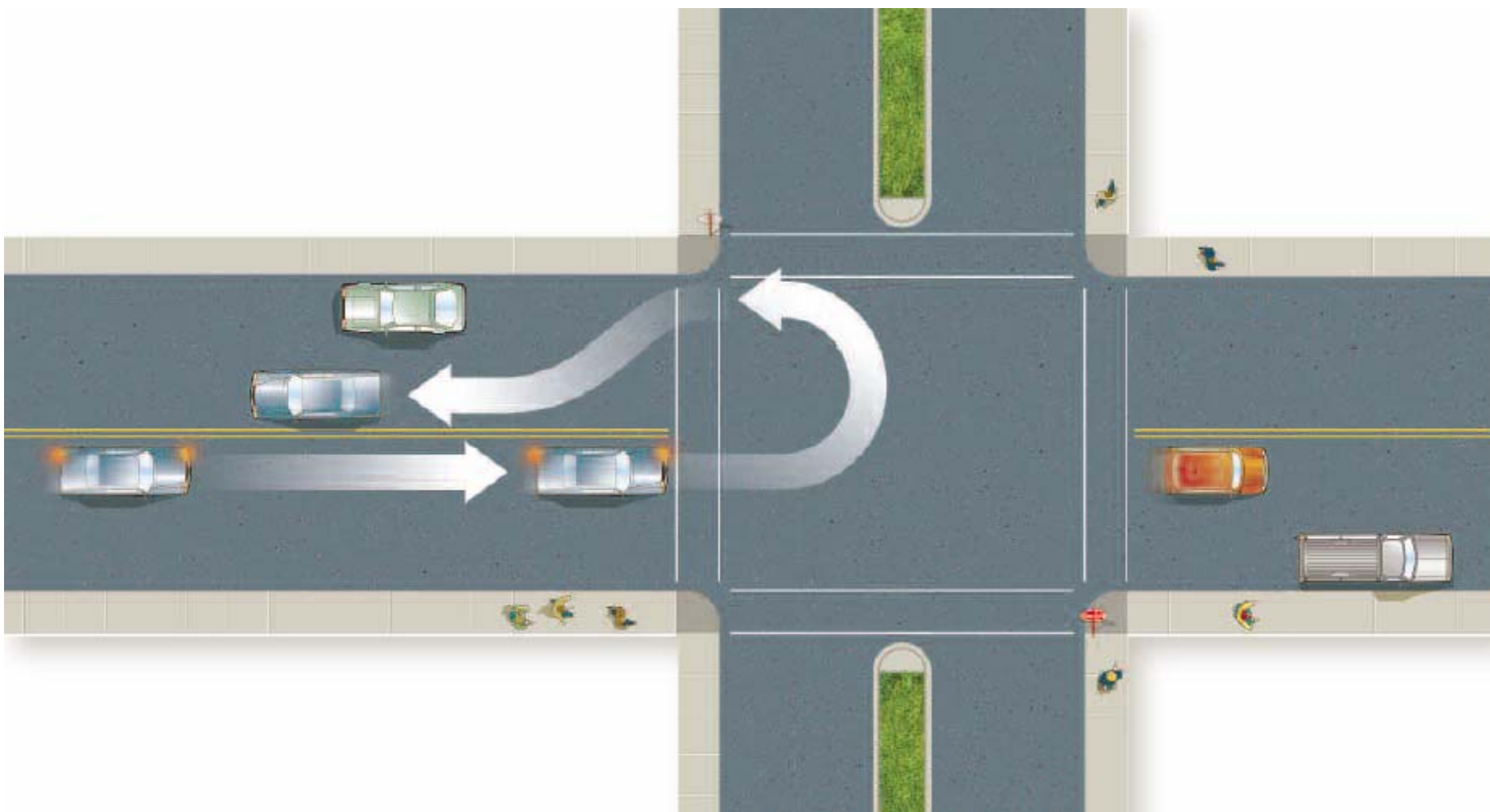
- розворот не заборонений дорожніми знаками чи дорожньою розміткою;
- що відстань до транспорту, який перебуває на зустрічній смузі руху дозволяє Вам здійснити цей маневр, не перешкоджаючи транспорту, що по ній рухається;
- що Ви маєте достатньо простору для здійснення маневру.

Процедура розвороту здійснюється таким чином:

1. Переконайтеся в тому, що розворот не заборонений і що дорога є вільною.
2. Увімкніть сигнал повороту, і скеруйте авто так, як під час повороту наліво.
3. Починайте повільний рух із поворотом керма вліво до упору (використовуйте прийом перехвату руки).
4. Коли колеса авто знаходяться в упорному положенні, плавно підвищуйте швидкість руху.
5. Під час здійснення маневру не забувайте слідкувати за тим, щоб дорога з двох боків залишалась вільною.
6. Поступово повертайте кермо у вихідне положення (прийом перехвату руки).
7. Вирівняйте передні колеса.
8. Продовжуйте рух.

Розворот на регульованих світлофором перехрестях заборонено, за винятком ситуацій коли існує дозволяючий знак.

При здійсненні розвороту всі Ваші зусилля мають бути направлені на те, щоб кероване Вами авто виявилось якомога ближче до лівого боку протилежної смуги.

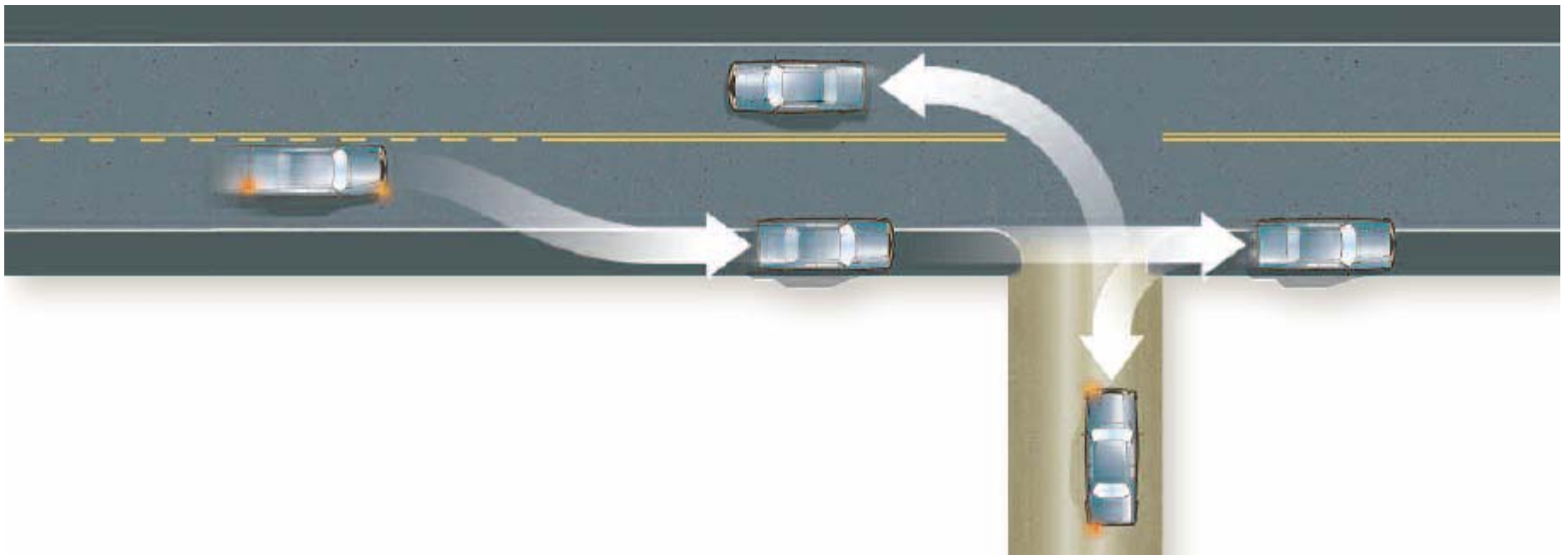
Розворот в 2 прийоми

Перед тим як здійснити розворот в 2 прийоми переконайтеся в тому, що дорожня обстановка на зустрічній смузі руху дозволить Вам здійснити маневр, не створюючи аварійної ситуації. Наприклад на швидкості 60 км/год Вам необхідно мати вільну від транспорту відстань у щонайменше 20 секунд, на швидкості 100 км/год у 40 секунд.

1. Увімкніть сигнал правого повороту, подивіться через плече, займіть місце у правій смузі і зменште швидкість.

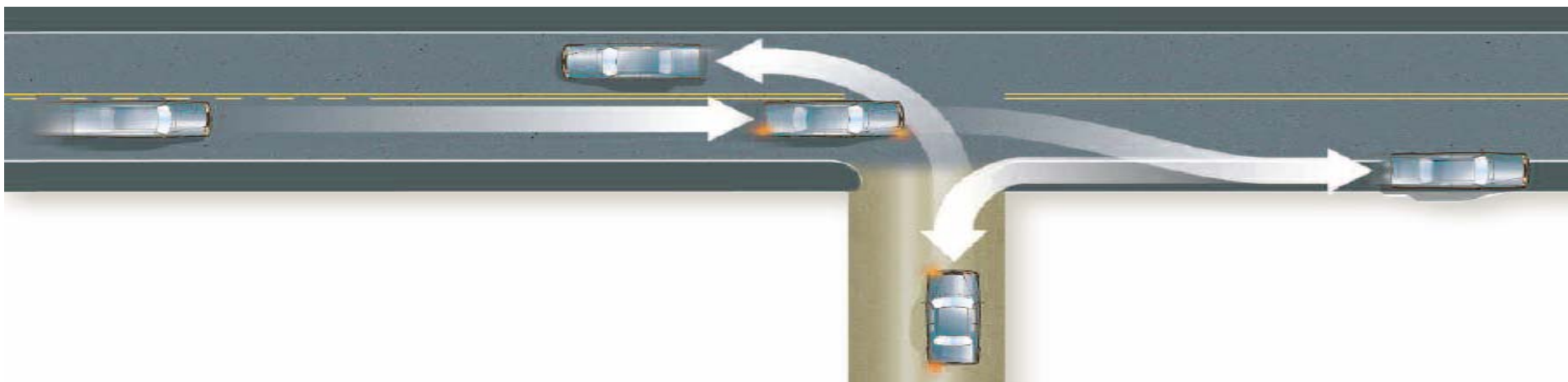
2. Скасуйте сигнал повороту, минайте перехрестя і зупиніться якомога ближче до правого боку.

Ви так само можете проїхати перехрестя, а потім прийняти вправо та зупинити авто. Вибирайте той метод, який краще відповідає наявній ситуації транспортного руху.

3. Перевірте дорожню ситуацію.
4. Починайте повільно рухатися назад, повертаючи кермо вправо. Намагайтеся робити це таким чином, щоб передня частина Вашого авто не утруднювала рух на дорозі, яку Ви покидаєте. Потім вирівняйте авто і зупиніться.
5. Увімкніть сигнал лівого повороту, перевірте дорожню ситуацію і проїжджайте, повертаючи на ліву смугу.

6.3 РУХ ПО АВТОМАГІСТРАЛІ

Круїз-контроль

Під час тривалого руху по автомагістралі Ви можете використати функцію «круїз контроль». Дана функція (якщо така наявна) забезпечує дотримання встановленої швидкості автомобіля. Це полегшить Вам водіння авто по відкритій магістралі і заощадить паливе. Однак не завжди і не скрізь використання цієї функції є доцільним. В межах міста, на ковзкій дорозі, на дорозі з обмеженою видимістю доцільно утриматися від використання даної функції

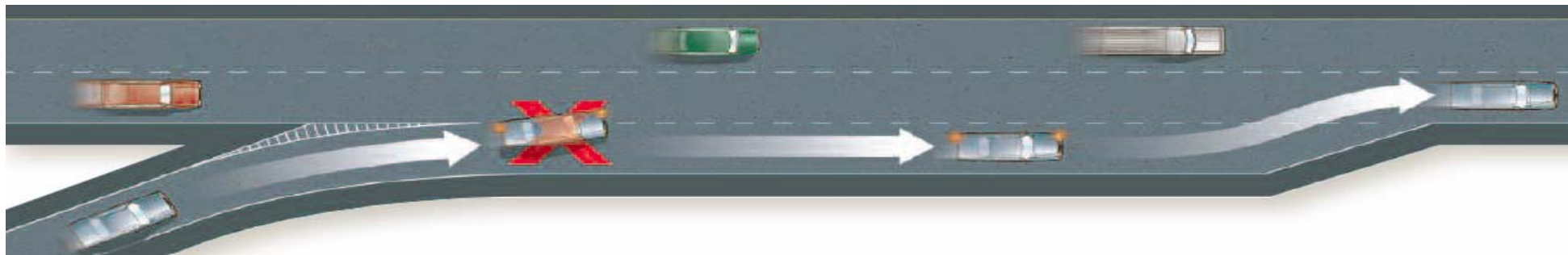
Автомагістралі з обмеженим доступом

Швидкісні автомагістралі з декількома смугами руху звичайно закриті для пішоходів та велосипедистів. Слід мати на увазі, що такі дороги як Trans-Canada Highway, Regina's Ring Road і Saskatoon's Circle Drive є автомагістралями.

Головним під час виїзду на автомагістраль є збільшення швидкості на смугі прискорення, що дозволить Вашому авто розвинути швидкість, яка відповідає швидкості руху на трасі інших транспортних засобів.

Обов'язково сплануйте Ваш виїзд на автомагістраль.

1. Уважно огляньте трасу, на яку плануєте виїхати, і оцініть дорожню ситуацію на ній.
2. Виїхавши на смугу прискорення, постарайтеся розвинути таку швидкість, яка дозволить Вам органічно влитися в рух по автомагістралі.
3. Продовжуйте пильнувати те місце, де Ви збираєтеся влитися у загальний рух.
4. Увімкніть сигнал повороту, ще раз подивіться через плече і, продовжуючи набирати швидкість, вливайтесь в загальний рух смуги, на яку виїжджаєте. **Пам'ятайте, що перевлаштування на смугу руху зі швидкістю, яка менша за рекомендовану на даній дорозі, дуже небезпечно.**

Виїзд на автомагістраль

Рух по автомагістралі

Намагайтеся рухатися по автомагістралі таким чином, щоб не створювати перешкод іншим транспортним засобам, що виїжджають на автомагістраль.

Якщо дорога складається з 3 смуг руху, намагайтеся займати праву чи центральну смугу. **Ліва смуга призначена для обгону, або для швидшого транспорту під час навантаженого дорожнього руху.**

Постійно слідкуйте за дорогою. Це стосується як «12-секундної зони», так і великої ділянки дороги, яку Вам потрібно подолати. Не забувайте дотримуватися «трисекундної» дистанції з автомобілем, котрий рухається попереду. Крім цього, намагайтеся, щоб у Вас залишалися вільними як мінімум 2 «ніші».

Виїзд з автомагістралі

Покидаючи автомагістраль, в першу чергу ввімкніть сигнал повороту наліво. Потім плавно перевлаштуйтеся на смугу, призначену для зниження швидкості. В жодному разі не знижуйте швидкість, не перевлаштувавшись на цю смугу. Вважайте на те, що деякі смуги для зниження швидкості коротші за інші.

Якщо Ви проїхали виїзд (EXIT)

Якщо Ви з якоїсь причини проїхали виїзд з автомагістралі, в жодному разі не зупиняйтеся і не намагайтеся рухатися назад. Їдьте до наступного переїзду і поверніться до потрібного виїзду з магістралі.

Якщо під час руху Ви зауважили якісь несправності автомобіля уважно подивіться у дзеркала, увімкніть сигнал правого повороту і прийміть вправо наскільки це можливо. Після цього зменште швидкість руху, увімкніть аварійні сигнали і зупиніться якмога правіше на узбіччі дороги.

Ніколи не зупиняйтесь на проїжджій частині автомагістралі. Не чекайте на повну зупинку автомобіля посеред проїжджої частини. При першій наявності небезпеки з'їдьте на узбіччя, щоб не ускладнювати рух інших транспортних засобів і не створювати аварійну ситуацію. **Якщо це можливо, не залишайте Ваш автомобіль. Якщо Вам доведеться перетинати автомагістраль пішки, будьте дуже обережні.** Обов'язково увімкніть аварійні сигнали, щоб повідомити іншим учасникам руху про те, що Ви опинились у надзвичайній ситуації. Будьте дуже обережні під час виходу із автомобіля. При необхідності виходьте через двері, розташовані з протилежного боку то того, на якому відбувається рух.

6.4 ОБГІН

Визначення часу, необхідного для безпечного здійснення обгону

Перед тим, як здійснити даний маневр, необхідно в першу чергу оцінити ступінь його складності і час, необхідний для його виконання. Обгін може зайняти від 10 до 40 секунд, залежно від технічних можливостей Вашого автомобіля, Вашої майстерності і швидкості руху автомобіля, який Ви плануєте обігнати. Для виконання обгону, необхідно вибрати прямий відрізок дороги з як можна меншою інтенсивністю руху.

В першу чергу **визначте час, необхідний для обгону.** Для цього потрібно:

1. Слідувати за автомобілем, що рухається попереду Вас, зі швидкістю, аналогічною швидкості його руху, не забувайте при цьому дотримуватися безпечної 3-секундної дистанції. Запам'ятайте, з якою швидкістю рухається транспортний засіб, який Ви обганяєте.
2. Уважно огляньте відрізок дороги, який Вам потрібно буде подолати протягом найближчих 40 секунд. Переконайтесь в тому, що попереду немає зустрічного транспорту, перехресть, або суцільної розділяючої лінії.
3. Починайте рахувати секунди (один-і-два-і-три...) і при цьому збільшуйте швидкість руху.
4. Увімкніть сигнал лівого повороту і плавно переміщайтесь на ліву смугу руху, переконавшись у тому, що вона вільна.

5. Рухайтесь по лівій смузі то тих пір, поки автомобіль, який Ви обганяєте, не буде видно у, розташованому в салоні, дзеркалі заднього виду.

Не зменшуючи швидкість, повертайтеся на свою смугу, увімкнувши при цьому сигнал правого повороту. Здійснюючи цей маневр, **ні в якому разі не зменшуйте швидкість руху.**

6. Продовжуйте підрахунок секунд до остаточного завершення маневру. Завершеним маневр можна вважати тоді, коли заднє ліве колесо Вашого автомобіля перетне лінію смуги руху, на яку Ви перевлаштовуєтеся.

7. Заверште відлік секунд і запам'ятайте результат Ваших підрахунків.

Мінімальний запас часу, необхідний для безпечного завершення маневру обгону, складає 5 секунд. Наприклад, якщо для виконання обгону Вам необхідно 15 секунд, додайте ще 5 секунд на випадок можливої помилки у Ваших підрахунках. У такому випадку у Вас з'явиться запас часу, якщо на зустрічній смузі з'явиться автомобіль, який рухатиметься із вищою, ніж Ви сподівалися, швидкістю.

Час, необхідний для безпечного здійснення обгону.

Таким чином **час, необхідний для здійснення обгону + мінімальний запас часу, = час, необхідний для безпечного здійснення обгону.**

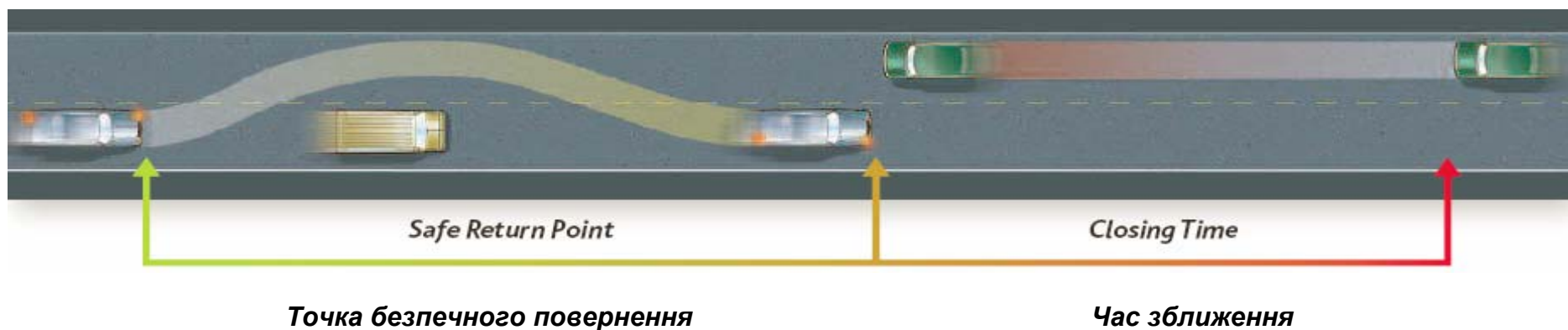
У даному випадку час, необхідний для безпечного здійснення обгону, складає 20 секунд.

Визначення часу зближення із зустрічним автомобілем

Аналогічним чином можна підрахувати час між Вашим і зустрічним транспортним засобом.

Для цього:

1. Підготуйтеся до здійснення обгону, зайнявши позицію за автомобілем, що рухається попереду Вас, і дотримуйтесь необхідної дистанції.
2. Визначте приблизну точку Вашого повернення на вихідну смугу із зустрічної смуги при умові, якби Ви обганяли автомобіль, що рухається попереду („точка безпечного повернення”).
3. Коли в полі зору з'явиться зустрічний автомобіль, починайте рахувати секунди. Зафіксуйте результат підрахунків у момент, коли зустрічний автомобіль зрівняється з Вашою умовною точкою повернення. Це і буде розрахунок часу зближення.

Оцінка небезпеки/безпеки обгону

Коли Ви відчуєте впевненість у тому, як визначати час, необхідний для завершення обгону, спробуйте визначити ступінь небезпеки або безпеки здійснення обгону. Робіть це, не виїжджаючи на зустрічну смугу, до тих пір, поки не переконаєтесь у тому, що навчилися із стовідсотковою точністю визначати ступінь безпеки.

Лише після того, Ви можете здійснювати обгін по зустрічній смузі руху.

Пам'ятайте:

1. Завжди додайте **щонайменше 5 секунд** до визначеного Вами загального часу обгону і ні за яких умов **не відмовляйтеся** від цієї звички.
2. Коли Ви оволодієте навичками техніки обгону, розширте поле ситуацій під час цього маневру. Навчіться визначати час обгону при різних швидкостях, на різних дорожніх покриттях за різних погодних умов, обганяючи трактори або вантажники з причепами. Час, необхідний для здійснення обгону, буде іншим.
3. Вся ділянка дороги, необхідна для виконання обгону, повинна бути у полі Вашого зору.
4. Швидкість транспортного засобу, який Ви обганяєте, впливає на час, необхідний для здійснення обгону.

Якщо Вас обганяють

1. Ні в якому разі не збільшуйте швидкість руху.
2. Якщо Ви помітили, що водій автомобіля, який здійснює обгін, помилився у своїх підрахунках і не встигає завершити обгін, зменште швидкість і дайте йому можливість повернутися у свою смугу.
3. Якщо Вас обганяє великий автомобіль, Вас можуть вивести із рівноваги повітряні хвилі. Зберігайте спокій і продовжуйте рухатися у вибраному раніше напрямку.

6.5 РУХ ПО КРИВІЙ

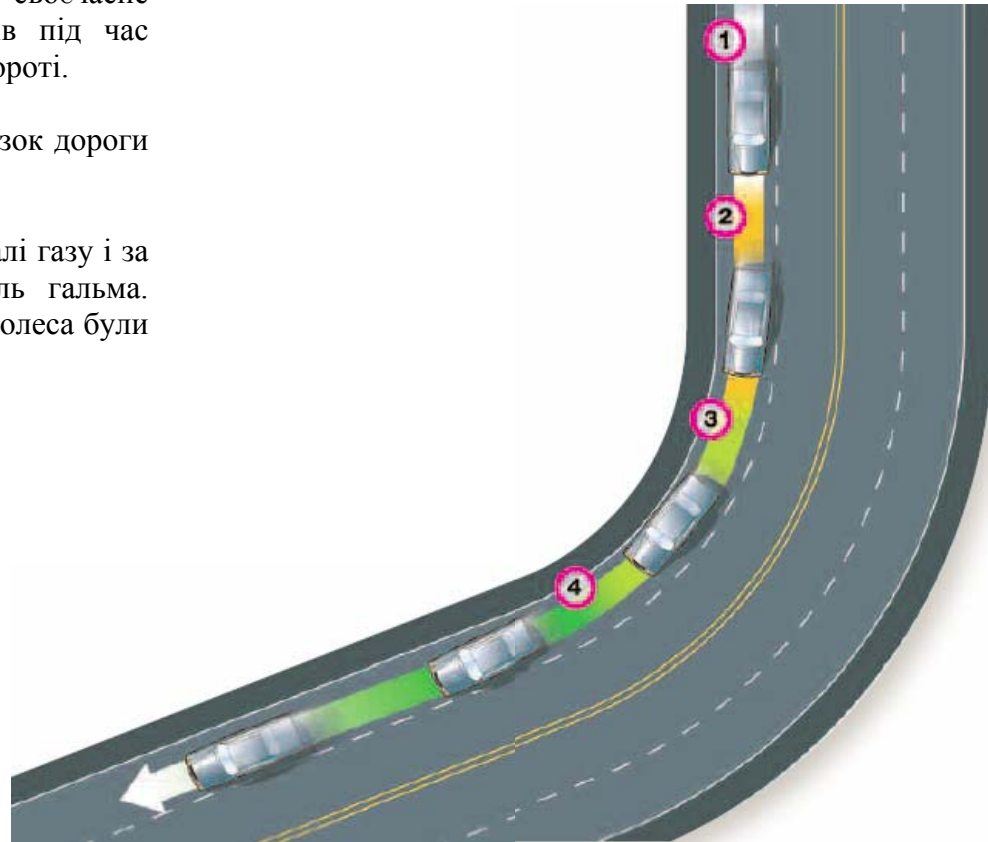
Техніка руху по округлому відрізку дороги мало чим відрізняється від техніки руху по прямій дорозі. Єдина відмінність полягає у тому, що рухаючись по округлому відрізку дороги, Ваш автомобіль намагається рухатися прямо, а Ваше завдання буде полягати в тому, щоб за допомогою кермового управління змусити його рухатися таким чином, щоб не залишити свою смугу руху. Якщо Ви будете перевищувати швидкість, у цій боротьбі переможе автомобіль, і в цьому випадку Ви ризикуєте опинитися за межами дороги. Аналогічний ризик присутній також на слизькій дорозі.

Головним правилом при русі по кривій лінії є своєчасне гальмування, що дозволить уникнути інцидентів під час плавного округлення дороги або при її різкому повороті.

Для того, щоб нормально подолати округлий відрізок дороги або різкий поворот, зробіть наступне:

1. **Зменште швидкість.** Приберіть ногу з педаль газу і за необхідності плавно натискайте на педаль гальма. Дуже важливим є те, щоб при гальмуванні колеса були направлені **рівно**.

2. Якщо Ваш автомобіль обладнаний механічною коробкою перемикачів, перейдіть на нижчу передачу.
3. Легко натискайте на педаль газу для підтримання швидкості доки не наблизитесь до середини кривої повороту.
4. Досягнувши середини кривої повороту, вирівняйте колеса і натисніть на педаль газу, виїжджаючи на пряму.

6.6 РУХ ПО ГІРСЬКИХ ДОРОГАХ

Рухаючись по гірській дорозі, Ви швидше за все зіткнетеся із проблемою, яка буде полягати у наявності великої кількості ділянок з обмеженою видимістю. Тому рух по гірських дорогах вимагає зосередженості і концентрації уваги. Виберіть таку швидкість, рухаючись з якою, Ви могли б бачити ділянку дороги у 12 секунд. Спускаючись по гірській дорозі вниз, часом інерція автомобіля рухає його швидше, ніж Ви того бажаєте. Тому намагайтесь контролювати швидкість руху за допомогою педалі гальм, яку рекомендується натискати плавно і притримувати в оптимальному положенні протягом всього спуску.

6.7 ПОЛЬОВІ, ПРИМІСЬКІ ТА ІНШІ ДОРОГИ

У провінції Саскачеван є велика мережа доріг, яка з'єднує основні автомагістралі.

Рух цими дорогами передбачає досить велику кількість небезпек – більше, ніж автомагістралі. На цих дорогах частіше зустрічаються ділянки з обмеженою видимістю, Відсутні узбіччя дороги. Багато Т-подібних перехресть, що означає закінчення дороги, досить часто з мінімальним попередженням.

Обмеження швидкості на таких дорогах повинно серйозно розглядатися як **максимально можлива** швидкість, перевищення якої небезпечно для Вашого життя та життя інших людей. Гравійне покриття також створює певні проблеми. Коли гравійне покриття досить глибоке, це може створити проблеми, пов'язані з керуванням. Часом гравійне покриття майже відсутнє і Ви, по суті, їдете по ґрунтовій

дорозі, що може бути дуже слизькою під час дощу. Або коли сухо, транспорт, який рухається назустріч, може підняти хмари пилу, що теж створює небезпеку.

Крім того, певну небезпеку на таких дорогах можуть представляти перетинання із залізничними коліями, а також великогабаритна сільськогосподарська техніка, яка повільно рухається.

Техніка керування автомобілем на дорогах з гравійним покриттям

Завжди намагайтесь рухатися із швидкістю, яка є найбільш безпечною за даних умов. Це означає їхати повільно. Залишаючи автомагістраль, зменшуйте швидкість руху і уважно слідкуйте за дорогою.

При різкому повороті на дорозі з гравійним покриттям Ваш автомобіль може занести. Будьте готові до цього, повертайте колеса плавно і не багато, щоб не втратити контроль над автомобілем.

Намагайтесь триматися подалі від клубів пилу, які підіймає зустрічний транспорт.

Не забувайте вмикати фари, щоб водіям автомобілів, які рухаються назустріч, було видно Ваш автомобіль здалеку.

Якщо Вам назустріч рухається вантажний автомобіль або сільськогосподарська техніка, зменште швидкість руху і прийміть вправо, або навіть, при необхідності, зупиніться.

6.8 УПРАВЛІННЯ АВТОМОБІЛЕМ У ЗИМОВИЙ ЧАС

Клімат провінції Саскачеван такий, що цілком можливо що 5 місяців на рік Вам прийдеться управляти автомобілем в умовах зимового сезону. Період найбільшої кількості ДТП випадає на листопад-березень.

Пов'язано це з тим, що ожеледиця, сніг та дощ значно зменшують зчеплення коліс з покриттям дороги. Крім того, перешкодами для нормального управління автомобілем є також вітри, снігова мля і низька температура повітря. Замерзання вікон ускладнює видимість.

Не дивно, що причиною переважної більшості аварій у зимовий час є невідповідність водія до несприятливих умов.

Підготовка автомобіля до зимового сезону

Зимові умови вимагають відповідної підготовки транспортного засобу.

В першу чергу перевірте справність системи опалювання автомобіля, а також склообігрівача.

Не забудьте додати в радіатор антифриз. Окрім того, варто було б мати такі речі як:

- зимові або загально-сезонні покришки коліс;
- обігрівач двигуна;
- покриття акумуляторної батареї з електричним підігрівом;
- щітку та скребок для снігу;
- антифриз для пального;
- невелику лопатку для очищення снігу;
- підколісні мати проти буксування коліс;
- кабель для зарядки акумулятора;

Якщо Ви плануєте подорож за місто, необхідно мати:

- додатковий комплект теплого одягу;
- свічки та сірники;
- буксирний трос;
- запас поживних продуктів (ізом, горіхи, цукерки); та
- спальний мішок.

Бачити і бути побаченим

Якщо Ви не можете бачити дорогу через вікна автомобіля, Ви не маєте права починати рух. Ви повинні переконатися у тому, що всі фари і сигнальні вогні Вашого автомобіля справні.

Перед тим, як почати рух, Ви повинні:

- очистити сніг з Вашого автомобіля;
- ретельно очистити сніг і лід з лобового, заднього і бокового скла;
- перевірити справність склообігрівача;
- очистити від снігу і льоду фари, габаритні та інші сигнальні вогні;
- переконатися у тому, що ніякі сторонні предмети (серветки, книги, окуляри і т.д.) не закривають отвору склообігрівача;
- починати рух тільки із увімкненими фарами.

Це стосується навіть денного часу, оскільки снігопад може значно знизити видимість.

Рух по слизькій дорозі

Слизька дорога у зимових умовах вимагає іншої техніки керування автомобілем ніж у літній час. Загальним правилом руху по слизькій дорозі є **низька швидкість**.

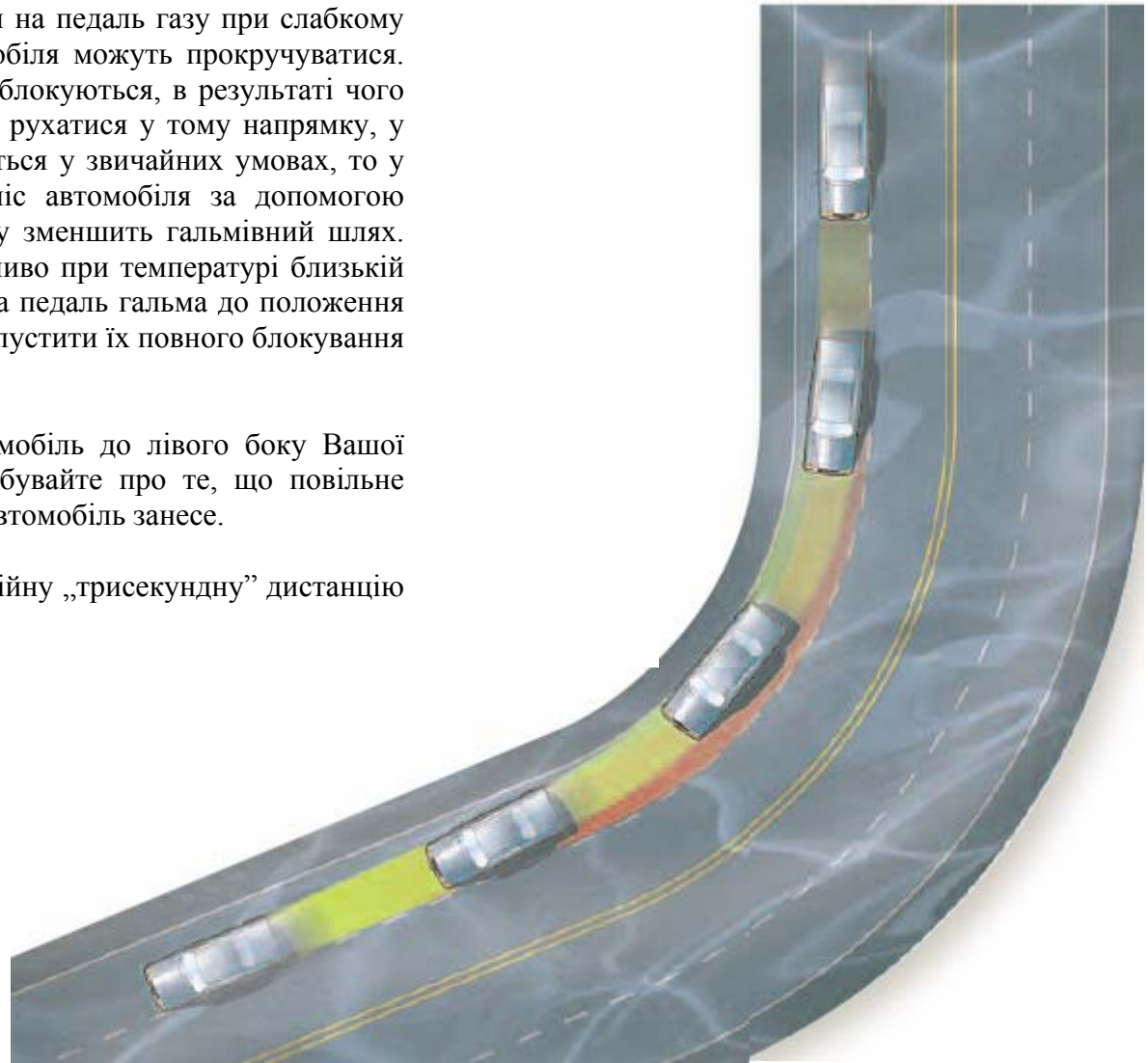
Сила зчеплення коліс із поверхнею дороги змінюється залежно від температури повітря. Якщо при температурі від -2 до -22 градусів сила зчеплення практично однакова, то при більш теплій температурі повітря дорога стає більш слизькою. Управління автомобілем у зимовий час вимагає більшої майстерності водія, ніж за літніх умов. Це означає, що педалі газу та гальм натискаються в обох випадках плавно. Категорично виключається різкий поворот керма.

Якщо Ви різко збільшуєте швидкість руху натиском на педаль газу при слабкому зчепленні коліс з поверхнею дороги, колеса автомобіля можуть прокручуватися. Якщо Ви дуже сильно натиснете на гальма, колеса блокуються, в результаті чого автомобіль не реагуватиме на поворот керма і буде рухатися у тому напрямку, у якому рухався до того. Якщо гальмування відбувається у звичайних умовах, то у більшості випадків блокування всіх чотирьох коліс автомобіля за допомогою натиснення на педаль гальма до упору до мінімуму зменшить гальмівний шлях. Але якщо гальмування відбувається на льоду, особливо при температурі близькій до температури замерзання, Вам краще натиснути на педаль гальма до положення перед тим, як колеса будуть заблоковані, тобто не допустити їх повного блокування (див. „гальмування на межі блокування коліс”).

При повороті дороги, намагайтеся направити автомобіль до лівого боку Вашої смуги перед початком повороту. Крім того, не забувайте про те, що повільне входження в поворот зменшує шанси того, що Ваш автомобіль занесе.

Намагайтесь також дотримуватися більш ніж традиційну „трисекундну” дистанцію з автомобілями попереду Вас.

Початок руху

Починайте рух по слизькій дорозі м'яким натиском на педаль газу. Якщо Вам не вдається таким чином привести автомобіль в рух, спробуйте рушити з другої передачі.

Якщо колеса автомобіля застрягли у глибокому снігу, спробуйте розхитати автомобіль. Для цього заведіть автомобіль і, легко тиснувши на газ, зробіть рух. Коли колеса почнуть прокручуватися, відпустіть педаль газу і за допомогою педалі гальма спробуйте утримати автомобіль від відкочення назад. Потім переключіться на „задній хід”, відпустіть педаль гальма і плавно натисніть на педаль газу. Автомобіль почне рухатися назад. Коли колеса знову почнуть прокручуватися, зупиніться. Проробіть цю процедуру кілька разів до тих пір, поки колеса автомобіля не залишать заглиблення. Не забувайте про те, що перед перемиканням передач Ви повинні переконатися в тому, що колеса Вашого автомобіля не обертаються, бо це може пошкодити коробку передач.

Намагайтеся досягти максимально сильного зчеплення коліс з дорогою. У цьому Вам можуть допомогти пісок та гравій. Якщо прийдеться вибирати між снігом чи льодом, вибирайте сніг.

Зупинка на слизькій дорозі

1. Переключіть коробку передач на нейтральне положення.
2. Починайте плавне і м'яке гальмування.
3. Знайдіть таку ділянку, де є найкраще зчеплення коліс з дорогою.
4. Лишіть іншим автомобілям достатньо простору для зупинки, на той випадок, якщо їх почне заносити.

Помилки, яких необхідно уникати

1. Різке натиснення педалі газу під час обгону.
2. Використання на слизькій дорозі функції „круїз контроль”.
3. Забування про те, що водії інших транспортних засобів можуть бути не підготовлені необхідним чином до зимових дорожніх умов.
4. Наявність малої кількості палива у бензобаку (бажано, щоб бензобак був заповнений більше, ніж наполовину).

Біла імла

Біла імла – це природне явище, коли земля, горизонт і небо зливаються в одне ціле, що значно ускладнює визначення Вашого місцезнаходження на дорозі.

Перші снігопади

Під час перших снігопадів рухайтесь повільно, дотримуючись „п’ятисекундної” дистанції до автомобіля, що рухається попереду Вас. Пам’ятайте, що з початком перших снігопадів необхідний деякий час, щоб звикнути до нових дорожніх умов.

Вживання

На жаль, під час зимових заметіль в результаті дорожніх інцидентів в провінції Саскачеван продовжують гинути люди. Для того, щоб вижити в екстремальній ситуації, виконуйте наступні інструкції.

Вирушаючи в тривалу подорож на автомобілі, одягайтесь тепло. Не обманюйте себе теплом в салоні автомобіля і завжди одягайтесь по-зимовому.

Перед тим, як вирушити у тривалу поїздку, прослухайте прогноз погоди. Особливу увагу зверніть на штормові попередження. Якщо снігові бурі, які виникли під час Вашої подорожі, посиляться, рекомендується припинити рух і перечекаати у найближчому населеному пункті. У випадку, коли Ваш автомобіль не зможе продовжувати рух:

1. Ні в якому разі не відходьте від Вашого автомобіля.
2. Намагайтесь зберігати спокій.
3. Трохи відчиніть бокові вікна для проникнення свіжого повітря в салон автомобіля.
4. Не глушіть двигун автомобіля, щоб працювали обігрівач і радіо а також щоб почути репортаж новин по радіо.
5. Слідкуйте за тим, щоб вихлопна труба не забивалась снігом або льодом.
6. Одягніться у теплі речі.
7. За необхідності використовуйте для обігріву салону свічки.
8. Будьте обережні щоб не виснажити свій організм, намагаючись самостійно відкидати сніг, або виштовхувати автомобіль.

Дуже багато смертельних випадків сталося в результаті того, що люди відходили від автомобіля у пошуках допомоги. Якщо під час снігової бурі Ви залишитесь в автомобілі, Ви значно збільшите Ваші шанси вижити .

6.9 ГАЛЬМУВАННЯ

Гальмування у зимовий час повинно здійснюватися завчасно, легко натискаючи на педаль газу. Не забувайте про те, що на слизькій дорозі гальмівний шлях автомобіля збільшується у порівнянні з нормальними умовами. **Завжди натискайте на педаль гальма правою ногою.**

Якщо Вам необхідно здійснити екстрене гальмування, натискайте педаль гальма сильніше.

ABS – це анти блокувальна система гальм, призначена для попередження втрати керування автомобілем при гальмуванні. Її завдання – попередження блокування гальмівних коліс автомобіля, збереження його курсової стійкості і керованості.

Коли колеса заблоковано, а машину ось-ось „понесе”, електронний блок декілька разів „відпускає – притискає” гальмівні колодки, завдяки чому гальмівні колеса прокручуються. Під час активізації системи педаль гальм може пульсувати і Ви почуєте глухе стукання, що походить з-під автомобіля. Це нормальне явище, і свідчить воно про те, що система функціонує правильно.

Особливо корисна ABS зимою і на слизькій дорозі, коли ризик блокування коліс дуже великий. У подібних випадках система досить сильно зменшує гальмівний шлях, зберігаючи при цьому курсову стійкість.

Як користуватися ABS? Сильно натисніть на педаль гальма і не відпускайте аж доки автомобіль не зупиниться. **Ні в якому разі не “помпуйте” педаль, ABS це зробить замість Вас.**

Для водіїв у Саскачевані особливо важливо мати в автомобілі цю опцію, оскільки за її наявності, зимова їзда стає набагато зручнішою та безпечнішою.

Гальмування на межі блокування коліс

Для того, щоб здійснити гальмування таким чином, необхідно переключити важіль коробки передач у нейтральне положення і натискати педаль гальма до тієї межі, поки Ви не відчуєте, що при подальшому натисканні колеса автомобіля будуть заблоковані. Коли Ви відчуєте, що одне або більше коліс починають блокуватися, послабте тиск на педаль гальма. Повторіть цей прийом. Коли автомобіль почне зменшувати швидкість, Ви зможете натискати на педаль гальм сильніше і утримувати гальмування довше. Чим слизькіша дорога, тим менше Ви зможете тиснути на гальма перед тим як колеса будуть заблоковані. Гальмування таким способом можливе лише у тому випадку, якщо водій зберігає спокій, концентрує увагу і не піддається паніці.

Гальмування з блокуванням чотирьох коліс

Для того, щоб при гальмуванні заблокувати всі чотири колеса автомобіля, необхідно перемкнути важіль коробки передач на нейтральне положення і до упору натиснути педаль гальма. При такому способі гальмування тримайте педаль гальма у натиснутому до упору положенні до повної зупинки Вашого автомобіля.

У випадку такого гальмування Ваш автомобіль залежно від якості поверхні дороги і з огляду на те, що колеса можуть заблокуватися у різний час, може трохи розвернутися. Однак навіть у найгіршому випадку (де одне колесо знаходиться на сухій дорозі, друге – на льоду) Ваш автомобіль буде рухатися у тому напрямку, в якому рухався до того, як Ви здійснили подібне гальмування.

Для того, щоб повністю заблокувати всі 4 колеса на льоду, необхідно легко тиснути на педаль гальма. Що ж стосується нормального сухого дорожнього покриття, то тут для блокування всіх чотирьох коліс необхідно натиснути на педаль гальма до упору.

Таке гальмування гарантує мінімальний гальмівний шлях на будь-яких дорожніх покриттях, за винятком льоду. Це найоптимальніша дія, яку Ви можете здійснити у випадку паніки. Саме натиск на педаль гальма є нормальною реакцією водія на небезпеку.

Якщо є така можливість, відпрацюйте цей маневр під керівництвом досвідченого інструктора з керування автомобілем. Якщо такої можливості немає, потренуйтеся на рівній вільній і вологій дорозі. Гальмування здійснюйте при швидкості від 20 до 40 км/год.

6.10 УПРАВЛІННЯ АВТОМОБІЛЕМ В НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЯХ

Уважно слідкуючи за дорогою, Ви зможете уникнути багатьох різних неприємностей. Проте, використовуючи метод керування автомобілем IPDE, будьте готові до того, що інші водії можуть часом зробити непередбачені маневри. Це означає, що Ви завжди повинні бути готовими до будь-яких несподіванок, при яких Вам заради уникнення ДТП доведеться прийняти рішення у лічені секунди. У цьому розділі Ви дізнаєтесь про те, як діяти у надзвичайних ситуаціях. Для того, щоб добре цьому навчитися, рекомендується потренуватися під керівництвом досвідченого інструктора з керування автомобілем.

Куди необхідно дивитися

Тут правило досить просте – **дивіться у тому напрямку, у якому Ви збираєтесь рухатися. Туди ж направляйте і Ваш автомобіль.**

Гальмування в надзвичайних ситуаціях.

Завжди намагайтесь гальмувати таким чином, щоб Ваш автомобіль рухався прямо. Для цього намагайтесь тримати кермо відповідним чином.

Керування в надзвичайних ситуаціях

Різниця між керуванням у нормальних умовах і надзвичайних ситуаціях полягає у швидкості та градусі повороту керма. Якщо автомобіль заносить і Вам необхідно відновити напрямок руху, зробіть це, вирівнявши колеса.

Цей метод вимагає тренування. На великій швидкості тримайте кермо способом “10 і 2” (див. розділ “Положення керма”), поверніть кермо, не змінюючи відстань між руками. Потім поверніть кермо у вихідне положення. Коли Ваші руки знову опиняться у положенні “10 і 2” можете бути впевнені у тому, що колеса направлені прямо.

Об’їзд перешкод включає в себе три рухи:

Тримайте кермо у напрямку, в якому Ви рухаєтесь.

Поверніть кермо з метою об’їзду перешкоди. Дуже важливим моментом у виконанні цього маневру є час, тому рекомендуємо відпрацьовувати його під керівництвом досвідченого інструктора.

Після об’їзду перешкоди поверніть кермо у вихідне положення, щоб колеса Вашого автомобіля були направлені по ходу руху.

Техніка поєднання гальмування з керуванням

Якщо Ви маєте можливість вибору, оптимальним варіантом в надзвичайних ситуаціях є поєднання гальмування з об'їздом перешкоди. Побачивши перешкоду – гальмуйте, або блокуючи всі колеса, або на межі блокування. Потім відпустіть педаль гальм і об'їдьте перешкоду. Пам'ятайте, що треба робити ці дії по черзі: або гальмувати, або кермувати, але не одночасно, бо у випадку блокування коліс, незалежно від повороту керма Ваше авто продовжуватиме рух прямо.

Нейтральне положення коробки передач

У випадку надзвичайної ситуації рекомендується перемкнути важіль коробки передач у нейтральне положення. Це, однак, не стосується ситуацій, коли необхідно застосовувати педаль газу для вирішення проблеми.

Занос автомобіля

Занос автомобіля, як правило, відбувається на ковзкій дорозі. Ваше авто також може занести внаслідок різкого повороту чи гальмування.

Незалежно від того, з якої причини автомобіль занесло **завжди перемикайте в нейтральне положення** коробки передач. Поворот керма в напрямку, в якому заносить авто, є найбільш оптимальним рішенням, однак це завдання досить складне для початківця. Найпростішим виходом зі становища є дивитися і керувати в той бік, куди Ви намагаєтесь виїхати. Ніколи не вмикайте “круїз контроль” коли слизько, або на дорогах з гравійним покриттям.

Занос автомобіля в результаті гальмування

Аналогічним чином дійте, коли Ваше авто заносить в результаті

гальмування, незалежно від того яка кількість коліс блокується.

Перемкніться на нейтральне положення і приберіть ногу з педалі гальм. Перемикання на нейтральну швидкість гарантує, що занос авто не посилиться, а припинення блокування коліс забезпечить можливість зміни напрямку авто з допомогою керма.

Занос автомобіля в результаті надто сильного натиснення на педаль газу

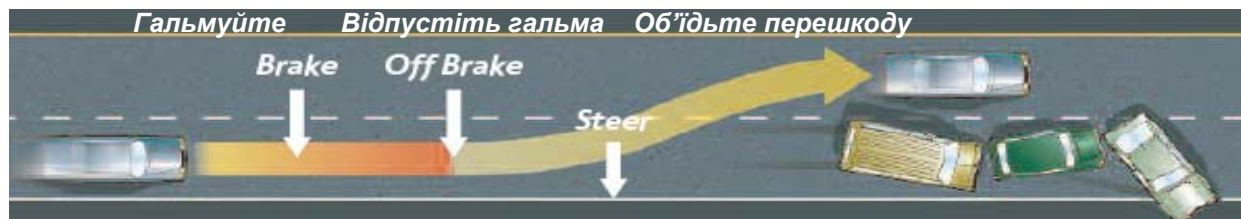
Іноді дуже сильне натиснення на педаль газу може стати причиною заносу автомобіля. Для того, щоб у цій ситуації виправити становище, переключіть важіль коробки передач в нейтральне положення, приберіть ногу з педалі газу, виберіть напрямок, куди маєте намір направити авто, і рухайтесь в тому напрямку. Не натискайте на гальма, вирівнюйте авто кермом.

Занос автомобіля в результаті різкого повороту керма

Якщо Ви різко повернете кермо вправо чи вліво на ковзкій дорозі, передні колеса будуть продовжувати ковзатися вперед. Для того щоб в даній ситуації виправити становище, переключіть важіль коробки передач на нейтральне положення і поверніть кермо в напрямку центру до того моменту, коли з'явиться зчеплення коліс з дорогою, а потім починайте плавно вивертати кермо в потрібному напрямку.

Якщо автомобіль занесло надто сильно

Інколи авто заносить настільки сильно, що воно може почати крутитися.

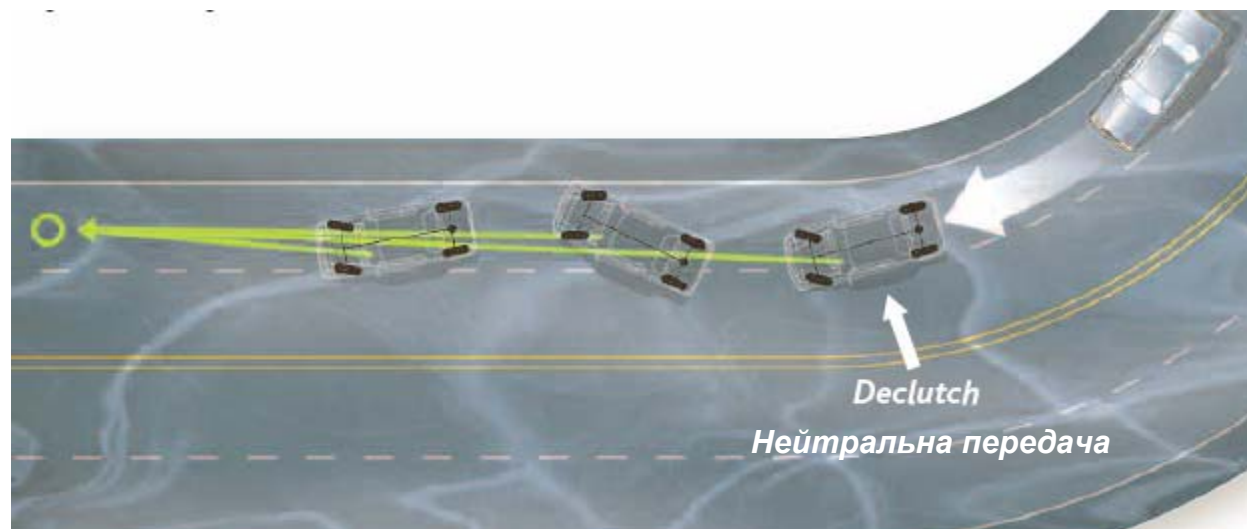

Можливо таке, що Ви не зможете зупинити крутіння, однак Ви маєте можливість направити авто в потрібний Вам бік.

Для цього переключіть важіль коробки передач в нейтральне положення і,

Як уникнути заносу автомобіля

Щоб уникнути заносу авто, намагайтесь рухатися зі швидкістю, що відповідає дорожнім умовам, уважно слідкуйте за дорогою, щоб Ви мали змогу своєчасно і без поспіху

Під час заносу, дивіться і керуйте туди, де Ви сподіваєтесь опинитись.

натиснувши на гальма, заблокуйте всі чотири колеса. Вас понесе по прямій. Виконуючи цей маневр, Ви збільшуєте вірогідність того, що Ваше авто залишиться на дорозі.

відреагувати на екстрену ситуацію чи перешкоду. На ковзкій дорозі, а також на дорозі, що різко повертає, уникайте перевищення швидкості і різкого повороту керма.

Не перетворюйте незначну проблему в трагедію

Багато аварій трапляються з тієї причини, що водій занадто драматизує ситуацію і занадто емоційно реагує на можливу екстрену ситуацію. Навіть якщо Ви опинилися в надзвичайній ситуації, намагайтеся зберігати спокій. Пам'ятайте, що Вам потрібен час для того, щоб прийняти рішення і здійснити той чи інший маневр. Якщо Ваше авто почне заносити, то залишаючись відносно спокійним, Ви зможете раніше прийняти те чи інше рішення і це збільшить шанси на скоріше виправлення ситуації.

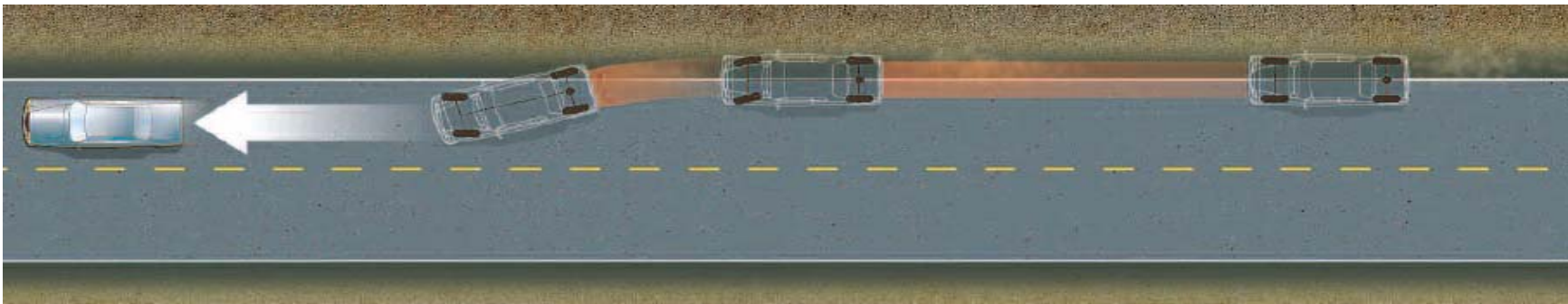
Знесення автомобіля на ґрунтове узбіччя

Якщо Ваше авто в результаті заносу виявилось на узбіччі, знати те, що треба робити не настільки важливо, наскільки важливо знати, чого **не слід робити** в даній ситуації.

Якщо праві колеса Вашого авто опинилися на ґрунтовому узбіччі, не поспішайте з допомогою різкого обертання коліс виїхати на проїжджу частину і не натискуйте на педаль гальма. Не намагайтеся в поспіхові виїхати на трасу, а з допомогою керма намагайтеся направити Ваше авто вздовж узбіччя і, **сповільнюючи хід**. Потім, переконавшись в тому, що на проїжджій частині немає інших транспортних засобів, поверніть кермо вліво і спробуйте виїхати на проїжджу частину.

Ця процедура не є складною, однак слід мати на увазі, що кермо необхідно тримати міцно, проте повертати його слід плавно.

Якщо Вас знесло у критичній ситуації, скажімо перед мостом, тоді варто виїхати на смугу руху, вивертаючи кермо в протилежний до руху бік, а потім, вирівнюючи колеса автомобіля.

Кювети, канави

Якщо Ваше авто зносить в канаву чи іншу заглибину, також дуже важливо знати, чого не потрібно робити в подібних випадках, оскільки деякі дії, котрі Вам можуть видатися доцільними, насправді здатні лише погіршити ситуацію.

В жодному разі не здійснюйте сильного і різкого гальмування, а також різкого повороту керма. Не намагайтеся повернутися на проїжджу частину. Саме ці дії можуть спричинити перевертання автомобіля.

Дуже важливо знати, що чим стрімкіший спуск кювету, тим більше варто направляти авто вниз, щоб уникнути перевертання. Для цього необхідно міцно тримати кермо і направляти авто у вибрану Вами точку. Приберіть ногу з педалі гальма і поступово збавте газ. Оберіть найбільш безпечний курс і за допомогою керма направте авто в дану точку.

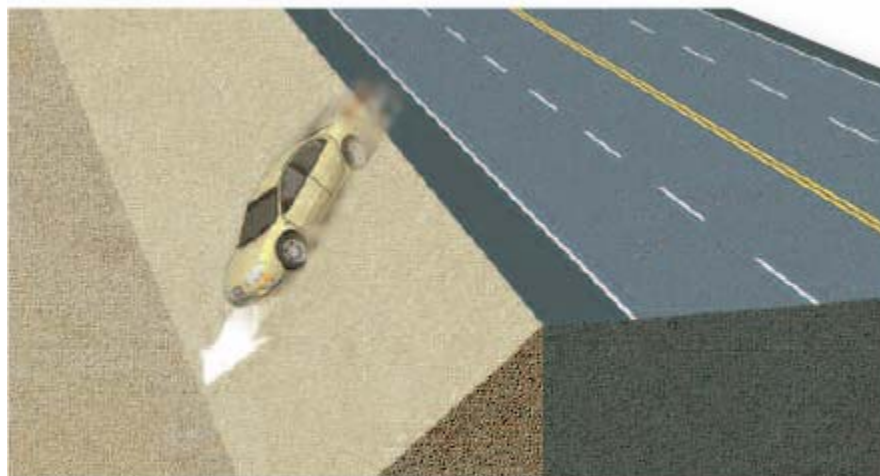
Якщо Ви раптом усвідомили, що Ваше авто скочується в канаву, постарайтеся не піддаватися паніці. Постарайтеся не приймати якісь рішення, не подумавши про їх можливі наслідки. В даній ситуації буде доцільним не вдаватися до ніяких дій, ніж здійснити непоправну помилку.

Запам'ятайте, що найбільш розповсюдженою причиною перевертання авто в даній ситуації є спроба негайно повернутися на проїжджу частину. Зрозумійте, що краще опинитися в ямі, з якої Ваше авто витягне буксир, ніж перекинутися в результаті поспішних дій. Наслідки перекинення автомобіля можуть бути незрівнянно серйознішими.

Gentle ditch

Пологий кювет

Steep ditch

Стрімкий кювет

Розрив шини

Якщо Ви відчули, що на передньому чи задньому колесі Вашого авто відбувся розрив шини, також намагайтеся не піддаватися паніці. Визначте напрям Вашого подальшого руху і за допомогою керма рухайтесь обраним курсом. Не забувайте, що кермо у даному випадку необхідно тримати міцно. Плавню відпускайте педаль газу і також плавно починайте гальмування. Коли авто сповільнить хід, з'їдьте з проїжджої частини.

Розрив може викликати вібрацію керма і складність у керуванні автомобілем. В будь-якому разі намагайтеся зберігати спокій. **Пам'ятайте, що в даному випадку найбільш ефективним є плавне гальмування.**

Важіль коробки передач необхідно перемкнути в нейтральне положення.

Відмова гальм

Автомобілі, створені протягом останніх 30 років, мають двоконтурну гідравлічну гальмівну систему, тому повна відмова гальма – явище доволі рідке. Навіть якщо Ви натиснули на педаль гальма до упору, а Ваше авто при цьому продовжує рух, не впадайте в паніку. Гальмівна система швидше за все ще має необхідну для зупинки авто силу.

Ви також можете використати ручне гальмо. Однак постарайтеся при цьому уникнути повного блокування задніх коліс, оскільки в цьому випадку Ваше авто може розвернути.

Не помпуйте педаллю гальм. Це не допоможе при сучасній гальмовій системі. Не забудьте перемкнутися на знижену передачу. Зупинившись, в жодному разі не продовжуйте рух, а зверніться за допомогою до спеціалістів.

Відмова гідравлічного підсилення керма та гальм

Більшість сучасних автомобілів мають гідравлічні підсилювачі, для зменшення зусиль при керуванні кермом і натисненні на педаль гальм.

Однак ці системи діють лише при ввімкненому двигуні. Якщо двигун заглух, Вам необхідно докласти додаткових зусиль при гальмуванні й повороті керма. Перемкніться на нейтральну передачу і заводьте двигун та продовжуйте рух, увімкнувши потрібну передачу.

Якщо заклинило педаль газу.

Якщо педаль газу заклинило, старайтесь не панікувати. Перемкніть важіль коробки передач в нейтральне положення і, з'їхавши в бік, плавно зупиніться. Потім вимкніть авто і за допомогою ноги поверніть педаль в правильне положення.

Якщо відмовили фари

Якщо відмовили фари, негайно сповільніть хід і, з'їхавши з дороги, зупиніться. Перевірте вимикач і перемикач з ближнього світла на дальнє. Якщо це не спрацює, ввімкніть аварійні сигнали і не продовжуйте рух.

Тварини на дорозі

В провінції Саскачеван щорічно відбувається біля 10 000 дорожньо-транспортних пригод, причиною яких є тварини, що опинилися на проїжджій частині. Тому якщо Ви бачите дорожній знак, що попереджує про такого роду небезпеку, будьте максимально уважними. Це може означати, що місцевість, по якій проходить дорога, може бути зоною проживання тварин або місцем перетину дороги табунами диких тварин або чередою домашньої худоби. Тому, якщо Ви бачите на дорозі одну тварину, майте на увазі, що вірогідність присутності поблизу інших тварин досить велика.

Якщо Ви помітили тварину, що несподівано опинилася на проїжджій частині, чиніть так, як Ви чините в будь-якій іншій надзвичайній ситуації.

Якщо ця тварина досить велика, як наприклад, кінь чи лось, і Ви бачите, що зіткнення з нею вже не уникнути, різко гальмуйте і наїжджайте на тварину. При цьому опустіть свою голову і тулуб якомога нижче, оскільки у випадку зіткнення туша тварини, швидше за все, опиниться на капоті Вашого авто і через лобове скло може завдати Вам серйозної травми.

Якщо на Вашому шляху опиниться дрібна тварина, найкращою порадою, на превеликий жаль, є наїзд на тварину, (хіба що буде нагода безпечно уникнути цього). Цілком можливо, що, намагаючись об'їхати тварину, Ви втратите контроль, спричинивши травмування пасажирів.

6.11 ПРАВИЛЬНЕ РОЗУМІННЯ ПРИЧИН ДТП

Коли Ви йдете слизькими сходами, Ви робите дуже обережні кроки, чи не так. Знання та розуміння причин аварій надасть Вам значну допомогу в попередженні неприємних ситуацій на дорогах.

Дві третини кількості аварій відбувається або з причини стану водія, або з причини неправильних дій.

Основні причини аварій, як правило, такі:

- неуважність водія;
- відмова поступитися дорогою;
- перевищення швидкості;
- керування автомобілем в стані алкогольного чи наркотичного сп'яніння;
- нехтування засобами контролю дорожнього руху;
- недосвідченість і невпевненість водія;
- недотримання безпечної дистанції;
- необачність при здаванні назад;
- неправильне здійснення обгону чи зміна смуги руху.

Крім того, Ви маєте знати про те, що:

- Більшість ДТП відбуваються в години пік, тобто в післяобідній час і в передвечір'я.
- Більшість ДТП відбувається в грудні і січні;
- В липні і серпні відбувається найбільша кількість інцидентів із смертельним виходом;

- Біля 5% від загальної кількості причиною ДТП є алкоголь. 40% ДТП із смертельним виходом були пов'язані із вживанням алкоголю.
- біля 90% ДТП в сільській місцевості Саскачевану відбувається за участю одного транспортного засобу.
- використання ременю безпеки збільшить Ваші шанси вижити в результаті ДТП більш ніж на 50%.

6.12 ВАШІ ДІЇ В РАЗІ ДТП

Якщо Ви серйозно не постраждали в результаті ДТП, постарайтесь взяти себе в руки і зробити наступне.

Забезпечте безпеку на місці аварії

Якщо в результаті ДТП по дорозі розлилося паливо, прослідкуйте за тим, щоб двигуни всіх транспортних засобів були заглушені, а електричні прилади вимкнені. Крім того уважно слідкуйте за тим, щоб на місці аварії не палили.

Обов'язково встановіть попереджувальні знаки з обох боків на значній відстані від місця аварії. Це необхідно для того, щоб попередити водіїв транспортних засобів, що рухаються по дорозі в напрямку місця аварії. Цей захід особливо важливий, якщо видимість знижена дорожніми чи погодними умовами, а також в нічний час.

Огляньте травми

Уважно огляньте травми, як свої, так і інших постраждалих. Спочатку надайте першу допомогу тим, хто отримав більш серйозні ушкодження. Люди, що отримали тяжкі травми можуть бути переміщені лише у тому випадку, коли місце їх знаходження може призвести до загибелі людини (вода, вогонь, дим або електричний струм). В інших випадках тяжко

травмовану людину переміщувати не слід, а необхідно дочекатися спеціалістів.

Якщо Ви не проходили спеціальної підготовки з надання першої медичної допомоги, чиніть наступне:

- Якщо постраждалий непритомний, переконайтеся в тому, що його дихальні шляхи вільні. Перешкодою для нормального дихання можуть бути вставні щелепи, жувальна гумка, слиз чи блювота.
- Якщо постраждалий не дихає і Ви вмієте робити штучне дихання «рот в рот», починайте цю процедуру негайно.
- Зупиніть кровотечу прямим натисненням на рану. За можливості намагайтеся використовувати чисту серветку чи носову хустинку. У випадку пошкодження черепа натискати на рану не можна.
- Якщо постраждалий затиснутий в салоні авто, не намагайтеся самотійно витягнути його назовні, однак переконайтеся в тому, що його голова та хребет мають надійну точку опори.;
- Не залишайте постраждалого до тих пір, поки авто «швидкої допомоги» чи інший транспортний засіб не повезе його до лікарні;
- Детально повідомте медичний персонал чи працівників поліції про те, яку медичну допомогу Ви надали постраждалому.

Викличте поліцію

Поліція викликається на місце пригоди у тих випадках, коли ДТП включає поранення, смерть, втечу з місця ДТП водія, який спричинив аварію, транспортний засіб з поза меж провінції, або коли транспортний засіб, що потрапив у ДТП потребує буксир.

Будьте готові повідомити подібну інформацію про обставини ДТП. Не переривайте телефонний зв'язок з поліцією до тих пір, поки детально не відповісте на всі запитання, які Вам будуть поставлені, і не переконаєтеся в тому, що Ваші відповіді записані.

Запишіть імена свідків ДТП

Запишіть імена і всі дані свідків, котрі допоможуть в розслідуванні дорожньо-транспортної пригоди. Передайте копії Ваших записів адвокату та Вашій страховій компанії у випадку порушення судової справи.

Напишіть звіт для поліції

Можливо Вам прийдеться написати звіт чи пояснення в поліції. Це може бути в тому випадку, якщо Ви виявитесь як безпосереднім учасником інциденту, так і його свідком.

Якщо ДТП не включає поранення чи смерть, втечу з місця ДТП водія, який спричинив аварію, чи транспортний засіб з поза меж провінції, або коли транспортний засіб, що потрапив у ДТП може самостійно продовжувати рух, не потребуючи буксир, у такому випадку поліцію викликати не треба. Але необхідно обмінятися з водієм іншого транспортного засобу необхідною інформацією: ім'я, адреса, номерний знак транспорту і необхідні дані страхової компанії.

ДТП з участю транспортних засобів, що перевозять небезпечні вантажі

Якщо одним з учасників ДТП став вантажний автомобіль, що перевозить небезпечний вантаж, Ви маєте бути особливо обережні у випадку викиду чи виливу небезпечної речовини.

Обмін інформацією з іншими водіями

У випадку ДТП, якщо Ви є жителем провінції Саскачеван, Ви зобов'язані надати інформацію про себе для інших учасників ДТП. Якщо з вами у ДТП потрапили водії з поза меж Саскачевану, або Ви потрапили у ДТП за межами Саскачевану, Ви також зобов'язані надати інформацію про страхову компанію, що Вас обслуговує.

Ні в якому разі не приймайте на себе провину, або відповідальність за вчинені збитки до тих пір, поки не обговорите це питання зі своєю страховою компанією, за винятком випадків, коли Ви хочете усунути несправності без допомоги страхової фірми.

Повідомте SGI

Зателефонуйте у найближчий до Вас Dial-a-Claim відділ SGI (Державна Страхова Компанія Саскачевану), числа телефонів подані на перших сторінках телефонних довідників Саскачевану.

Коли Ви зробите заяву, ми призначимо Вам прийом для оцінки Вашого транспортного засобу та нанесеного йому пошкодження. Для прискорення черг та процесу просимо зателефонувати перед тим як їхати до центру оцінки авто пошкоджень.

Якщо Ваш автомобіль у неробочому стані, зателефонуйте у Dial-a-Claim відділ SGI для того щоб домовитись про буксир Вашого транспортного засобу до місця оцінки пошкоджень.

Для прискорення процесу реєстрації Вашої заяви, просимо мати на готові таку інформацію: Ваші права водія, реєстраційне посвідчення транспортного засобу і, якщо маєте, номер страхового пакету на Ваш транспортний засіб.

ДТП, що включають поранення, смерть, втечу з місця пригоди водія, який спричинив аварію, транспортний засіб з

поза меж провінції, або транспортний засіб, що потребує буксир мусять також звітуватися до поліції.

Після того як оцінювач огляне пошкодження транспортного засобу та оцінить їх суму, Ви отримаєте надрукований список цін на ремонт пошкоджень, якщо Ваш транспортний засіб підлягає ремонту.

Після того як агент SGI підтвердить суму Вашого страхового покриття, Ви зможете звернутись до будь-якої автомайстерні на власний розсуд. SGI не направляє своїх клієнтів до якихось певних майстерень, щоб не надавати перевагу тим чи іншим.

Якщо транспортний засіб не підлягає ремонту, агент порадить вам його “списати” “total loss”.

Якщо Ви зазнали поранень під час ДТП, Вам необхідно відразу повідомити про це у найближчий офіс Injury Claims Centre (центр реєстрації поранень у ДТП).

Для подальшої інформації щодо реєстрації дорожньо-транспортних пригод зверніться до брошури *You and Your Auto Claim* в будь-якому офісі SGI.

Для реєстрації заяв про пошкодження транспортного засобу в позаробочий час телефонуйте:

Від Понеділка до П’ятниці – 17:00 – 20:00

Субота – 8:00 – 20:00

1-800-647-6448

Для реєстрації заяв про ДТП, що сталися поза межами провінції Саскачеван, телефонуйте, надсилайте факс або пишіть:

SGI Out-of-Province Claims Dept.
440 Fleet Street
Regina, Saskatchewan S4N 7N7

Телефон: 1-800-647-6448

Від Понеділка до П’ятниці – 17:00 – 20:00

Субота – 8:00 – 20:00

Працівники SGI повідомлять Вам ім’я агента, який допоможе Вам з реєстрацією пошкоджень. У випадку, якщо ДТП сталася поза межами Саскачевану, офіс SGI повідомить Вам назву незалежної оцінюючої фірми за місцем Вашого перебування для реєстрації пошкоджень спричинених у ДТП.

6.13 ОБТЯЖЛИВІ ОБСТАВИНИ

Факти про їзду в нетверезому стані

- В Саскачевані 4 із 10 дорожньо-транспортних пригод з фатальним виходом стаються за участю водіїв у нетверезому стані.

- В одному із 10 випадків ДТП з травмуванням людей виявляється задіяним водій в нетверезому стані.

- У період від 1:30 до 3:00 ночі кожен восьмий водій виявляється викритим в управлінні автомобілем після вживання алкоголю.

Незважаючи на те, що вживання алкоголю не заборонено законом, слід не забувати про те, що він є наркотичним засобом, який викликає звикання і послаблює центральну нервову систему (головний мозок) людини. Алкоголь також здійснює вплив а настрої людини, а отже, впливає на її поведінку.

Алкоголь діє на різних людей по-різному. Вміст алкоголю у крові (BAC) визначається віком, статтю, фізичним станом, кількістю спожитої їжі, медикаментами і іншими факторами. Крім того, поєднання алкогольних напоїв з різним вмістом алкоголю також впливає на BAC.

Алкоголь досить швидко всмоктується в кров і незабаром потупає до головного мозку, після чого негайно починає впливати на його функції.

Дуже важливо знати, що саме пам'ять, здорове мислення, інстинкт самозбереження, уважність, а також інші необхідні для безпечного управління автомобілем функції головного мозку людини піддаються впливу алкоголю.

Досить небезпечною виявляється хибна ейфорія, яка виникає у більшості людей після вживання алкоголю. У такому випадку людині може здатися, що вона не тільки здатна нормально управляти автомобілем, але і може робити це в даний момент набагато успішніше, ніж будь-коли до цього.

Тому не дивно, що більшість дорожньо-транспортних пригод виникають з причини цього, нічим не обґрунтованого стану ейфорії.

У зв'язку з цим намагайтесь зробити так, щоб процес вживання алкогольних напоїв не був пов'язаний у Вас з процесом управління автомобілем. Тому, якщо Ви плануєте вирушити у місця чи на заходи, де можливе вживання алкоголю, утримайтесь від управління автомобілем і скористайтесь альтернативним способом, наприклад, таксі або іншим громадським транспортом.

Управління автомобілем після вживання алкоголю – є нонсенс. Для отримання детальної інформації про вплив алкоголю та наркотиків на людський організм звертайтеся до найближчого Alcohol and Drug Service office.

Вміст алкоголю в крові (ВАС) та його наслідки

.00%	- єдиний безпечний рівень
.01%-.03%	- алкоголь починає діяти на центральну нервову систему. Відчуття безпеки і стримування притуплюється. Управління автомобілем водіям-початківцям заборонено.
.04%-.07%	- Заборона на управління автомобілем розповсюджується на всіх водіїв. - Зменшується концентрація, порушується координація рухів, притуплюється зір, слух. - Підвищена небезпека потрапити у дорожньо-транспортну пригоду.
більше .08%	- Управління автомобілем заборонено по всій території Канади. Ризик потрапити у ДТП вищий, ніж у попередніх пунктах.
.12-.15%	- Координація рухів, розумові здібності та зір дуже слабкі.
.16%	- Крайній ступінь ризику потрапити у ДТП.
.25-35%	- Втрата свідомості.
.35%-.45%	- Наступає смерть

Студенти проти керування автомобілем у нетверезому стані (SADD)

SADD – це спеціальна програма, основним завданням якої є роз'яснювальна робота серед молоді з метою вироблення здорово-правильної позиції щодо керування автомобілем у нетверезому стані. Якщо у Вас є проблеми, пов'язані із вживанням алкоголю, зв'яжіться з представниками цієї організації, і Ви отримаєте необхідну допомогу.

SADD, 1870 Lorne St., Regina, Saskatchewan S4P 2L7

Номер телефону: (306) 757-5562

Що необхідно знати про лікувальні засоби?

Є ряд речей, про які варто знати коли мова йде про вживання лік і керування автомобілем.

- Ліки впливають на розумову діяльність.
- Деякі лікувальні засоби, як і алкоголь, безпосередньо впливають на здатність управляти транспортним засобом.
- Поєднання деяких лікувальних засобів може вплинути на Вашу здатність управляти автомобілем навіть незважаючи на те, що кожен із цих засобів окремо не впливає на дану здатність.
- Якщо Ви вживаєте навіть у невеликій кількості, на перший погляд зовсім нешкідливі лікарські засоби, наприклад, антигістаміни і транквілізатори, одночасно з алкоголем, це може збільшити ефект впливу алкоголю.

Незалежно від того, які лікарські засоби Ви вживаєте, консультуйтеся із лікарем або фармацевтом стосовно можливості їх вживання та управління транспортним засобом.

Заборонені наркотичні засоби

Природно, що такі заборонені до вживання наркотичні засоби як марихуана, гашиш, LSD, кокаїн, героїн, амфітаміни та інші негативно впливають на управління автомобілем.

Вони можуть вплинути на Ваші відчуття часу та зір, викликати галюцинації або пропустити речі, які варто бачити, врешті вони можуть схилити Вас до сну.

Майте на увазі, що не існує жодного забороненого наркотичного засобу, який би позитивно вплинув на Вашу здатність управляти автомобілем. Будь-який із них здатний лише ускладнити цей процес і стати причиною дорожньо-транспортної пригоди.

Ніколи не сідайте за кермо після вживання наркотиків.

Закони про порушення під час водіння у нетверезому стані поширюються також на водіння у стані наркотичного впливу.

Втома

Недоцільним вважається управління автомобілем у стані втоми. Особливо небезпечно це у тих випадках, коли на Вас чекає тривала поїздка по прямій дорозі, під час якої шанси заснути за кермом досить великі.

Якщо Ви відчули ознаки втоми, зробіть наступне:

1. Зрозумійте і **усвідомте** те, що Ви стомлені.
2. **Зупиніться** і відпочиньте.
3. Якщо є така можливість, передайте управління автомобілем іншому водію, коли **почнете** відчувати втому.

Деякі поради короткочасної дії:

1. Випийте кави. Це може на короткий період додати Вам бадьорості.

2. Рахуйте, передбачайте дорожні ситуації, аналізуйте та приймайте рішення в голос.
3. Слухайте радіо. Особливо цікаві передачі, що вимагають уваги.
4. Стимулюйте кровообіг. Зупиніться, зробіть фізичні вправи, жуйте гумку.

Якщо Ви відчуваєте, що ніякий з вищезгаданих засобів не допомагає, **заради Вашої безпеки і безпеки інших учасників руху з'їдьте з дороги!**

Стреси і хвороби

Не забувайте про те, що безпечне управління автомобілем вимагає від Вас здорового мислення і задовільного фізичного стану. Емоційні і фізичні стреси, здатні вивести Вас із рівноваги, і вважаються перешкодою для безпечного керування автомобілем. Тому у подібних випадках **утримайтесь від управління автомобілем**. Попросіть або найміть іншого водія.

Агресивне водіння

Пробки, повільний рух, безкінечний потік транспорту і пішоходів нерідко можуть вивести водія із рівноваги. У цьому випадку водій може стати агресивним. Якщо Ви відчуваєте ознаки роздратування, намагайтеся придушити їх у собі.

Якщо ж на дорозі Вам зустрівся водій з очевидними ознаками агресії, дійте наступним чином:

- Уникайте зустрічі поглядами із агресивно налаштованими водієм;
- Не обмінюйтесь непристойними жестами;
- Не рухайтесь впритул до автомобіля, який знаходиться попереду;
- Не зловживайте подаванням звукових сигналів;
- Не блокуйте смугу обгону.
- Не займайте праву смугу на перехресті, якщо Ви не маєте наміру повертати.

Якщо Ви помічаєте на дорозі агресивно налаштованого водія, найкращим вчинком у цьому випадку буде уступити йому дорогу.

Туман, пил, дощ і погана видимість

Всі ці фактори можуть у тій чи іншій мірі ускладнити Вам видимість.

1. Переконайтесь у справності протитуманних фар і габаритних вогнів.
2. Рухайтесь із такою швидкістю, яка дозволяла б Вам бачити відрізок дороги, для подолання якого необхідні 12 секунд.
3. Під час туману, сильного дощу чи снігопаду краще бачити дорогу перемкнувшись на ближнє світло.
4. Не забувайте про те, що у перші 10 хвилин дощу або снігопаду дороги найбільш слизькі.

Під час сильного дощу намагайтесь рухатися повільно, не натискаючи різко на педалі газу та гальма. Також, управляючи кермом, не робіть різких рухів.

5. Якщо Ви їдете повільно і все одно не можете бачити дорогу на 12-секундній відстані, знайдіть безпечне місце для зупинки Вашого автомобіля і перекачайте стихію.

Мобільні телефони

Причиною великої кількості дорожньо-транспортних пригод є неуважність водія. Із зростаючою популярністю мобільного зв'язку зростає і кількість аварій, спричинених тим, що водій, розмовляючи під час руху по мобільному телефону, втрачає пильність.

Тому, використовуючи мобільний телефон під час управління автомобілем, дотримуйтесь наступних правил:

- обов'язково використовуйте прилад „вільні руки”;
- ознайомтесь з розташуванням кнопок та можливостями телефона перед тим як користуватися ним у дорозі;
- не намагайтесь набирати телефонні номери під час руху, натомість з'їдьте з дороги і зупиніться;
- завжди використовуйте Ваш телефон для того, щоб повідомити про дорожньо-транспортні пригоди або пошкодження дороги;
- ніколи не записуйте, або не шукайте телефонні номери під час водіння;
- намагайтесь уникати емоційних або стресових телефонних розмов під час управління автомобілем;
- ніколи не користуйтесь мобільним телефоном під час заправки Вашого автомобіля паливом;
- головне правило, якщо є така можливість, з'їдьте з дороги і зупиніться у безпечному місці для здійснення телефонного дзвінка.

Тютюновий дим

Майте на увазі, що тютюновий дим створює з часом непомітну на перший погляд плівку на склі Вашого автомобіля. Якщо Ви, або пасажир у авто палять, очистьте скло відразу, коли зауважите димову оболонку.

7. Юридичний аспект

7.1 ЗАКОН ПРО БЕЗПЕКУ ДОРОЖНЬОГО РУХУ

Кожен населений пункт має свої власні правила руху по дорогах. Цей захід є необхідним, оскільки кожен населений пункт має свої специфічні особливості – власний рельєф, розташування і т.д.. Тому у кожному регіоні існують певні постанови місцевих органів влади, які в свою чергу мусять відповідати Закону про безпеку дорожнього руху провінції Саскачеван.

Дію законів забезпечує поліція

Для того, щоб поліція мала можливість забезпечувати дотримання законів, їй надані певні повноваження. У зв'язку з цим громадяни зобов'язані виконувати вимоги поліцейських, які знаходяться при виконанні службових обов'язків.

Зупинка по сигналу поліції

Поліція може вимагати від водія зупинити рух, використовуючи для цього червоний/блакитний маячок автомобіля, а також в усній формі за допомогою гучномовця або палички. У таких випадках Ви повинні зупинитися негайно при першій можливості із дотримання всіх правил безпеки.

Посвідчення водія і свідоцтво про реєстрацію автомобіля

На вимогу поліцейського Ви повинні пред'явити посвідчення водія та свідоцтво про реєстрацію транспортного засобу. Якщо у Вас через якусь причину немає з собою цих документів, поліція може дати Вам 48 годин для того, щоб пред'явити їх.

Небезпечні транспортні засоби

Поліція може вимагати проведення тесту безпеки Вашого автомобіля. У випадку, якщо Ваш автомобіль не пройде даний тест, поліція має право заборонити Вам продовжувати рух до усунення несправності.

Вилучення автомобіля

Якщо Ви порушили правила дорожнього руху або припаркували автомобіль у недозволеному місці, поліція має право вилучити Ваш автомобіль. Поліція може утримувати Ваш автомобіль до того часу, поки Ви не сплатите штраф за порушення.

UKRAINIAN CANADIAN CONGRESS
Saskatchewan Provincial Council

Якщо Ви вважаєте, що даний захід був вжитий поліцією невинувато, Ви маєте право оскаржити це, звернувшись до Highway Traffic Board.

Якщо Ви управляєте автомобілем після того, як Ви були на певний термін позбавлені прав водія, поліція має право затримати Ваш автомобіль на 30 діб. Якщо термін тимчасового позбавлення прав водія вийшов, але Ви не встигли відновити реєстраційні документи, Ви можете отримати аналогічне покарання. Якщо схожий випадок повториться протягом 2-річного періоду, Ваш автомобіль можуть затримати на 60-денний термін.

Автомобіль може бути затриманий навіть у тому випадку, якщо Ви не є його власником. Витрати за буксир та стоянку транспорту будуть пред'явлені його власнику. Лише у рідкісних випадках за поважних причин Ваше прохання про дострокове повернення автомобіля може бути задоволене, тому намагайтесь не допускати таких ситуацій.

Позбавлення права управління автомобілем

Якщо вміст алкоголю в крові (BAC) у водія-початківця складає більше 0%, поліцейський має право тимчасово усунути водія від управління автомобілем терміном на 30 днів. Протягом 90 днів водій буде зобов'язаний пройти спеціальний профілактичний курс (DWI). Якщо подібне порушення повторюється, водій буде позбавлений права керування автомобілем терміном на 90 днів і буде зобов'язаний пройти обстеження на алкоголізм та спеціальний профілактичний курс (DWI).

Досвідчені водії з вмістом алкоголю в крові більше 0.4% будуть позбавлені прав керування транспортом протягом 24 годин.

Друге порушення 0.4% норми алкоголю в крові викличе 15-денне усунення від керування автомобілем та проходження спеціального профілактичного курсу (DWI).

Якщо водій втретє протягом 5 років буде спійманий на перевищенні дозволеного вмісту алкоголю в крові, він буде позбавлений прав водія терміном на 90 днів, а також буде зобов'язаний пройти обстеження на алкоголізм та спеціальну лікувальну програму, рекомендовану наркологом.

Обмеження та Попередження

Водії, в правах яких є обмеження або попередження, у випадку вживання алкоголю (незалежно від % вмісту в крові) будуть позбавлені прав водія терміном на 30 днів адміністративними органами (SGI) у додаток до терміну позбавлення прав, даному поліцією. Водій буде зобов'язаний пройти обстеження на алкоголізм та спеціальну лікувальну програму, рекомендовану наркологом, до часу поновлення прав водія.

Усі водії – з метою визначення фізичного стану водія від впливу алкоголю або наркотиків, Ви, на запит інспектора, повинні виконати фізичні тестування, такі як: пройтися, повернутися, постояти на одній нозі, а також перевірка очей. Відмова від тестування на тверезість спонукатиме негайне позбавлення прав водія на 24 годинний термін.

Окрім цього, всі порушення впливатимуть на історію водія у державній програмі “За безпечне водіння”.

Арешт

Ви можете бути затримані поліцією у тих випадках, якщо:

- Управляєте незареєстрованим транспортним засобом;
- Управляєте автомобілем без прав водія;

- Не зупинились на вимогу поліцейського;
- За недбалу чи неухважну їзду, або неповагу до інших водіїв.
- Зробили самовільні зміни у транспорті, не передбачені стандартами.
- Не надали інформацію або документи на вимогу поліції;
- Вчинили кримінальний злочин.

Вас можуть арештувати у випадку, коли поліція матиме підстави вірити тому, що Ви не з'явитесь за викликом до суду.

7.2 КАРНИЙ КОДЕКС КАНАДИ

Деякі порушення правил дорожнього руху можуть одночасно бути порушенням Карного кодексу Канади. Ці злочини можуть каратися як грошовими штрафами, так і позбавленням волі на різні терміни аж до довічного ув'язнення.

За деяких порушень, Ви можете бути позбавлені прав водія провінційним законодавчими органами, і будете зобов'язані пройти всі необхідні заходи, включаючи обстеження та лікувальні програми.

Управління автомобілем у нетверезому стані

Якщо спеціальна експертиза встановить, що у 100 мл. Вашої крові є більше ніж 80 мг. алкоголю (0.8), це означає, Ви порушили Карний кодекс Канади. Доказом здійснення правопорушення тут можуть послугувати аналіз крові і зразок видихненого повітря. Якщо по даній справі буде винесений вирок, у Ваших документах відмічається судимість.

Покаранням за це може бути штраф від \$600 і більше, - до 5 років ув'язнення. У додаток до цього суд може позбавити Вас

права керування транспортними засобами терміном від 1 до 3 років.

Грубі порушення

Управління будь-яким транспортним засобом у стані сильного алкогольного або наркотичного сп'яніння, особливо якщо воно стало причиною загибелі або травмування інших, також розглядається як карний злочин і може каратися позбавленням волі аж до довічного ув'язнення. Суд також може прийняти рішення про позбавлення права керування транспортними засобами терміном до 10 років.

Ціна за такі порушення у вимірі людських цінностей буде набагато вищою. Подумайте про покалічених або вбитих людей, про дітей, які не повернулися з танців, чи батьків, яких не стало аби подбати про дітей. Ви, можливо, не хочете думати про такі речі перед дорогою, але подумайте перед тим як випити, сідаючи за кермо.

Перебування в автомобілі у стані алкогольного сп'яніння

Навіть якщо Ви не управляєте автомобілем, ви може бути покарані за те, що маєте намір управляти автомобілем, будучи у нетверезому стані. Розмір покарання буде відповідним до покарання за управління автомобілем у стані алкогольного сп'яніння.

Невиконання вимог інспектора

Якщо інспектор дорожньої поліції має підозри відносно того, що Ви знаходитесь у стані алкогольного сп'яніння, він може вимагати від Вас проходження спеціального тесту — видихненого повітря, у якому за допомогою спеціального

приладу буде встановлений факт наявності або відсутності алкогольних напоїв. Якщо Ви не зможете або не захочете цього зробити, інспектор може направити Вас на здачу аналізу крові. Якщо Ви не в змозі зрозуміти вимогу поліцейського, аналіз проводитиметься у примусовому порядку без Вашого на те дозволу.

Відмова у виконанні вимоги інспектора трактується як правопорушення і передбачає покарання, аналогічне тому, яке передбачене за перевищення 80 мг. вмісту алкоголю.

Управління автомобілем під час терміну позбавлення посвідчення водія.

Якщо Ви позбавлені прав водія і управляєте автомобілем, це вважається правопорушенням, покаранням за яке може бути штраф у розмірі \$2 000 і 5-річний термін тюремного ув'язнення.

У додаток до цього Ваш автомобіль може бути затримано на штрафному майданчику терміном на 30 днів. Якщо подібне порушення повториться протягом 2-х років, Ваш автомобіль буде затримано терміном на 60 днів.

Злочинна недбалість

Управління автомобілем без належної відповідальності за безпеку оточуючих також вважається карним злочином і карається залежно від його наслідків. Якщо Ваша недбалість завдала травми іншим, покарання може бути терміном до 10 років тюремного ув'язнення. У випадках із смертельним кінцем термін позбавлення волі обмежень не має – аж до довічного ув'язнення.

Небезпечна їзда

Свідомо відмова від дотримання правил безпеки руху теж є карним правопорушенням. Максимальним покаранням за подібне правопорушення є штраф розміром \$2 000 доларів і позбавлення волі терміном до 5 років.

У випадку травмування інших, покарання може бути терміном до 10 років тюремного ув'язнення і суд може позбавити Вас права водіння транспортних засобів протягом 10 років. У випадках, якщо Ваша небезпечна їзда привела до загибелі людини термін тюремного ув'язнення може скласти до 14 років.

Полишення місця аварії

Якщо Ви потрапили в дорожньо-транспортну пригоду, Ви повинні надати допомогу постраждалим, якщо в цьому є необхідність. Крім того Ви зобов'язані надати іншим учасникам Ваші дані: прізвище, ім'я, номер посвідчення водія та назву Вашої страхової агенції. Якщо Ви відмовитеся надати інформацію і полишите місце аварії, це буде також розглядатися як карне правопорушення. Максимальне покарання за подібне правопорушення складає штраф розміром 2 000 доларів та позбавлення волі терміном до 2 років. Крім цього суд може прийняти рішення про позбавлення Вас посвідчення водія терміном до 3 років.

Ви зобов'язані відразу повідомити поліцію про дорожньо-транспортну пригоду, що включає поранення, смерть, втечу з місця ДТП водія, який спричинив аварію, транспортний засіб з поза меж провінції, або коли транспортний засіб, що потрапив у ДТП потребує буксир.

Позбавлення посвідчення водія

Якщо Ви здійснили одне чи декілька порушень, згаданих в цьому розділі, Ваше посвідчення водія буде автоматично анульоване й Ви будете позбавлені права керувати транспортним засобом. Термін, на який Ви можете бути позбавлені посвідчення водія, залежить від того, чи застосовувались щодо Вас схожі санкції протягом часу від 1 січня 2000 року.

Перше засудження	1 рік
Друге засудження	3 роки
Третє засудження	5 років
Четверте засудження або більше	5 років без права скорочення терміну

Крім цього, згідно рішення суду, Вам може бути заборонено керування автомобілем на вулицях, дорогах, автомагістралях та в громадських місцях будь-де на території Канади.

7.3 ПРОТОКОЛИ

Якщо інспектор дорожньої поліції фіксує те чи інше здійснене Вами порушення, він складає документ, в якому описується порушення, яке Ви здійснили, а також його час і місце. В документі також вказується час і адреса, за якою Ви маєте з'явитися до суду.

У випадку менш значних порушень в документі вказується сума грошового штрафу, який Ви маєте сплатити за здійснене Вами порушення. Якщо Ви признаєте себе винним і готові сплатити штраф, це можливо зробити поштою.

Якщо Ви не згодні, і хочете оскаржити рішення інспектора, у такому випадку Вам необхідно призначити час слухання Вашої справи. Якщо здійснене Вами порушення є серйозним, або порушує карний кодекс – рекомендуємо отримати

консультацію у адвоката перед тим як признати свою провину.

7.4 ПРОГРАМА ПОКРАЩЕННЯ ЯКОСТІ КЕРУВАННЯ АВТОМОБІЛЕМ

Програма полягає в тому, що кожне порушення водієм правил дорожнього руху фіксується.

Водії, у котрих кількість порушень досягає певної межі, отримують лист-попередження, після чого зобов'язані пройти спеціальний курс навчання при SGI, якщо результати їх водіння не покращають.

Якщо порушення продовжуються і надалі, водій може бути позбавлений прав водія терміном до 6 місяців й направлений на спеціальну перепідготовку.

Для отримання більш детальної інформації щодо Driver Improvement Program телефонуйте 1-800-667-9868

7.5 ЗАОХОЧЕННЯ ОБАЧНИХ ВОДІЇВ

Ця програма – винагорода водіям за безпечне водіння, яка виражена у фінансовій знижці на страхування автомобіля.

З іншого боку ця програма дозволяє карати штрафом тих водіїв, які демонструють ризиковану поведінку на дорозі, використовуючи ці кошти для заохочення обачних водіїв.

Як ця програма працює:

Зона Безпеки

За кожен рік, починаючи з 1995, водіння без правопорушень Ви отримуєте додатковий бал. Кожен бал у Зоні Безпеки (див. Шкалу на стор. 144) відповідає 2% знижки (максимум 20%) у страхуванні Вашого автомобіля.

Штрафна Зона

За кожне правопорушення на дорозі, або спричинення ДТП Ви отримаєте негативні бали. Грошове покарання за кожен негативний бал \$25. Тобто чим більше правопорушень – тим далі у Штрафну Зону, тим більше Ви платите (максимум \$500 за правопорушення). Після визначення суми грошового покарання, водій зобов'язаний сплатити його протягом 90 днів. Ці грошові покарання за негативні бали є додатковими до суми безпосереднього штрафу за правопорушення.

Вихід зі Штрафної Зони

Кожен рік водіння без правопорушень наближає Вас до Зони Безпеки.

Після безперервного трирічного терміну водіння без правопорушень водій, який перебуває у Штрафній Зоні, автоматично виводиться з неї до Нейтральної позиції, знову отримуючи нагоду на відлік додаткових балів.

ШКАЛА ОЦІНКИ БЕЗПЕКИ

Додайте \$25 витрат за кожне порушення до максимум \$500 / Якщо Ви знаходитесь у Зоні Безпеки Ви заощаджуєте

UKRAINIAN CANADIAN CONGRESS
Saskatchewan Provincial Council

